

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Zhodnocení geoturismu jako nové formy současného
cestovního ruchu v České republice**

Bc. Nikola Holanová

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Nikola Holanová

Podnikání a administrativa

Název práce

Zhodnocení geoturismu jako nové formy současného cestovního ruchu v České republice

Název anglicky

Assessment of Geoturism as New Form of Current Tourism in the Czech Republic

Cíle práce

Cílem diplomové práce je na základě provedení dotazníkového šetření hodnotit povědomí a identifikovat spotřebitelské preference vybrané skupiny aktivních účastníků cestovního ruchu ve věku 20 – 39 let v oblasti geoturismu. Následně v návaznosti na zjištěné výsledky budou zpracovány vlastní návrhy konkrétních produktů cestovního ruchu za použití metody kalkulace.

Metodika

Vytvoření teoretické části bude vycházet ze studia dostupné literatury, především odborných knih a dalších relevantních dostupných zdrojů. Teoretická východiska budou zpracována na základě metody zkoumání dokumentů a prostřednictvím komparace a syntézy informací ze sekundárních zdrojů.

Následně bude zpracována vlastní část práce, ve které budou charakterizovány jednotlivé národní geoparky České republiky a bude zhodnocen jejich potenciál pro cestovní ruch. Jako hlavní metodologický nástroj bude aplikováno dotazníkové šetření, pomocí kterého bude zjišťováno povědomí o geoparcích a spotřebitelské preference vybrané skupiny populace – osob ve věku 20 – 39 let. Zjištěné výsledky poté budou dále vyhodnoceny a interpretovány. Na základě výsledků výzkumu budou v závěru práce zpracovány vlastní návrhy konkrétních produktů cestovního ruchu za použití metody kalkulace.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

cestovní ruch, generace Y, geopark, geoturismus, spotřebitelské preference, udržitelný cestovní ruch

Doporučené zdroje informací

- BAJER, Aleš. Geoparky ČR: možnosti ochrany geodiverzity. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2014. ISBN 978-80-7509-018-8.
- FARSANI, Neda Torabi., COELHO, Celeste., COSTA, Carlos., CARVALHO, Carlos Neto. Geoparks and Geotourism – new approaches to sustainability for the 21st century. Boca Raton, Florida: Brown Walker Press 2012, 189 stran. ISBN 13: 978-1-61233-551-3
- PAGE, Stephen J. Tourism management. 5th Edition. New York: Routledge, 2015. ISBN 9781138784574.
- PÁSKOVÁ, Martina. Udržitelnost cestovního ruchu. 3. vyd., přeprac. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. ISBN 978-80-7435-329-1.
- VYSEKALOVÁ, Jitka., a kolektiv. Chování zákazníka – Jak odkrýt tajemství „černé skříňky“. Praha: Grada Publishing a.s. 2011, 360 stran. ISBN 978-80-247-3528-3
- ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. Výkladový slovník cestovního ruchu. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.
- ZELENKA, Josef., VENCLOVÁ, Kateřina., PÁSKOVÁ, Martina., DOUCEK, Jan., SMUTEK, Daniel., KUBALÍKOVÁ, Lucie. Metodiky národních geoparků. Chrudim: nakl. Vodní zdroje Chrudim 2014, 159 stran. ISBN 978-80-87883-10-5

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Miroslava Navrátilová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 11. 2. 2019

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20. 2. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 16. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Zhodnocení geoturismu jako nové formy současného cestovního ruchu v České republice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 26. března 2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala především vedoucí mé diplomové práce paní Ing. Miroslavě Navrátilové, Ph.D. za odborné vedení práce, cenné rady a věnovaný čas při konzultacích a korekci práce. Dále bych ráda poděkovala své rodině, partnerovi a přátelům za podporu během celého studia a psaní diplomové práce. Děkuji také všem svým známým, kteří aktivně sdíleli dotazník potřebný pro napsání této práce, a v neposlední řadě patří mé poděkování všem těm, kteří si našli čas a byli ochotni dotazník vyplnit.

Zhodnocení geoturismu jako nové formy současného cestovního ruchu v České republice

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá zhodnocením potenciálu geoturismu na území České republiky jakožto jedné z nových forem současného cestovního ruchu. Předmětem zkoumání jsou oblasti českých národních geoparků, tedy konkrétně geopark Český ráj, který zároveň spadá pod globální síť geoparků pod záštitou UNESCO, a dalších národních geoparků ČR, kterými jsou: GP Egeria, GP GeoLocí, GP Kraj blanických rytířů, GP Podbeskydí, GP Železné hory, GP Ralsko, GP Vysočina a nejmladší geopark GP Broumovsko. V teoretické části práce jsou definovány základní pojmy z oblasti cestovního ruchu vztahující se k problematice této práce. V praktické části práce jsou nejprve charakterizovány lokality jednotlivých českých národních geoparků. Následně je pomocí dotazníkového šetření analyzováno povědomí a poptávka po geoturismu mezi aktivními účastníky cestovního ruchu spadající pod generaci Y (pro účel této práce byla stanovena věková hranice 20–39 let), za účelem zjištění spotřebitelských preferencí v rámci této formy cestovního ruchu. Na výsledky dotazníkového šetření navazují návrhy dvou vlastních zájezdů do vybraných geoparků.

Klíčová slova: Cestovní ruch, generace Y, geopark, geoturismus, spotřebitelské preference, udržitelný cestovní ruch

Assessment of Geotourism as New Form of Current Tourism in the Czech Republic

Abstract

This diploma thesis deals with an assessment of potential of Geotourism as one of the new forms of current tourism in the Czech Republic. The subject of research are areas of Czech National Geoparks, namely Český ráj Geopark which is also classified in the UNESCO Global Geoparks Network, and other Czech National Geoparks: Egeria GP, GeoLoci GP, Kraj blanických rytířů GP, Podbeskydí GP, Železné hory GP, Ralsko GP, Vysočina GP and the newest Broumovsko Geopark. In the theoretical part of this thesis, the elemental terms of tourism, which are related to the topic of this diploma thesis, are defined. In the practical part of the thesis, the areas of Czech National Geoparks are described. The questionnaire survey is used as the next step to analyse the demand for Geotourism among the active participants of tourism who are also a part of the Generation Y (for this thesis, there was determined the age-scale from 20 to 39 years of age). The purpose of the investigation is to find out the total interest of this form of tourism by this generation. The results of survey are grounds for following the author's own suggestion of two excursions to chosen Geoparks.

Keywords: Customer Preferences, Generation Y, Geopark, Geotourism, Sustainable Tourism, Tourism.

Obsah

1	Úvod	12
2	Cíl práce a metodika	13
2.1	Cíl práce	13
2.2	Metodika	13
3	Teoretická východiska.....	17
3.1	Cestovní ruch	17
3.1.1	Typologie cestovního ruchu.....	18
3.2	Udržitelný cestovní ruch	21
3.2.1	Geoturismus	23
3.3	Destinace cestovního ruchu.....	25
3.3.1	Destinační management	26
3.3.2	Destinační marketing	27
3.3.3	Atraktivita cestovního ruchu	28
3.4	Předpoklady cestovního ruchu	29
3.4.1	Lokalizační předpoklady.....	30
3.4.2	Selektivní předpoklady	33
3.4.3	Realizační předpoklady.....	34
3.5	Geoparky	38
3.5.1	Evropská síť geoparků	40
3.5.2	Světová síť geoparků UNESCO	41
3.5.3	Síť národních geoparků České republiky.....	42
3.5.4	Pojmy související s geoparkem.....	44
3.6	Generace Y.....	47
4	Vlastní práce	49
4.1	Charakteristika národních geoparků České republiky	49
4.1.1	Geopark Český ráj.....	50
4.1.2	Geopark Egeria	51
4.1.3	Geopark GeoLocí	52
4.1.4	Geopark Kraj blanických rytířů	53
4.1.5	Geopark Podbeskydí	54
4.1.6	Geopark Železné hory	55
4.1.7	Geopark Ralsko.....	57
4.1.8	Geopark Vysočina.....	58
4.1.9	Geopark Broumovsko	59

4.2	Dotazníkové šetření.....	61
4.2.1	Vyhodnocení výsledků.....	62
4.3	Návrhy vlastních zájezdů.....	80
4.3.1	Návrh poznávacího zájezdu do GP Podbeskydí.....	81
4.3.2	Kalkulace poznávacího zájezdu do GP Podbeskydí.....	85
4.3.3	Návrh víkendového pobytu do GP Kraj Blanických rytířů.....	89
4.3.4	Kalkulace víkendového pobytu do GP Kraj Blanických rytířů.....	96
5	Výsledky a diskuse.....	99
6	Závěr.....	102
7	Seznam použitých zdrojů.....	104
7.1	Tištěné zdroje.....	104
7.2	Elektronické zdroje.....	107
8	Přílohy.....	111

Seznam obrázků

Obrázek 1	Předpoklady CR.....	30
Obrázek 2	Logo Evropské sítě geoparků.....	41
Obrázek 3	Globální síť geoparků UNESCO.....	42
Obrázek 4	Logo Národní geopark.....	44
Obrázek 5	Národní geoparky mapa.....	49
Obrázek 6	Logo GP Český ráj.....	50
Obrázek 7	Logo GP Egeria.....	51
Obrázek 8	Logo GP GeoLocí.....	52
Obrázek 9	Logo GP KBR.....	53
Obrázek 10	Logo GP Podbeskydí.....	54
Obrázek 11	Logo GP Železné hory.....	55
Obrázek 12	Logo GP Ralsko.....	57
Obrázek 13	Logo GP Vysočina.....	58
Obrázek 14	Logo GP Broumovsko.....	59
Obrázek 15	Mapa cyklotrasy č. 1.....	92
Obrázek 16	Mapa cyklotrasy č. 2.....	94
Obrázek 17	Mapa cyklotrasy č. 3.....	95

Seznam tabulek

Tabulka 1	Druhy a formy cestovního ruchu.....	20
Tabulka 2	Členění ubytovacích zařízení.....	37
Tabulka 3	Otázka č.13 – Co konkrétně jste navštívil/a při návštěvě GP?.....	71
Tabulka 4	Náklady na dopravu.....	86
Tabulka 5	Náklady na průvodce.....	87
Tabulka 6	Nepřímé náklady.....	87

Tabulka 7 Přímé náklady	88
Tabulka 8 Celkové náklady na osobu	88
Tabulka 9 Cena zájezdu	88
Tabulka 10 Náklady na průvodce	96
Tabulka 11 Celkové náklady.....	98

Seznam grafů

Graf 1 Otázka č. 1. – Jak často cestujete ve svém volném čase?.....	62
Graf 2 Otázka č. 2 – Preferujete spíše jednodenní výlety nebo vícedenní pobyty?.	63
Graf 3 Otázka č. 3 – Jakou délku preferujete u vícedenních pobytů?	64
Graf 4 Otázka č. 4 – Zajímá Vás negativní dopad CR na životní prostředí?.....	64
Graf 5 Otázka č. 5 – Snažíte se Vy sami zmírňovat tyto negativní dopady?.....	65
Graf 6 Otázka č. 6 – Jak často podnikáte výlety do přírody v rámci území ČR?	66
Graf 7 Otázka č. 7. – Motivují Vás k výletům také geologicky zajímavé úkazy?....	66
Graf 8 Otázka č. 8 – Co konkrétně Vás motivuje k výletům do přírody?	67
Graf 9 Otázka č. 9 – Jaké aktivity rádi provozujete během výletu do přírody?.....	68
Graf 10 Otázka č. 10 – Znáte pojem geopark?	69
Graf 11 Otázka č. 11 – Navštívil/a jste nějaký geopark?.....	69
Graf 12 Otázka č. 12 – Navštívil/a jste některý z českých národních geoparků?...	71
Graf 13 Otázka č. 14 – Měl/a byste zájem některý z těchto geoparků navštívit?	72
Graf 14 Otázka č. 15 – Který/é národní geopark/y byste rád/a navštívil/a?	73
Graf 15 Otázka č. 16 – Proč jste si vybral/a právě tento/tyto geopark/y?.....	74
Graf 16 Otázka č.17 – Jakou dobu byste chtěl/a v dané lokalitě strávit?	75
Graf 17 Otázka č. 18 – Znáte aktivitu zvanou geocaching? (hledání tzv. „kešek“)	75
Graf 18 Otázka č. 19 – Provozujete Vy sami tuto aktivitu? (geocaching).....	76
Graf 19 Otázka č. 20 – Motivoval by Vás geocaching k návštěvě geoparku?	77
Graf 20 Otázka č. 21 – Pohlaví respondentů	77
Graf 21 Otázka č. 22 – Věk respondentů	78
Graf 22 Otázka č. 23 – Vzdělání respondentů	79

Seznam použitých zkratek

atd. – a tak dále

apod. – a podobně

aj. – a jiné

CK – cestovní kancelář

CR – cestovní ruch

ČR – Česká republika

EU – Evropská unie

GP – geopark

HDP – hrubý národní produkt

CHKO – chráněná krajinná oblast

KBR – Kraj Blanických rytířů

NGP – národní geopark

NP – národní park

NPR – národní přírodní rezervace

NPP – národní přírodní památka

PP – přírodní památka
PR – přírodní rezervace
tzv. - takzvaný
UCR – udržitelný cestovní ruch
USA – Spojené státy americké

1 Úvod

Cestovní ruch patří ke klíčovým odvětvím světové ekonomiky i národních ekonomik jednotlivých států světa a výrazně se podílí na tvorbě HDP. Je jedním z nejrychleji rostoucích a rozvíjejících se ekonomických sektorů. Obliba cestování souvisí se zvyšováním životní úrovně, kdy se stává součástí životního stylu a pro někoho až nutnou potřebou. Rozvoj cestovního ruchu s sebou přináší mnoho pozitiv, ale současně i mnoho negativ.

Kladnými přínosy je tvorba pracovních míst zejména v oblasti služeb (ubytovací, stravovací, koordinační atd.), zlepšení infrastruktury a poskytovaných služeb v destinaci, jako je výstavba silnic, ubytovacích zařízení, restaurací, obchodů, zdravotnického zařízení, lepší kulturní a sportovní vyžití apod. Na druhou stranu může nadměra cestovního ruchu způsobovat ničení původní krajiny a ekosystémů, znečišťování životního prostředí, vymírání původních druhů živočichů, zánik tradičních způsobů obživy místních obyvatel apod. Tento jev se dá dobře pozorovat při dovolených v masových turistických resortech, které vypadají všechny téměř stejně (hotelový komplex s bazénem a restaurací) a návštěvník tak nemá možnost poznat pravou tvář navštívené země.

Kvůli negativním dopadům cestovního ruchu vyvstala reakce ve formě udržitelného cestovního ruchu, který se snaží negativní vlivy eliminovat, a naopak vlivy pozitivní maximalizovat. Jednou z forem UCR je geoturismus, což je ekologicky šetrný cestovní ruch, kladoucí si za cíl seznámit účastníky cestovního ruchu s krásami neživé přírody a poučit je o vzniku s vývoji planety Země. V lokalitách, ve kterých se nachází významné geologické dědictví, například naleziště zkamenělých rostlin či živočichů, zajímavé krajinné útvary, krasové jeskyně a podobně, mohou vznikat geoparky. Úkolem geoparků je pak ochrana těchto přírodních atraktivit, jejich prezentace a vzdělávání návštěvníků.

Tvorba geoparků a rozvoj geoturismu ve světě i na území České republiky je poměrně novou záležitostí, spadající až pod začátek 21. století. První světové geoparky vznikali v devadesátých letech minulého století a první český geopark vznikl až v roce 2005 (GP Český ráj). Proto tato forma cestovního ruchu ještě není příliš zakořeněna v povědomí široké veřejnosti. Bylo by proto vhodné veřejnost s geoparky a s tím spojeným geoturismem více seznámit.

2 Cíl práce a metodika

V následující kapitole bude blíže specifikován cíl diplomové práce a metodika zpracování.

2.1 Cíl práce

Cílem této diplomové práce je zhodnotit povědomí a zájem o geoturismus mezi aktivními účastníky cestovního ruchu spadající pod generaci Y, na základě čehož budou vytvořeny návrhy na zlepšení propagace této formy cestovního ruchu. Jako součást vlastního přínosu práce bude vytvořen návrh dvou vlastních poznávacích zájezdů do vybraných národních geoparků.

Pro naplnění hlavního cíle práce je nutno splnit stanovené dílčí úkoly:

- Na základě odborné literatury vymezit a definovat základní pojmy z problematiky cestovního ruchu
- Charakterizovat oblasti národních geoparků České republiky
- Provést dotazníkové šetření a interpretovat jeho výsledky
- Návrh vlastních poznávacích zájezdů včetně kalkulace nákladů a stanovení celkové ceny za osobu

2.2 Metodika

Při zpracování této diplomové práce byly využity následující metody: literární rešerše a s ní spojená obsahová analýza, komparace, dotazníkové šetření, analýza a syntéza dat a také metoda kalkulace.

Analýza a syntéza

Analýza je jednou ze základních výzkumných metod pro poznávání různých jevů. Zkoumaný jev jakožto celek se rozloží na jednotlivé části a následně se zjišťují vzájemné vztahy mezi těmito částmi a také jednotlivými částmi a celku. Při rozkladu jevů se ten, jež analýzu provádí, snaží pochopit vlastnosti a vazby částí jevu v celém systému a jejich význam. Podle toho se následně dá odvodit chování celku pomocí syntézy. Při analýze je podstatné rozpoznat a oddělit důležité informace od nedůležitých. Pomocí analýzy je tak

možné pronikat k podstatě jevu a pomocí syntézy pak vyjádřit vzájemné souvislosti. Analýz existuje několik druhů – komparativní analýza, obsahová analýza, statická analýza propojená s korelační analýzou, faktorová analýza, dimenzionální analýza, analýza kontextu nebo interakční analýza (Trousil, 2015).

Analýza se dá provádět ve třech úrovních a to: primární analýza dat, sekundární analýza dat a meta-analýza. Primární analýzou je původní výzkumná studie. Sekundární analýza spadá pod takzvané nevtíravé techniky a data pro její zpracování vychází z oficiálních databází, statistik či archivů různých organizací. Následně se tyto data mohou vztáhnout a aplikovat k jinému kontextu, případně propojit s více datovými soubory. Zkoumaný jev je tak interpretován novým způsobem. Meta-analýza pracuje s výsledky mnoha různých původních studií a provádí jejich syntézu (Sedláková, 2014).

V rámci této diplomové práce je nejvíce využívána analýza obsahová.

„Obsahová analýza je výzkumnou technikou, která spočívá v objektivním, systematickém a kvantitativním, případně kvalitativním, popisu obsahů textů či jiných komunikací.“ (Trousil, 2015 str. 85)

V teoretické části práce je nejprve nutno definovat a vysvětlit jednotlivé pojmy z oblasti cestovního ruchu související se zpracovávanou problematikou. Obecně jsou zde tedy, za pomoci literární rešerše a obsahové analýzy odborných knižních zdrojů, vysvětleny základní pojmy jako je cestovní ruch, udržitelný cestovní ruch, geoturismus a geoparky, a další. Tyto pojmy jsou následně aplikovány v empirické části práce.

Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření reprezentuje kvantitativní metodu sběru primárních dat, založenou na přímém či zprostředkovaném kontaktu mezi výzkumníkem a respondenty (záleží na zvolené formě dotazování – elektronické dotazníky sdílené přes internet pomocí sociálních sítí nebo osobní dotazování respondentů pomocí tištěných formulářů s otázkami). Pro vybrání vhodného způsobu dotazování je nutné zvážit nejrůznější faktory. Primárními faktory jsou zejména charakter a rozsah zjišťovaných dat, výběr vhodné skupiny respondentů a její velikost, limity z hlediska času a financování a další (Kozel a kol., 2011).

Stěžejní pro zpracování práce bylo použití metody dotazníkového šetření. Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit jaké je povědomí o geoturismu obecně a jaký je o něj

zájem na území České republiky v určitém stanoveném vzorku obyvatelstva charakterizujícím vybranou cílovou skupinu, a to konkrétně mezi aktivními účastníky cestovního ruchu spadající dle svého věku (20-39 let) pod takzvanou generaci Y. Pro dotazníkové šetření byla využita elektronická forma zpracování dotazníku na specializovaných webových stránkách, a to zejména kvůli možnosti rychlého a efektivního šíření dotazníku přes sociální sítě (Facebook) nižším nákladům i ekologickým dopadům (odpadá nutnost tisknout dotazníky na papír) a rychlejšímu zpracování odpovědí.

Komparace

Komparace je srovnání několika objektů či jevů za účelem zjistit jejich společné a rozdílné znaky. Srovnávání je prováděno na základě předem stanovených kritérií, která plynou z výzkumných otázek pro cíle konkrétního výzkumu. Používají se analytické postupy s následnou syntézou (Trousil, 2015).

V rámci diplomové práce bude komparace využita při porovnávání jednotlivých českých geoparků, pro zjištění, co mají společné a v čem se liší, a to zejména po stránce předpokladů cestovního ruchu a také přístupu k propagaci a jejích způsobů jednotlivých geoparků v rámci sítě národních geoparků ČR.

Kalkulace

Při tvorbě návrhů vlastních zájezdů do vybraných českých národních geoparků bude využita metoda kalkulace.

„Kalkulace zájezdů vycházejí z časových harmonogramů, způsobu dopravy, z ostatních služeb a jejich smluvního zajištění.“ (Farková, Kunešová, 2014, str. 25)

Kalkulace je nástrojem sloužícím ke stanovením nákladů. V praxi je používána cestovními kanceláři k propočítání nákladů při tvorbě cen zájezdů. Ke stanovení cen se používají tři metody, kterými jsou metoda poptávková (přizpůsobit se aktuální poptávce), nákladová metoda (minimalizovat, respektive optimalizovat náklady) a konkurenční metoda (orientace na konkurenty a snaha být lepší než konkurence). Výsledkem je pak taková cena zájezdu, jenž zajistí cestovní kanceláři zisk, je konkurenceschopná a v souladu s poptávkou spotřebitelů (Beránek a kol., 2013).

Kalkulace je stanovení vlastních nákladů a ceny zájezdu na kalkulační jednici na jednu osobu. Skládá se z kalkulace předběžné, kde jsou stanoveny předpokládané náklady a celková cena zájezdu před tím, než je zájezd zařazen do nabídky. Za tuto cenu je zájezd nabízen v katalogu produktů a prodáván koncovým zákazníkům. Poté, co je zájezd uskutečněn se výslednou kalkulací počítají reálné náklady zájezdu a případné odchylky od předběžné kalkulace a hledají se příčiny těchto odchylek. U výpočtu ceny zájezdu je velmi důležité rozlišovat náklady variabilní a náklady fixní. Fixní náklady jsou náklady nepřímé, nezávislé na počtu účastníků zájezdu, jako je například cena dopravy, pronájem nějakého prostoru, odměna pro průvodce apod., které se následně rozpočítávají na jednu osobu nejčastěji dělením. Variabilní náklady jsou přímými náklady na každou zúčastněnou osobu, jako je ubytování, stravování, vstupné, cestovní pojištění apod. Do kalkulace zájezdu se zahrnuje také kurzovní riziko, ve variabilních i fixních nákladech tak, aby bylo možné zájezd realizovat za předem stanovenou cenu i při změně devizového kurzu. Na závěr kalkulace zájezdu je připočtena realizační marže ve výši od 15 % do 30 %, za účelem pokrytí režijních nákladů a zajištění zisku (Farková, Kunešová, 2014).

3 Teoretická východiska

Teoretická část diplomové práce je zaměřena na vysvětlení pojmů vztahujících se k tématu práce, a to pojmů z oblasti cestovního ruchu obecně, definování pojmu udržitelný cestovní ruch, objasnění geoturismu a s ním spojených geoparků a definování takzvané generace Y.

3.1 Cestovní ruch

„Cestovní ruch je nejvýznamnějším odvětvím světového hospodářství a jeho význam regionálně i globálně, kvalitativně i kvantitativně, neustále roste.“ (Zelenka, 2010 str. 65)

Jedná se o složitý společensko-ekonomický jev propojující mnoho oborů a je proto obtížné jej jednotě definovat a vymezit. Důležité je zejména odlišit cestovní ruch od cestování. Podstatnými rysy cestovního ruchu jsou: dočasná změna místa trvalého pobytu a dočasnost pobytu mimo toto místo, nevýdělečný charakter cesty a pobytu (obvyklá je realizace ve volném čase) (Malá, 1999; Zelenka, Pásková, 2012).

Cestovní ruch neboli též turismus vychází z anglického slova Tourism. Svým obsahem se různě překrývá s pojmy cestování, rekreace, putování, turistika a volnočasová aktivita. Obecným předpokladem je, že se jedná o činnosti, které se odehrávají mimo místo trvalého pobytu zejména ve volném čase a jsou zaměřené na nevýdělečné aktivity. Od migrace se liší omezenou délkou svého trvání. Stanovená doba, kdy se ještě jedná o cestovní ruch, a nikoliv o migraci, je pro zahraniční CR délka jednoho roku a pro domácí CR 6 měsíců (Zelenka a kol. 2013).

Pojem cestovní ruch je ve výkladovém slovníku cestovního ruchu (2012) definován jako: *„komplexní společenský jev, zahrnující aktivity osob cestujících mimo jejich obvyklé prostředí nebo pobývajících v těchto místech ne déle než jeden rok za účelem zábavy, rekreace, vzdělávání, pracovní či jiným účelem, i aktivity subjektů poskytujících služby a produkty těmto cestujícím osobám, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně správních aktivit (politika CR, propagace cestovního ruchu, regulace CR, mezinárodní*

spolupráce apod.) a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity.“ (Zelenka, Pásková, 2012 str. 83)

Cestovní ruch vznikl a dále se rozvíjí zejména z důvodu naplňování dvou důležitých lidských potřeb, kterými jsou potřeba rekreace a potřeba poznávat. Potřeba poznávat souvisí se základní lidskou vlastností, zvědavostí. Význam potřeby rekreace, odpočinku má souvislost se zvyšujícím se pracovním vyčerpáním, stresem v zaměstnání. Vývoj cestovního ruchu je podmíněn osobní svobodou pohybu lidí a uspokojením základních lidských potřeb, což znamená dosažením určité životní úrovně, tak aby měl člověk dostatečné množství financí a zároveň dostatečný fond volného času. Proto byl cestovní ruch zpočátku výsadou nejvyšších vrstev a až postupem času se s vývojem společnosti stal součástí života všech vrstev obyvatelstva (Petrů, 2007; Linderová, 2015).

Cestovní ruch je čím dál více významnou součástí spotřeby obyvatelstva a je proto také stále více významný v ekonomice. Aby mohl být cestovní ruch realizován, je třeba nejprve zabezpečit velké množství ekonomických aktivit – produktů a služeb. Jelikož se cestovní ruch odehrává mimo místo obvyklého pobytu osob, je třeba zrealizovat přepravu do turistických destinací, tedy vytvořit dopravní infrastrukturu a zajistit dopravní prostředky (budování silnic, letišť apod.), dále je nutné zajistit ubytování a stravování tzn. výstavba hotelů a jiných ubytovacích zařízení, restaurací apod. a také zajistit další doplňkové služby. Díky tomu je cestovní ruch důležitý v oblasti podnikatelských příležitostí, regionálního rozvoje a růstu národní i světové ekonomiky (Malá, 1999; Linderová, 2015).

V současné době dochází k velmi rychlému rozvoji cestovního ruchu, což souvisí s rostoucí životní úrovní obyvatel, zejména zemí s rychle rostoucími trhy jako je například Čína. Zvyšuje se obliba cestování do exotických zemí a do neobvyklých míst. U obyvatel České republiky narůstá obliba cestování například do asijských zemí, jako je Thajsko či Vietnam, nebo zemí afrických jako je například Zanzibar. Cestování zejména do rozvojových zemí má však i svá negativa, jelikož tyto země většinou nevěnují dostatečnou pozornost ochraně životního prostředí (Závodná, 2015).

3.1.1 Typologie cestovního ruchu

Cestovní ruch se třídí dle druhu a dle formy. Na druhy se CR dělí na základě vnějších faktorů, jevovém průběhu cestovního ruchu a způsobu jeho realizace v závislosti

na podmínkách geografických, ekonomických, společenských apod. Dělení je dle Vystoupila a Šauera (2006) následující: dle původu účastníků cestovního ruchu: domácí a zahraniční CR, dle počtu účastníků: individuální (jednotlivci či malé skupiny), kolektivní (větší kolektiv), masový (velké množství turistů nesoucí negativní dopady na prostředí), podle věku účastníků: mládežnický (15-24 let), seniorský, dle délky trvání: krátkodobý a dlouhodobý, dle převahy místa pobytu: městský, venkovský, lázeňský, přímořský, horský apod., dle ročního období, podle způsobu ubytování: hotelový, parahotelový (jiné ubytovací zařízení než hotel), dle způsobu cestování (organizace): organizovaný a neorganizovaný, podle způsobu financování: komerční (účastník si vše hradí sám) a sociální (částečná či plná spoluúčasť na financování). Formy cestovního ruchu se odvozují od motivace účastník cestovního ruchu. Hlavními motivy jsou rekreace, kultura, společenské vyžití, sport, ekonomické a specifické motivy. Z těchto motivů vyplývají následující formy cestovního ruchu: Rekreční CR (fyzická a psychická regenerace, příměstská rekreace, lázeňský CR), Kulturní CR (vzdělávací, alternativní: agroturistika, eko-agroturistika, náboženský), Společensky orientovaný CR (návštěva příbuzných a známých, klubový CR), Sportovní CR (s aktivní účastí př. vodáctví, cykloturistika atd., nebo s pasivní účastí na sportu př. fotbaloví fanoušci), Ekonomicky orientovaný CR (obchodní, kongresový, výstavnický a veletržní, incentivní) a Specificky orientovaný CR (např. nákupní, politický) (Vystoupil, Šauer, 2006; Rygllová a kol., 2011).

Mírně odlišně klasifikují cestovní ruch na druhy Zelenka s Páskovou ve svém výkladovém slovníku (2012) a to: podle délky trvání (na krátkodobý či dlouhodobý), podle způsobu využívání přírodních a antropogenních zdrojů (na masově-konzumní či alternativní), podle teritoriálního rozmístění (domácí, zahraniční, přeshraniční), podle organizovanosti (neorganizovaný či organizovaný), podle hromadnosti (na individuální či hromadný), podle rozložení během roku (na celoroční a sezónní) a podle vlivu na životní prostředí (na tzv. měkký a tvrdý). Třídění cestovního ruchu na formy vychází z vnitřní motivace účastník cestovního ruchu k navštívení určitého místa. Formami cestovního ruchu jsou: ekoturismus, etnický cestovní ruch, kongresový cestovní ruch, kulturní cestovní ruch, léčebný cestovní ruch, poznávací cestovní ruch, prožitkový cestovní ruch, sportovní cestovní ruch, turistika, wellness a další. Formy a druhy cestovního ruchu se v praxi vzájemně překrývají (Zelenka, Pásková, 2012).

Tabulka č. 1 zobrazuje rozdělení cestovního ruchu dle druhů a forem.

Tabulka 1 Druhy a formy cestovního ruchu

CESTOVNÍ RUCH		
Druhy cestovního ruchu		Formy cestovního ruchu
podle délky trvání	<i>krátkodobý</i>	<i>ekoturismus</i> <i>etnický CR</i> <i>kongresový CR</i> <i>krajanský CR</i> <i>kulturní CR</i> <i>léčebný CR</i> <i>poznávací CR</i> <i>prožitkový CR</i> <i>přírodní CR</i> <i>rekreační CR</i> <i>náboženský CR</i> <i>sportovní CR</i> <i>tematický CR</i> <i>turistika</i> <i>wellness</i>
	<i>dlouhodobý</i>	
podle rozložení během roku	<i>celoroční</i>	
	<i>sezónní</i>	
podle teritoriálního rozmístění	<i>domácí</i>	
	<i>zahraniční</i>	
	<i>přeshraniční</i>	
podle vlivu na životní prostředí	<i>měkký</i>	
	<i>tvrdý</i>	
podle využívání zdrojů	<i>masově-konzumní</i>	
	<i>alternativní</i>	
podle organizovanosti návštěvníků	<i>neorganizovaný</i>	
	<i>organizovaný</i>	
podle hromadnosti	<i>individuální</i>	
	<i>hromadný</i>	

Zdroj: vlastní zpracování podle Zelenka, Pásková (2012 str. 16)

Cestovní ruch se dá členit mnoha způsoby podle různých kritérií a dle různých účelů. Pro potřeby studií se na základě kritérií hospodářského a sociálního vlivu identifikovaných paradigmatem na území Evropy vyčlenily tři typy cestovního ruchu: volnočasový CR, zájezdový CR a konferenční CR. Volnočasový cestovní ruch je charakteristický spletitou nabídkovou sítí kompletizovanou samotnými návštěvníky od různorodých poskytovatelů v cílovém i výchozím místě, a to jak ve sféře veřejné, tak soukromé. Převažují zde malé a střední podniky poskytující služby a aktivity, sdružující se do sítí s cílem propagace. V případě organizovaných zájezdů se míra spletitosti snižuje do podoby jedné soukromé instituce – touroperátora, který přebírá úlohu zabezpečování většiny služeb a aktivit cestovního ruchu za pomoci sítě subdodavatelských společností. Počet aktérů je zde menší než u volnočasového cestovního ruchu. Konferenční cestovní ruch je specifickou oblastí aktivit organizovaná převážně kolektivní jednotkou (soukromou firmou, veřejnou společností, sdružením odborníků apod.) a jen málokdy samotným účastníkem CR s vyžitím služeb touroperátora. Účastník konference se tak dostává do přímého kontaktu s ještě nižším počtem aktérů CR (Dušek, Pána, a kol., 2010).

Aktivní a pasivní cestovní ruch

Důležité je z hlediska ekonomiky daného státu rozlišení cestovního ruchu z pohledu platební bilance na cestovní ruch aktivní a pasivní. Aktivním cestovním ruchem je cestovní ruch příjezdový (prováděný cizími státními příslušníky na území daného státu). Pasivní cestovní ruch je cestovní ruch výjezdový (prováděný příslušníky daného státu v zahraničí). Domácím cestovním ruchem se rozumí cestovní ruch prováděný příslušníky daného státu na území tohoto daného státu (Zelenka, Pásková, 2012).

Z aktivního cestovního ruchu plynou státu příjmy od příjíždějících zahraničních turistů, a pokud převyšují výdaje, vzniká tzv. kladné saldo platební bilance. Opakem je pasivní cestovní ruch, který s sebou přináší výdaje. Pokud výdaje převyšují příjmy a nastává tak záporné saldo platební bilance. K pasivnímu cestovnímu ruchu dochází výjezdem domácího obyvatelstva do zahraničí a tím i k odlivu finančních prostředků z území daného státu (Vystoupil, Šauer, 2006).

Při rozdělování cestovního ruchu na aktivní a pasivní je řeč vždy o cestovním ruchu zahraničním. Aktivní cestovní ruch zahrnuje veškerý příjezd zahraničních turistů do daného státu (ČR). Během pobytu zahraničních návštěvníků vzniká spotřeba zboží a služeb, které jsou hrazeny z devizových finančních prostředků návštěvníků, v souhrnu tak dochází k přílivu devizových prostředků do platební bilance státu, obdobně jako je tomu i exportu zboží, proto je někdy aktivní CR označován jako tzv. neviditelný export. Pasivní cestovní ruch pak zahrnuje veškeré výjezdy domácího obyvatelstva do zahraničí. V průběhu pobytu v zahraničí jsou turisty spotřebovávány služby a zboží, tudíž dochází k odlivu devizových prostředků z domácího státu (ČR) a tedy i k zápornému vlivu na platební bilanci státu. Pasivní CR má totožný vliv jako má import zboží a bývá tak označován jako tzv. neviditelný import (Malá, 1999; Ryglová a kol., 2011).

3.2 Udržitelný cestovní ruch

„Udržitelný rozvoj, stejně tak jako udržitelné chování, je trendem, který se dnes objevuje v mnoha podobách a požadavcích. Je zmiňován v souvislosti s projekty, stejně

jako v managementu organizací nebo řízení státu. Není proto divu, že na něj narážíme také v cestovním ruchu.“ (Závodná, 2015, str. 5)

Jedná se o koncept cestovního ruchu uspokojující potřeby současných účastníků cestovního ruchu, který bere ohledy na potřeby budoucích generací. Klade důraz na minimalizaci negativních dopadů a maximalizaci dopadů pozitivních. V místech, kde je návštěvnost příliš vysoká a dochází proto k narušování životního a sociálního prostředí, narůstají snahy o minimalizaci těchto negativních dopadů. Jedním ze způsobů je snižování návštěvnosti místa pomocí tzv. demarketingu, což je typ marketingu s opačným cílem než u marketingu klasického, tedy odradit od koupě určitého produktu, v tomto případě produktu cestovního ruchu (Musil a kol., 2010).

Výkladový slovník cestovního ruchu definuje udržitelný cestovní ruch jako: *„Cestovní ruch, který díky koncepčnímu rozvoji a plánování dlouhodobě nenarušuje přírodní, kulturní a sociální prostředí, neboť jeho cílem je ochrana a zachování životního prostředí ve všech jeho aspektech a respektování životního stylu (včetně dosavadního způsobu obživy) místních obyvatel“* (Zelenka, Pásková, 2012 str. 590)

Udržitelný cestovní ruch je takový cestovní ruch, jehož ani dlouhodobé působení nepůsobuje výraznější narušování prostředí (přírodního, kulturního, sociálního). Koncepce, na kterých je založen, si kladou za cíl ochranu a zachování biodiverzity, pečování o životní prostředí a respektují životní styl místního obyvatelstva. Principem udržitelného cestovního ruchu je zapojení orgánů státní a místní správy, ale také místních obyvatel do ochrany životního prostředí a kulturních hodnot dané lokality. Cílem je optimalizovat dopady cestovního ruchu, tak aby se minimalizovaly negativní, a naopak maximalizovaly pozitivní dopady na území, ale i na jeho návštěvníky a další aktéry cestovního ruchu. Negativními dopady mohou být například narušení ekosystému a ztráta biodiverzity, znečištění atd. Za pozitivní dopady lze považovat nárůst pracovních příležitostí ve službách cestovního ruchu a tím i snížení nezaměstnanosti, snaha zachovat kulturní a přírodní památky budoucím generacím apod. (Zelenka a kol., 2013).

„Udržitelný rozvoj s důrazem na zachování přírodního i socio-kulturního prostředí včetně národních specifik a genia loci místa je základem udržitelného cestovního ruchu.“ (Zelenka, 2010 str. 70)

Udržitelný cestovní ruch je založen na třech hlavních principech. Prvním principem je zachování zdrojů, tedy udržitelnost zdrojů environmentálních, ekonomických, sociálních

a kulturních. Druhým principem je budoucnost zaměřená na budoucnost následujících generací, na možnost využívat zdroje co nejdéle. Třetím principem je spravedlnost, a to ve smyslu spravedlivého rozdělení užitek a nákladů jak ekonomických, tak sociálních, kulturních a environmentálních (Musil a kol., 2010).

„Udržitelný cestovní ruch vznikl jako reakce na nárůst negativních dopadů (devastace životního prostředí, ztráta autentičnosti a „geo loci“ destinace, přeplnění únosné kapacity území atd.) klasického tzv. „tvrdého“ cestovního ruchu, které jsou způsobeny například koncentrací velkého množství návštěvníků na jednom místě, masovými přesuny lidí na velké vzdálenosti apod.“ (Doucek a kol., 2013 str. 10)

Únosná kapacita území

S udržitelným cestovním ruchem souvisí i pojem únosná kapacita území, což je z hlediska cestovního ruchu takové maximální možné zatížení určitého místa cestovním ruchem (počtem návštěvníků), při kterém ještě nedochází k porušení přírodního prostředí, krajiny či historicko-kulturních památek, ale ani prožitku návštěvníků (tzv. ničení turismu turismem), narušení místní komunity a její kultury. Člení se dle vztahu k posuzovanému procesu na: environmentálně-ekologickou, fyzickou, sociální, psychologickou, organizační, ekonomickou. Vyjadřuje míru zranitelnosti daného území, jeho obyvatelstva, infrastruktury a uživatelů. Měří se pomocí ukazatelů kvantitativních, kvalitativních, a ukazatelů citlivosti atraktivit (přírodních i kulturních) s cílem odhadnout mezní hodnoty pro počty návštěvníků, pro provozované formy cestovního ruchu typické pro určitou oblast, v konkrétních proměnných časoprostorových podmínkách (Zelenka a kol., 2013; Moldan, 1996).

3.2.1 Geoturismus

Termín Geoturismus se začal používat až kolem roku 2000 a to v oblasti anglicky mluvících zemích, zejména v Austrálii, Walesu a ve Spojených státech amerických. Přesto se geoturismus jako takový praktikoval již mnohem dříve, a to už od samotného vzniku cestovního ruchu, když lidé navštěvovali místa se zajímavým geologickým dědictvím (jeskyně, skalní útvary, archeologická naleziště apod.). Geoturismus vychází původně z idejí Ekomuzeí a Open Air muzeí a mění prezentování přírodního a kulturního dědictví – orientace na geologii, paleontologii, geomorfologii, geologickou historii, kulturně

geologickou historii apod. Základním východiskem geoturismu je udržitelný cestovní ruch. Důležitým aspektem je myšlenka dědictví, tedy konkrétně geologické dědictví, které je částí přírodního a sociálního životního prostředí a kvůli své významnosti pro lidstvo by mělo být chráněno pro využití současnými i budoucími generacemi – zásadní otázkou je zpřístupnění a využití dědictví, tedy tvorba ucelených produktů cestovního ruchu. Posledním zásadním aspektem pro vznik geoturismu je podpora regionu a regionálního rozvoje cestovního ruchu, vycházející ze strategie regionálního rozvoje ČR za podpory EU (Milošová a kol., 2014).

Kolektiv autorů knihy Geoprůvodce (2013) popisuje geoturismus takto: „*Geoturismus je jednou z podob udržitelného cestovního ruchu pro 21. století. První část slova Geo- (Gaia) má souvislost se Zemí, lze tedy vyvodit, že se jedná o cestování s aktivním poznáváním zajímavých prvků přírodní a kulturní krajiny s geologickou či geomorfologickou náplní (geologickým dědictvím). Důraz je kladen na chápání souvislostí mezi geologickou, biologickou a kulturní diverzitou.*“ (Doucek a kol., 2013 str. 10)

Geoturismus je jednou z forem udržitelného cestovního ruchu, jenž je založen na poznávání vývoje Země za pomoci aktivního požitku v geologicky zajímavé krajině s geologickým dědictvím velkého významu. Probíhá zejména v geoparcích, v krasových oblastech, skalních městech, v paleontologicky zajímavých oblastech či v bývalých hornických oblastech. Vyznačuje se profesionálním populárně odborným výkladem a animací geoprůvodce. Geotop je hlavní atraktivitou geoturismu a bývá prezentován zpravidla pomocí geostezky. Pro geoturismus typickými aktivitami mohou být například montanistika (nauka o hornictví), amatérské rýžování zlata, georafting (rafting spojený s výkladem o vývoji Země), geocaching, poznávání kultury a historie krajiny (skanzeny, ekomuzea, řemeslné dílny, degustace místních potravin a nákup místních produktů apod.) (Zelenka, Pásková, 2012; Pásková, Zelenka, 2018).

Geoturismus je jednou z primárních aktivit geoparků, které jsou průkopníky v rozvoji geoturismu usilující o jeho udržitelný rozvoj tak, aby byly maximalizovány jeho benefity pro místní obyvatelstvo na poli ekonomiky a vzdělávání o geologickém vývoji krajiny. Geoparky povzbuzují místní podniky, aby se zapojily do geoturismu a geomarketingu. Geoturismus však neznamená pouze turismus uvnitř geoparku, ale může být provozován i mimo takto označená území. Geoturismus je spojením geologického dědictví,

turistických zařízení, vzdělávání, interpretace, místní rozvoj a ochrana geologicky významných lokalit (Farsani a kol., 2012).

„Geoturismus posiluje místní identitu a podporuje místní produkci a rozvíjí místní znalosti a know-how (spolupráce s místními regionálními akademickými pracovišti).“ (Zelenka, Pásková, 2012 str. 182)

Důležitým hlediskem geoturismu je myšlenka dědictví Země (geoheritage), definované jako synergie částí přírodního, kulturního a sociálního prostředí významných nejen pro lokální obyvatelstvo a další generace, ale i pro rozvoj výzkumu vědeckých poznatků o vzniku a vývoji Země. Toto geologické dědictví je pak využíváno a zpřístupněno veřejnosti pomocí ucelených produktů cestovního ruchu, jakými jsou geostezky a další naučné stezky a specializovaní průvodci – tzv. geoprůvodci (Doucek a kol., 2013; Pásková, Zelenka, 2018).

Geoturista

S pojmem geoturismus souvisí také pojem geoturista, tedy člověk provozující geoturismus. Kolektiv autorů v Geoprůvodci (2013) popisuje geoturistu jako: *„Geoturista je environmentálně uvědomělý turista, který má respekt k místní kultuře, zaměřuje se pochopení souvislostí a na kvalitu i hloubku prožitku a podporuje místní život a ekonomiku.“* (Doucek a kol., 2013 str. 11)

3.3 Destinace cestovního ruchu

„Destinace cestovního ruchu je základní složkou systému cestovního ruchu. Destinace cestovního ruchu je většinou definována geograficky a hraje velmi významnou roli v celém systému cestovního ruchu, protože vyvolává vznik cestovního ruchu a motivuje návštěvnost v rámci cestovního ruchu.“ (Petrů, 2007, str. 35)

Destinací cestovního ruchu je přirozený celek mající jedinečné a od jiných destinací odlišné vlastnosti z hlediska předpokladů rozvoje cestovního ruchu. Je to místo, kde se nachází atraktivita cestovního ruchu a s nimi spojené zařízení cestovního ruchu (ubytovací, stravovací apod.) a poskytované služby. Účastník cestovního ruchu nebo skupina účastníků si toto místo vybírá pro navštívení a poskytovatelé služeb CR nabízejí toto místo na trhu cestovního ruchu (Királ'ová, 2004; Linderová, 2015).

V užším smyslu je destinací CR cílová oblast v daném regionu s typickou významnou nabídkou atraktivit a infrastruktury cestovního ruchu. V širším pojetí se destinací myslí celé země, regiony, lidská sídla a další oblasti, pro které je typická vysoká koncentrace atraktivit cestovního ruchu, rozvinuté služby a infrastruktura, výsledkem čehož je dlouhodobá velká návštěvnost. Destinací CR jsou i navzájem si konkurující jednotky, jejichž společným cílem je prodej služeb cestovního ruchu v destinaci (Zelenka, Pásková, 2012).

Charakteristickými komponenty každé destinace cestovního ruchu jsou tzv. „6 A“:

- **Attractions** = Atraktivity – lokalizační předpoklady cestovního ruchu, které primárně vyvolávají návštěvnost v daném místě (přírodní a kulturně historické památky a podobně)
- **Accessibility & Ancillary Services** = dostupnost a pomocné služby – základní infrastruktura všeobecně umožňující přístup do destinace a k jednotlivým atraktivitám v destinaci, ale také doplňkové služby jako jsou služby telekomunikační, zdravotnické, bankovní, internetové, které jsou využívány především místním obyvatelstvem
- **Amenities** = vybavenost – realizační předpoklady cestovního ruchu (suprastruktura a infrastruktura CR), sekundární nabídka umožňující pobyt v destinaci a využívat její atraktivity jakožto primární nabídky. Patří sem ubytovací zařízení, stravovací zařízení, sportovní a rekreační zařízení, kulturní zařízení apod.)
- **Available Packages** = dostupné balíčky – kompletní připravené produkty cestovního ruchu a produktové balíčky. Takovými produkty jsou zájezdy, které se mohou lišit například podle poskytovaných stravovacích služeb (all inclusive, polopenze, snídaně atd.)
- **Activities** = aktivity – činnosti, které lze uskutečňovat v rámci dané destinace. (Ryglová, 2009).

3.3.1 Destinační management

Destinačním managementem se rozumí soubor různých technik, nástrojů a opatření, které se používají při plánování, organizování, rozhodování, komunikaci a regulování

cestovního ruchu na území dané destinace. Organizace sdružující různé aktéry cestovního ruchu a vytváří konkrétní součásti destinačního managementu se nazývá společnost destinačního managementu. Cílem by mě být takový rozvoj, který směřuje k udržitelnému cestovnímu ruchu a jeho výsledky jsou udržitelné produkty cestovního ruchu schopné obstát v konkurenci, ochrana životního prostředí, budování partnerských vztahů mezi soukromým a veřejným sektorem atd. Mělo by se využívat řízení toků návštěvníků ve vztahu k únosné kapacitě území, tak aby byly zachovány hodnoty území do budoucna při současném kvalitním prožitku návštěvníků (Zelenka a kol., 2013).

„Management destinace může být definován jako systém řídicích dovedností a činností používaných při koordinovaném plánování a organizaci cestovního ruchu v určité destinaci, jehož základním předpokladem k úspěchu je partnerství, tzv. princip 3P – Public – Private – Partnership.“ (Ryglová, 2009 str. 154)

Plánování a management jsou nezbytnými součástmi při rozvoji geoturismu. Geoturismus může poskytovat značné ekonomické benefity, ale také potřebuje být předmětem plánování a řízení stejně tak jako ostatní formy cestovního ruchu (Dowling, Newsome, 2006; Zelenka a kol., 2013).

3.3.2 Destinační marketing

Cíle destinačního marketingu se dle jednotlivých názorů autorů liší. Podle Zelenky (2010) má destinační marketing čtyři hlavní cíle, a to: zlepšit image daného místa či regionu, přilákat investory, snížit sezónnost, a změnit chování podnikatelů, místní komunity a návštěvníků. Autoři Horner a Swarbrooke (2003) uvádějí, že cíle destinačního marketingu bývají více komplikované než marketingové cíle ostatních typů marketingu, jelikož tento marketing je spíše prováděn veřejným sektorem než soukromými subjekty. Veřejný sektor provádějí destinační marketing zejména jako prostředek k dosažení jiných cílů. Jedním z těchto cílů je zlepšení pověsti destinace a přilákání investorů, kteří budou investovat do místní infrastruktury. Druhým cílem je rozšíření počtu a vybavení zařízení sloužící místním občanům, jako jsou místní obchody, divadla, restaurace, muzea apod., které by bez peněz plynoucích z cestovního ruchu nepřežila. Zároveň je cílem vzbudit v místních obyvatelích pocit hrdosti na místo, ve kterém žijí. Dalším cílem je získat odůvodnění a zdroj financí na zlepšování místního životního prostředí. V neposlední řadě

je cílem snaha o zlepšení politické přijatelnosti a vnějšímu vnímání destinace (Horner, Swarbrooke, 2003).

V případě udržitelného cestovního ruchu, tedy včetně geoturismu, mohou cíli destinačního marketingu být:

- **snížit sezónnost** – prodloužení sezóny, vytvoření další sezóny (mezisezóny), oslovení odlišného segmentu návštěvníků, mimosezónní nabídky apod.
- **snížit nadměrnou návštěvnost při překročení únosné kapacity území** – snížit příliš vysoký nápor návštěvníků v hlavní sezóně v čase i prostoru za pomoci demarketingu, marketingu podporující návštěvnický management
- **zvýšit návštěvnost vybraných atraktivit a rovnoměrněji využívat potenciálu CR regionu** – odstraňování ekonomických a sociálních nerovnoměrností v dané destinaci, vyšší zisk veřejné i podnikatelské sféry, získávání finančních dotací na údržbu a rozvoj atraktivit CR
- **vytvořit podmínky pro dlouhodobou návštěvnost** – zlepšení image destinace změnou chování podnikatelů a místního obyvatelstva, ovlivněním návštěvnost tak, aby byly optimalizovány navštěvující segmenty a prodloužil se pobyt návštěvníků a zvýšila se spokojenost návštěvníků destinace (Zelenka, 2010).

Za destinaci cestovního ruchu se může považovat určité místo, město či obec, lokalita, region, nebo celý stát, což znamená, že destinační marketing může být na různých úrovních, a to místní, lokální, regionální nebo celostátní. Marketing měst uplatňuje marketingové koncepce v podmínkách města, kdy se toto město chápe jako jeden celek. Regionální marketing se zaměřuje na zlepšování image regionu, přilákání obyvatel, investorů a podnikatelů a na rozvoj cestovního ruchu. Regionem se rozumí samostatný právní subjekt, který je složen z několika samostatných subsystémů (obce, města, mikroregiony apod.), mající vztah s vnějším prostředím. (Jakubíková, 2012)

3.3.3 Atraktivita cestovního ruchu

Definovat atraktivitu cestovního ruchu je velice komplikované, a to kvůli rozdílnosti jejích uživatelů, kterými jsou nejen turisté a jednodenní návštěvníci, ale také místní rezidenti. Hlavním významem atraktivity je možnost její prohlídky, navštívení za účelem vzdělání, zábavy apod. Je důležité odlišit pojmy atraktivita cestovního ruchu

a destinace cestovního ruchu. Atraktivitou bývají samostatné jednotky, destinací je pak místo, kde může být koncentrováno více takovýchto samostatných atraktivit, které společně tvoří ucelený komplex (Page, 2015).

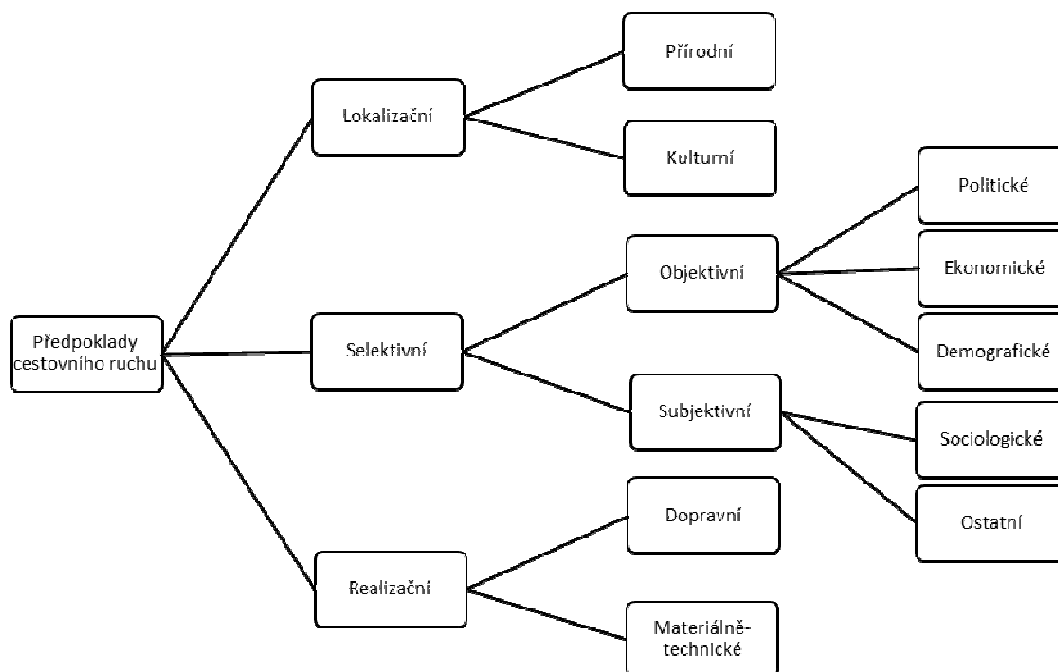
Atraktivitami cestovního ruchu jsou pro návštěvníky přitažlivé hmotné objekty či nehmotné skutečnosti, které mohou návštěvníky motivovat k návštěvě určitého místa. Mohou mít původ přírodní či kulturní (vytvořeny člověkem). Přírodními atraktivitami mohou být zajímavé geologicko-morfologické útvary (hory, skalní města, krasové jeskyně apod.), vodní plochy (řeky, jezera, moře), fauna a flóra (např. výskyt vzácného druhu rostlin či živočichů) atd. Kulturními atraktivitami zejména kulturně-historické památky (hrady, zámky, katedrály apod.), kulturní zařízení (divadla, galerie atd.), sportovní zařízení, nebo různé společenské a jiné události (např. Oktoberfest, olympiáda, filmový festival a mnoho dalších) (Zelenka, Pásková, 2012).

3.4 Předpoklady cestovního ruchu

Souhrn všech přírodních a antropogenních aspektů zahrnující jejich mnohoúrovňové vazby vytváří předpoklady pro realizaci a rozvoj cestovního ruchu v dané lokalitě (Zelenka, Pásková, 2012).

Podle Mariotova funkčně chronologického členění, které je využíváno mnohými autory i v současné době, lze předpoklady cestovního ruchu dělit na tři základní skupiny, a to: předpoklady lokalizační, realizační a selektivní, které se dále dělí (viz obrázek č. 1) (Mariot, 1983).

Obrázek 1 Předpoklady CR

Zdroj: (Holanová, 2016 podle Holeček a kol., 1999; Mariot, 1983)

3.4.1 Lokalizační předpoklady

Lokalizačními předpoklady neboli lokalizační podmínky cestovního ruchu, jsou takové předpoklady cestovního ruchu, které umožňují realizovat aktivity cestovního ruchu a tím i rozvoj cestovního ruchu v určité lokalitě. Dělí se na předpoklady přírodní a na kulturně municipální nebo též antropogenní předpoklady, kterými jsou lidmi vytvořené předpoklady související s historickým vývojem lidstva (historické památky apod.) (Mariot, 1983; Ryglová a kol., 2011).

„Lokalizační podmínky cestovního ruchu mají vždy své konkrétní projevy v prostorovém, územním uspořádání. Lokalizační podmínky jsou důležitými činiteli rozvoje a rozmístění cestovního ruchu a jsou vlastně nabídkou příslušného teritoria. Jsou to lokalizační podmínky, které jsou vázány na složitý soubor přírodních podmínek, které mají význam pro všestranné nebo sezónní využití zcela konkrétního území. Přírodní podmínky jako část lokalizačních podmínek pro rozvoj cestovního ruchu jsou však toliko možnostmi tohoto využití. Na komplexním využití se podílí i selektivní faktory (např. kvalita životního

prostředí) a realizační podmínky (dopravní dostupnost, možnost stravování a ubytování).“
(Štýrský, Šípek, 2011, str. 193)

Přírodní předpoklady

Přírodními předpoklady cestovního ruchu, které jsou součástí předpokladů lokalizačních, jsou krajina s jejím reliéfem, přírodními zdroji a přírodními útvary (hory, skalní útvary, jeskyně, vulkány sopek apod.), klimatické podmínky, rostlinstvo, živočišstvo, vodstvo (vodní toky, jezera, moře a oceány) (Mariot, 1983; Zelenka, Pásková, 2012).

Souvisejí přímo s rozmanitostí přírodního prostředí a jsou výsledkem dlouhodobého vzájemného působení různých přírodních vlivů. Zahrnují povrch území, který výraznou mírou ovlivňuje atraktivnost lokality, všeobecně platí, že oblíbenější jsou místa, kde je povrch více členitý. Nejvíce vyhledávané jsou hory, zvláště pak ledovcového původu, které skýtají možnost celoročního využití pro zimní sporty. Vrchoviny a údolí vytvářejí ideální podmínky pro pěší turistiku, stejně tak jako hory, které mimo zimní sezónu, kdy jsou využívány pro zimní sportovní aktivity, mohou sloužit pro pěší turisty preferující vysokohorskou turistiku. Vysoce oblíbené jsou také místa se zvláštností v reliéfu, jako jsou skalní města, krasové jevy, nebo atraktivity vzniklé vulkanickou činností (Holeček a kol., 1999; Ryglová a kol., 2011).

Významným přírodním předpokladem je také podnebí, které udává charakter počasí v konkrétní oblasti. Podnebí a charakteristické počasí v dané oblasti výrazně ovlivňují možnosti využití jednotlivých území a destinací. Klimatické podmínky jsou dány především polohou oblasti v některém podnebném pásu (polární pás, subpolární pás, mírný pás, subtropický pás, tropický pás vždy vlhký, tropický pás střídavě vlhký a tropický pás suchý). Podnebné pásy jsou nejvyšší úrovní typologie krajiny Země. Označují části geosféry specifickou určitým typem planetární cirkulace s charakteristickou formou bilance slunečního záření, která se mění v závislosti na zeměpisné šířce (Štýrský, Šípek, 2011).

Vodstvo je dalším z důležitých přírodních předpokladů. Vodstvem se rozumí jak vody povrchové, tak vody podzemní. Pro cestovní ruch je významné především vodstvo povrchové, které je využíváno pro rekreační a sportovní aktivity. Většina povrchového vodstva je tvořena světovými oceány, a to celkem z 94 %. Přímořský cestovní ruch má

velký význam a jeho nejvýznamnější oblasti se rozkládají na severoamerickém pobřeží Pacifiku, ve Středozemním moři a v karibské oblasti Atlantiku. Dále jsou v cestovním ruchu využívány i sladkovodní vodní plochy, kterými jsou jezera, přehradní nádrže, řeky či rybníky. Podzemní vody mají v cestovním ruchu své využití tam, kde vyvěrají napovrch v podobě minerálních či termálních pramenů. Tyto prameny pak mohou posloužit vzniku lázeňství a s ním spojeným lázeňským cestovním ruchem. Podzemní vodstvo může také vytvářet atraktivitu cestovního ruchu jakými jsou například gejzíry. Nejznámějšími oblastmi s výskytem gejzírů jsou Island, Nový Zéland nebo USA (např. národní park Yellowstone) (Holeček a kol., 1999; Ryglová a kol., 2011).

Fauna a flóra jsou také součástí přírodních předpokladů cestovního ruchu. Rozmanitost vegetace a živočišné říše souvisí především s podnebným pásem oblasti a může být silnou motivací k navštívení daného místa. Příkladem mohou být tropické deštné pralesy, které jsou pro turisty atraktivní díky velkému množství exotických a často i endemických druhů rostlin i živočichů. Dalším příkladem může být i obyčejný český les, který nabízí možnost relaxace, pěší turistiky, nebo umožňuje typicky českou aktivitu – houbaření, a může se stát lákavým zejména pro návštěvníky, kteří chtějí uniknout od hektického životního stylu velkoměsta. Fauna neboli živočišná říše je úzce spjata s říší rostlinnou, která živočichům poskytuje především potravu a životní prostor. Často jsou určité druhy zvířat závislé na konkrétní druhy rostlin a vytvářejí tak společné ekosystémy (Milošová a kol., 2014).

Kulturně municipální předpoklady

Kulturně municipálními předpoklady cestovního ruchu jsou takové předpoklady, které byly vytvořeny lidským působením. Jedná se o veškeré atraktivitu cestovního ruchu vytvořené člověkem. Mohou být buď vytvořeny záměrně za účelem zvýšení návštěvnosti určité lokality (zábavní parky, aquaparky apod.) nebo byly vytvořeny běžnou lidskou činností nezáměrně vzhledem k cestovnímu ruchu, ale měli sloužit určitému účelu, měly funkci obytnou, vzdělávací, sakrální apod. Těmito atraktivitami pak jsou například různé technické památky (akvadukty, mosty, kašny atd.), sakrální stavby (katedrály, kostely, kaple atd.), obytné stavby (hrady, zámky, měšťanské domy apod.). Patří sem ale také nehmotné kulturní atraktivitu, kterými jsou různé kulturní události, lidové tradice a zvyky

typické pro danou oblast (například Jízda králů, Verbuňk, sokolnictví) (Horner, Swarbrooke, 2003; Zelenka, Pásková, 2012).

3.4.2 Selektivní předpoklady

Selektivní předpoklady nebo též stimulační předpoklady, vyjadřují způsobilost společnosti dané lokality či země podílet se na cestovním ruchu, a to jak aktivně, tak pasivně. Jde tedy o způsobilost přijímat účastníky cestovního ruchu ale také stávat se jimi. Umožňují vybrat (selekce) oblasti s nejlepšími předpoklady pro účast na cestovním ruchu. Dělí se na předpoklady objektivní a subjektivní (Holeček a kol., 1999; Ryglová a kol., 2011).

Objektivní předpoklady

Objektivními předpoklady cestovního ruchu, jsou takové předpoklady, které ovlivňují cestovní ruch v dané oblasti. Mezi tyto objektivní předpoklady patří:

- **politické faktory** – základní politické skutečnosti světového charakteru i místního významu (mírová situace nebo válečné konflikty, politický systém, stabilita vlády apod.),
- **ekonomické předpoklady** – měnitelnost měny, výše reálných mezd, kupní síla obyvatelstva, programy podpory podnikání z místních, státních nebo mezinárodních zdrojů (EU, UNESCO),
- **demografické skutečnosti** – počet obyvatel, ekonomická aktivita, střední délka života, mobilita,
- **ekologické podmínky** – kvalita životního prostředí,
- **administrativní podmínky** – soubor právních předpisů, zákony, vyhlášky, pasové a vízové podmínky apod.,
- **sociální vlivy** – dosažená životní úroveň, životní styl, fond volného času,
- **materiálně-technické vlivy** – rozvoj informačních technologií, rezervační systémy, úroveň dopravy, ubytování atd. (Ryglová, 2009).

Demografické faktory, konkrétně demografická struktura obyvatelstva, jelikož různé skupiny lidí preferují odlišné věci a mají jiné nároky. Mladí bezdětní lidé chtějí něco jiného než rodiny s dětmi nebo senioři. Přihlédnutí na tyto faktory je důležité v marketingu

a při plánování infrastruktury turistických destinací. S tím souvisí také faktor urbanizační, jelikož jiné spotřebitelské chování mají obyvatelé velkých měst a jiné obyvatelstvo vesnické. Záleží zde také na socioekonomické struktuře měst (průmyslová města versus terciární města). Klíčovou je dosažená životní úroveň obyvatelstva, se kterou souvisí tzv. fond volného času. Ve vyspělých zemích je cestovní ruch důležitou součástí životního stylu. Úplným základem jsou ale politické faktory, zejména mírové poměry a bezpečnost v daném státě. Důležitá je také vnitřní politika státu a charakter politického systému (příkladem v rámci území ČR může být někdejší obtížnost vycestovat do zahraničí v době před pádem komunismu) (Vystoupil, Šauer, 2006).

Subjektivní předpoklady

Subjektivními předpoklady jsou předpoklady ovlivňující rozhodování lidí o účasti na cestovním ruchu na základě psychologických faktorů a dalších pohnutek na základě příslušnosti k sociální či profesním skupinám, na rodinných poměrech, znalosti cizích jazyků a dalších. Na rozhodování má vliv i módnost destinace, reklama a propagace oblasti cestovními kanceláři (Holeček a kol., 1999; Ryglová a kol., 2011).

“Psychologické jevy souvisí se spotřebitelským chováním, které je ovlivňováno čtyřmi základními psychologickými faktory – motivací, vnímáním, učením a postoji. Znalost těchto faktorů umožňuje efektivněji provádět marketingovou segmentaci.” (Ryglová, 2009 str. 28)

Nejčastějšími účastníky cestovního ruchu jsou pracovně aktivní obyvatelé, kteří využívají cestovní ruch za účelem dovolené, dalšími početnými účastníky cestovního ruchu jsou lidé s dostatkem volného času, kterými jsou studenti a důchodci. Z hlediska sociálních skupin nejčastěji cestují duševně pracující osoby s vyšším vzděláním a příjmy a nejčastějšími účastníky cestovního ruchu jsou obyvatelé nejvyspělejších států světa, kde je vysoká životní úroveň. Rozhodování o účasti na cestovním ruchu závisí také na dalších faktorech, jakými mohou být velikosti rodiny, vlastnictví chaty či chalupy atd. (Holeček a kol., 1999; Ryglová a kol., 2011).

3.4.3 Realizační předpoklady

Realizačními předpoklady jsou důležité pro konečnou fázi uskutečnění různých forem cestovního ruchu. Dělí se na dopravní a materiálně-technické. Prostřednictvím

dopravy umožňují používat materiálně-technické základny, kterými jsou ubytovací zařízení, stravovací zařízení, sportovně rekreační zařízení, účelová zařízení a cestovní kanceláře (Ryglová, 2009).

„Realizační předpoklady umožňují uskutečnit (realizovat) nároky účastníků cestovního ruchu v oblastech (střediscích) s příznivými lokalizačními podmínkami. Umožňují dopravit se do těchto míst a využívat je k pobytu, k rekreaci a k dalším aktivitám. Dělí se proto na předpoklady dopravní a materiálně-technické.“ (Holeček a kol., 1999 str. 18)

Dopravní předpoklady

Dopravní předpoklady jsou jednou ze základních podmínek pro rozvoj cestovního ruchu v dané oblasti. Významná je samotná možnost dopravního spojení, tak i hustota a kvalita dopravní sítě. Dopravní sítí se rozumí síť železnic, silnic, leteckých spojů a vodních cest. S růstem kvality a hustoty dopravní sítě rostou i předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu. Důležitým faktorem není jen samotná dostupnost místa, ale také jeho časová dosažitelnost. V současnosti je dopravně dostupná téměř jakákoliv lokalita na světě, ale dopravit se do některých míst je časově náročnější. S dopravními předpoklady souvisí také tranzitní území, které svou polohou na významných dopravních tazích vyvolávají potřebu výstavby kvalitních dopravních cest a vznik služeb a pracovních příležitostí (Holeček a kol., 1999; Ryglová a kol., 2011).

Doprava výrazně ovlivňuje cestovní ruch už od jeho počátků, zejména z hlediska rychlosti a bezpečnosti a ceny. Díky neustálému zdokonalování a vyvíjení nových technologií je doprava nejen stále rychlejší a jsou tak dostupné i vzdálené turistické destinace, které byly v minulosti špatně dosažitelné, ale i levnější a účast na cestovním ruchu je tak dostupnější i pro nižší vrstvy obyvatelstva. Zvyšuje se také bezpečnost a pohodlí dopravních prostředků a pravidelnost dopravních spojení (Vystoupil, Šauer, 2006).

Materiálně-technické předpoklady

Nebo také materiálně-technická základna je soubor všech zařízení umožňujících a podporujících rozvoj cestovního ruchu a rekreace v určité oblasti. Dají se sem zařadit téměř veškerá zařízení terciérní sféry, nebo jen ta zařízení, která bezprostředně slouží účastníkům cestovního ruchu. Patří sem zejména ubytovací zařízení, stravovací zařízení, sportovně

rekreační a zábavní zařízení, dopravní zařízení s výraznou rekreační funkcí (vleky, lanovky apod.) (Vystoupil, Šauer, 2006).

Materiálně-technické předpoklady jsou vyjádřením vybavenosti území zařízeními ubytovacími, stravovacími, zábavními, sportovními apod. Do jisté míry je klíčová kapacita těchto zařízení, protože určuje množství návštěvníků, kteří mohou toto místo využít. Stejně důležitá je i kvalita poskytovaných služeb těmito zařízeními včetně nových technologií v rezervačních systémech, v propagaci místa a organizaci (Holeček a kol., 1999; Ryglová a kol., 2011).

Ukazateli kapacity materiálně-technické základy cestovního ruchu jsou počet a skladba návštěvníků v určitém prostoru, počet zařízení, počet lůžek, počet lůžkodnů, počet míst u stolu, ukazatelé kvality ubytovacích a stravovacích zařízení, velikost přepravních kapacit a jejich kvalita, orientační rámec rekreační návštěvnosti, limit využití území z pohledu materiálně-technické základny, profitabilita zařízení pro obce, občanská vybavenost (obchodní, směnářské a bankovní služby), stupeň modernizace a restrukturalizace ubytovacích a stravovacích zařízení (Ryglová, 2009).

Ubytovací zařízení dávají účastníkům cestovního ruchu možnost přenocování a umožňují tak návštěvníkům vícedenní pobyt v daném místě. Tato zařízení tak proto tvoří rozvoje středisek cestovního ruchu. Kapacita ubytovacích zařízení se vyjadřuje počtem lůžek, která mají návštěvníci k dispozici. Dělí se na ubytovací zařízení volného cestovního ruchu, které jsou přístupné pro všechny zájemce o ně na komerčním základě (hotely, motely, penziony autokempy atd.), vázaného cestovního ruchu (podniková, odborářská nebo klubová rekreační ubytovací zařízení) a na objekty individuální rekreace (chaty, chalupy) (Holeček a kol., 1999; Ryglová a kol., 2011).

Ubytovací služby v cestovním ruchu

Důležitou podmínkou pro realizaci cestovního ruchu je možnost ubytování, bez kterého by nebylo možné provozovat vícedenní cestovní ruch. Existuje celá řada možností ubytování a ubytovacích zařízení. Jejich členění podle různých aspektů znázorňuje tabulka č.2.

Tabulka 2 Členění ubytovacích zařízení

Členění ubytovacích zařízení podle:	
charakteru zařízení	pevná (hotely, motely, penziony atd.)
	pohyblivá (lodě, lůžkové vozy, obytné vozy apod.)
časového využití	celoroční
	dvousezónní (léto a zima)
	jednosezónní (léto nebo zima)
provozovatele	zařízení volného cestovního ruchu
	zařízení vázaného cestovního ruchu
velikosti	malá (5–100 pokojů)
	střední (101–250 pokojů)
	velká (nad 251 pokojů)
druhu zařízení	hromadná (hotel, motel atd.)
	individuální (ubytování soukromé)

Zdroj: vlastní zpracování podle (Ryglová, 2009)

Hromadnými ubytovacími zařízeními jsou:

- **Hotel** – ubytovací zařízení s minimálně deseti pokoji pro hosty, poskytujícím hostům přechodné ubytování a služby s tím spojené (stravovací služby), dělí se podle počtu hvězdiček do celkem pěti tříd (jedno až pěti hvězdičkové hotely)
- **Hotel Garni** – stejně jako hotel má minimálně deset pokojů, ale má omezený rozsah stravovacích služeb (čtyři třídy)
- **Motel** – ubytovací zařízení s nejméně deseti pokoji, poskytujícím přechodné ubytování a služby s tím spojené především pro motoristy – nachází se u dopravních komunikací (čtyři třídy)
- **Penzion** – ubytovací zařízení s nejméně pěti pokoji a s omezeným rozsahem společenských a doplňkových služeb (čtyři třídy)
- **Botel** – hotel provozování na trvale zakotvené lodi
- **Kemp** – umožňuje ubytování ve vlastním ubytovacím zařízení (stan, obytný přívěs) nebo v pronajatých chatkách či bungalovech (až čtyři třídy)
- **Chatová osada** – člení se do třech tříd
- **Turistická ubytovna** – jednodušší ubytovací zařízení s větším počtem lůžek v místnosti (dvě třídy)
- **Depandance** – vedlejší budova ubytovacího zařízení bez vlastní recepce, organizačně spadající pod hlavní ubytovací zařízení, které zajišťuje plný rozsah

služeb odpovídající příslušné třídě a kategorii a není vzdálena více než 500 metrů (Rygllová, 2009; Zelenka, Pásková, 2012).

3.5 Geoparky

„Geoparky jsou svébytnou příležitostí, jak území chránit, poukázat na jeho přírodní a kulturní význam a zároveň podpořit rozvoj regionu. Ústředním nástrojem geoparků je vzdělávání, které se neobejde bez dobře provedené interpretace místního dědictví. Jelikož geoparky stojí na iniciativě „zdola nahoru“ a souhře místních aktérů, podporují kromě ochrany přírody a krajiny také místní identitu, společenský a hospodářský rozvoj regionu probíhající v souladu s přírodními procesy a tradicemi území. Geopark tak představuje území, kde existuje společenská shoda na tom, jak žít, aby činnost člověka v krajině zachovávala a kultivovala její přírodní a kulturní hodnoty, je výrazem odhodlání občanské společnosti vzít odpovědnost za vývoj své krajiny také do svých rukou.“ (Pásková, Čtveráková, 2017 str. 41)

Ačkoliv byl geoturismus jako takový provozován již od samotného počátku cestovního ruchu jako jedna z jeho forem, nebyl pojmenován ani definován. Až počátek 21. století se bere jako období vzniku a rozvoje geoturismu a s tím související budování sítí geoparků. Souvisí to s tím, že nastal postupný přechod od teoretického pojetí udržitelnosti cestovního ruchu a udržitelného rozvoje obecně do praxe a postupně i do životního stylu (Doucek a kol., 2013).

Cílem geoparků je přiblížit návštěvníkům krásy neživé přírody, která obecně není účastníky cestovního ruchu tak oblíbená jako příroda živá, tedy živočišstvo a rostlinstvo. Geoparky tak vznikly jako iniciativa odborníků, kteří chtěli veřejnosti dokázat důležitost geologického dědictví Země, které ukazuje jak pohyby světadílů, vulkanická činnost, ledovcová aktivita a změny podnebí nejen v minulosti, ale i v současnosti tvořili a tvoří jedinečné krajinné scenérie a obdivuhodné přírodní útvary (Zelenka a kol., 2013).

Geopark je územím s jasně definovanými hranicemi a dostatečně velkou osídlenou oblastí, prosazující udržitelný rozvoj, reprezentujícím geologické dědictví dané oblasti nebo daného regionu, a to na úrovni buď místní, regionální, národní, kontinentální nebo dokonce globální. Takovýmto geologickým dědictvím mohou být například skalní města, krasové oblasti, naleziště archeologická či paleontologická, vulkanické jevy, historické

doly či hutě apod. Geopark zahrnuje z hlediska vědeckého zkoumání, estetické hodnoty či osvětového využití významné geotopy, které reprezentují geologické dědictví státu. Lokality geotopů jsou vzájemně propojeny systémem veřejně přístupných, značených geologických stezek a dalších naučných a turistických stezek. Na vybraných místech mohou být nainstalovány geologické expozice. Prezentovanými lokalitami jsou zejména lokality jako součásti geologického dědictví doplněné o ekologické, archeologické, montanistické, historické, etnografické a kulturní atraktivity. Hlavní ekonomickou a edukativní aktivitou je geoturismus a návazné podnikatelské aktivity, jakými jsou například ekologické zemědělství nebo umělecká řemesla (Zelenka, Pásková, 2012).

„Geoparky a s nimi spojený geoturismus se ukazují jako nová a překvapivě progresivní odvětví turismu, která jsou, na rozdíl od jiných turistických oborů, šetrná k životnímu prostředí a zároveň se snaží o ekonomickou aktivizaci místních obyvatel.“
(Milošová a kol., 2014 str. 110)

Geoparky lze považovat za téměř ideální a vhodná území z hlediska udržitelného, zejména zeleného (ekologického) cestovního ruchu, obzvláště při uplatňování aktivit šetrné turistiky. Území geoparků tak mohou do jisté míry odlehčit od přemíry návštěvníků oblíbeným a přetěžovaným maloplošným zejména chráněným územím (CHKO a NP), pokud se v nich nacházejí obdobné rovnocenné přírodní (případně i kulturní) atraktivity lákající do těchto lokalit (Zelenka a kol., 2014).

Geopark zahrnuje ekologické, archeologické, historické a kulturní hodnoty. Jak hmotné, tak nehmotné dědictví jsou důležitými parametry pro založení geoparku. Duchovní kultura zahrnuje prvky jako jsou: jazyk, gastronomie, hudba, tanec, tradice a způsob života (Farsani a kol., 2012).

Hlavní zájem na vybudování geoparku by mělo mít především místní obyvatelstvo, uvědomující si významnost krajiny, v níž žijí. Místním obyvatelům může geopark naskytnout nové možnosti z hlediska pracovních míst (geoprůvodci), rozvoje podnikatelské sféry (pohostinství, ubytování a jiné), ale také regionální rozvoj jako takový (lepší životní úroveň, infrastruktura atd.) (Zelenka, Pásková, 2012).

Prvním kritériem pro vznik geoparku je stanovení a vymezení velikosti území s pevně definovanými hranicemi a dostatečně velkou plochou pro rozvoj místní ekonomiky a kulturní udržitelnost. Druhým kritériem je přínos v managementu a angažovanosti místní komunity. Třetím kritériem je rozvoj místní ekonomiky v rámci udržitelného rozvoje.

Čtvrtým kritériem je organizování vzdělávacích aktivit. Dalším kritériem je ochrana a zachování nejen geologického dědictví, ale také dalšího přírodního i kulturního dědictví (Farsani a kol., 2012).

Správně fungující geopark musí mít jasně definovanou fungující strukturu řídicího subjektu, koordinujícího veškeré geoparkové činnosti, tak aby směřovaly k vytyčeným cílům a postupně je naplňovaly. Nezbytná je komunikace mezi klíčovými partnery geoparku. Geopark ani jeho partneři se nesmí nikterak podílet na obchodování s geologickým materiálem zejména s minerály, fosiliemi či drahými kameny (Zelenka, Pásková, 2012).

Geopark však není žádnou kategorií chráněného území, není nikterak upraven právním řádem České republiky ani mezinárodním právem. Podpisem Charty (národních GP, evropských GP a globálních GP) se dobrovolně zavazují k plnění poslání geoparků a dodržování pravidel vytyčených v Chartě, vedoucích k ochraně přírody a krajiny, přírodního a kulturního dědictví apod. (Zelenka a kol., 2014).

3.5.1 Evropská síť geoparků

Evropská síť geoparků je společenstvím evropských geoparků pod záštitou UNESCO, jejímž cílem je koordinovat aktivity svých členských geoparků za účelem zvyšování jejich kvality, vzájemné spolupráce a synergických výsledků za dodržování podmínek Charty sítě evropských geoparků (Zelenka, Pásková, 2012).

Založení nadnárodní sítě geoparků je inovativním konceptem překračujícím lokální hranice. V případě Evropské sítě geoparků (European Geoparks Network) se o její vznik zasloužily v roce 2000 geoparky čtyř evropských zemí, a to konkrétně: Německa (Geopark Gerolstein a Vulkaneifel), Francie (Réserve Géologique de Haute-Provence), Řecka (Zkamenělý les na ostrově Lesbos) a Španělska (Kulturní park Maestrazgo-Terruel) (Dowling, Newsome, 2006).

V současné době je v síti celkem 71 geoparků z 23 zemí Evropy. Hlavním cílem sítě evropských geoparků je podporovat její členy a udržitelný rozvoj na území členských geoparků na základě geologického dědictví zejména skrze rozvoj geoturismu. Síť nese zodpovědnost za činnosti svých členů v propagaci, udržování a zvyšování dobrého jména „značky“ Evropský geopark ve sféře geoturismu. Aktivity členských geoparků by měly být v souladu s následujícími činnostmi: identifikování a vyhodnocení lokalit s geologickým

dědictvím Země, validace přírodního a kulturního dědictví, ochrana a zachování geologických lokalit, infrastruktur a aktivity pro geoturismus, interpretace geologického dědictví, vzdělávání ohledně životního prostředí, propagační aktivity, podpora místního drobného podnikání, monitoring, mezinárodní vztahy (Europeans Geoparks, 2018).

Pásková ve své knize Udržitelnost cestovního ruchu píše o Evropské síti geoparků: *„Síť geoparků patří k důležitým organizačním prvkům Evropy. Pomáhá při vzájemné propagaci a slouží jako fórum pro výměnu znalostí, zkušeností a osvědčených postupů. Z pohledu liberální občanské společnosti představuje síť ideální prostředí pro šíření nových myšlenek, rozvoj demokracie, cestovního ruchu, obchodu a vzdělávání.“* (Pásková 2014, str. 228)

Obrázek 2 Logo Evropské sítě geoparků

Zdroj: European Geoparks, 2018

3.5.2 Světová síť geoparků UNESCO

Světová síť geoparků UNESCO shromažďuje geoparky z téměř celého světa, které mají udělený certifikát buďto v rámci sítě nějakého světadílu (např. Evropská síť geoparků) nebo přímo od sítě globálních geoparků UNESCO se sídlem v Číně (Zelenka, Pásková, 2012).

Tato organizace se snaží propagovat geoparky, tedy území po celém světě, která propojují významné příklady geologického dědictví Země se strategií místního ekonomického rozvoje. Geoparky v této síti jsou definovány jako území, kde je geologické dědictví Země ochraňováno a udržitelně řízeno. Geoparky by měly splňovat následující podmínky:

1. Vzdělávat a učit širokou veřejnost ohledně otázek geologie a environmentálních záležitostí (vzdělávání)

2. Poskytovat nástroj k zajištění udržitelného rozvoje (cestovního ruchu)
3. Zachovávat geologické dědictví pro budoucí generace (ochrana) (Dowling, Newsome, 2006).

„Světová síť geoparků UNESCO vznikla na základě Pekingské deklarace o ochraně geologického dědictví, jež byla přijata na První mezinárodní konferenci geoparků v Pekingu v roce 2004. Tato světoznámá značka dává parkům nadnárodní jméno.“ (Doucek a kol., 2013 str. 17)

V současné době je v globální síti geoparků pod záštitou UNESCO zahrnuto celkem 140 geoparků ve 38 zemích světa. Hlavním cílem je ochrana geotopů, vzdělávání návštěvníků a místních komunit a udržitelný rozvoj v územích s geologickým dědictvím mezinárodního významu. Důležitou součástí je zapojení místní komunity (UNESCO, 2017).

Obrázek 3 Globální síť geoparků UNESCO

Zdroj: UNESCO, 2017

3.5.3 Síť národních geoparků České republiky

Síť národních geoparků České republiky je síť sdružující národní geoparky ČR, které získaly od ministra životního prostředí, na základě návrhu Rady národních geoparků certifikát Národní geopark (Zelenka, Pásková, 2012).

Vznikla v roce 2007. O členství v této síti může zažádat jakékoli území, spojené s významným geologickým dědictvím, kterého si váží i místní obyvatelé. Hlavním koordinačním orgánem národní sítě geoparků České republiky je Rada národních geoparků České republiky. Hlavní činností Rady je pomoc realizovat zásady koncepce geoparků, přispívat k rozvoji, rozhodovat o zařazení kandidátského území do sítě národních

geoparků. Podrobné podmínky pro udělení certifikátu Národní geopark bylo upraveno Ministerstvem životního prostředí České republiky Směrnicí k zabezpečení jednotného postupu rezortu při nominaci území na národní geopark (Doucek a kol., 2013).

Národní geopark

Základní podmínky nejen pro vznik, ale i pro další rozvoj a fungování národního geoparku lze nalézt v základním ideovém dokumentu národních geoparků, kterým je Charta národních geoparků České republiky. Jejimi elementárními principy jsou zejména participace místního obyvatelstva na aktivitách geoparku a propagace i osvěta v oblasti geologické i ekologické. Zahrnuje také otázku ochrany a údržby geologických lokalit, s čímž souvisí nulová tolerance k ničení, poškozování nebo prodeji geologického materiálu (drahých kamenů, zkamenělin apod.) (Milošová a kol., 2014).

Řídící subjekt národního geoparku má oprávnění využívat certifikátu Národní geopark, který dokazuje, že geopark funguje v souladu s Chartou národních geoparků České republiky a jejími principy. Platnost certifikátu je čtyři roky, poté je nutné geopark revalidovat. Postup pro získání certifikátu Národní geopark je upravený příslušnou směrnicí Ministerstva životního prostředí České republiky a řídicímu subjektu geoparku certifikát uděluje ministr životního prostředí. Zda geopark splnil stanovené podmínky pro udělení certifikátu rozhoduje Rada národních geoparků (Zelenka, Pásková, 2012).

Kromě certifikátu obdrží národní geopark po podepsání Charty národních geoparků také právo užívat logo národních geoparků, které se následně využívá v propagačních materiálech, ve spolupracujících ubytovacích zařízeních a na dalších produktech souvisejících s národním geoparkem. Logo Národní geopark je registrováno na Úřadu průmyslového vlastnictví. Po uplynutí doby čtyř let, dochází k opětovnému posouzení geoparku z hlediska plnění podmínek Charty. Pokud nejsou nedostatky nebo nejsou nijak závažné, platnost certifikátu se prodlouží, pokud jsou shledány závažné nedostatky, může být certifikát odebrán (Milošová a kol., 2014).

Obrázek 4 Logo Národní geopark

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí, 2018

3.5.4 Pojmy související s geoparkem

Geoprůvodce

Geoprůvodce neboli Georanger je vyškoleným specializovaným průvodcem v dané oblasti, schopný seznamovat návštěvníka geoparku s tímto územím. Aktivně zapojuje návštěvníka pomocí zážitků či příběhů a přispívá tím k jeho vzdělávání o geologickém dědictví území geoparku. Podává návštěvníkům geoparku odborný výklad o geologických jevech, historii, kultuře, atraktivitách cestovního ruchu apod. (Doucek a kol., 2013).

„Geoparky vytvářejí svůj sbor průvodců, nikoliv však strážců, jsou to osoby povětšinou místní o geoparku buď poučené, nebo na něm nějak zainteresované tak, aby byly schopny v něm sloužit zájemcům o spolupráci, návštěvníkům, ale i třeba vědě nebo propagaci!“ (Milošová a kol., 2014 str. 122)

Geoprůvodci se dají podle svých schopností a znalostí rozdělit na dva základní typy, a to na geoprůvodce lokálního nebo obecného. Lokální neboli místní geoprůvodce zná podrobně jedno až pět významných geologických míst v geoparku a dokáže k nim návštěvníky dovést, podat odborné informace o této lokalitě, její historii, vzniku a vývoji, významnosti apod. bez pomůcek, případně s pomocí brožur či jiných lokálních informačních materiálů. Obecný neboli celkový či celostní geoprůvodce zná adekvátně celý geopark a je schopen o něm podávat přehledně základní informace, a to i v cizích jazycích. Má přehled o aktuální denní situaci v geoparku jako je počasí, teplota, schůdnost stezek, možná nebezpečí, novinky apod., ale také o navazujících službách v okolí geoparku (pohostinství, kulturní památky, a jiné). Správný geoprůvodce má být vybaven zejména identifikačním znakem (odznak, uniforma), schopností vhodné rétoriky a úvodního slova, informačním listem s terénní podporou výkladu, znalostí cest, komunikací i dopravy a napojení turistických stezek na naučné stezky, geografickou a geologickou mapou terénu

a geoparku, pomocnými informačními materiály (letáky, brožury apod.), lékárníčkou, geologickým kladívkem, GPS navigací, a dalším doplňkovým vybavením (Milošová a kol., 2014).

Geodiverzita

Geodiverzitou se rozumí diverzita neživého prostředí, což znamená rozmanitost geologická, půdní, rozmanitost reliéfu, klimatu, hydrologie. Jedná se o diverzitu zemských materiálů, forem a procesů, tvořící a formující Zemi jako celku nebo její určité části. Těmito zemskými materiály jsou nerosty, horniny, fosílie, půda a voda. Formami pak jsou zlomy, vrásky, povrchové útvary a další morfologické pojmy a vztahy mezi zemskými materiály. Další aspekt geodiverzity představují veškeré přírodní procesy, vedoucí ke změnám zemských materiálů či forem. Takovými procesy jsou zemětřesení, sopečná činnost, sedimentační procesy, nebo vývoj půdy. Do geodiverzity jsou zahrnovány pouze procesy přírodního původu, nikoliv procesy způsobované člověkem (Zelenka, Pásková, 2012).

Geotop

Geotopem je zajímavé místo z hlediska geologie, které je významnou součástí geologického dědictví a představuje zároveň i atraktivitu (přírodního původu) geoturismu. Součástí bývají odkryvy hornin, zejména místa nálezů fosílií nebo zajímavých nerostů. Zajímavostí mohou být i jednotlivé přírodní jevy a jedinečné krajinné fenomény, jakými jsou skalní útvary, jeskyně, vodopády, vulkány, gejzíry, minerální prameny, historické štoly, a další. Tyto přírodní atraktivity pak bývají prezentovány a interpretovány zejména na území geoparků, kde bývají součástí geostezek (Zelenka, Pásková, 2012).

Geotop je geologickým jevem, poskytujícím informace jak o historickém vývoji Země, tak o jejích současných procesech. Geotopem může být jev mající velký význam pro celý svět, ale i jev malého místního významu, který reprezentuje geologickou historii krajiny a krajinu samotnou. Jsou důležitou součástí bohatství přírody. Jsou zpravidla nepřemístitelné, nebo u pár výjimek přemístění možné je, ale obtížné a vysoce nákladné. Důležité jsou nejen z hlediska reprezentace krajiny, ale jsou většinou i životním prostorem pro flóru a faunu. Jejich zachování a péče o ně je proto zásadní nejen z hlediska geologického, ale také pro ochranu biodiverzity, zejména ohrožených druhů živočichů

a rostlin. Geotopy mohou být ohroženy nejen působením lidského faktoru, ale také přírodními vlivy, jako je eroze půdy, růst vegetace, působení živlů apod. Důležitá je především ochrana takových geotopů, které jsou jedinečné a neexistuje jim podobný (Pásková, 2014).

Geologické dědictví

Geologickým dědictvím určité oblasti je pak souhrn všech geotopů, geologicky významných jevů, na území dané oblasti. Geologické dědictví charakterizují Pásková se Zelenkou ve svém výkladovém slovníku (2012) jako: *„část přírodního bohatství, která souvisí s geologickými procesy odehrávajícími se na Zemi v minulosti, zahrnující geologické, geomorfologické útvary, geologické jevy podávající informace z rozmanitých geovědních disciplín. Geologické dědictví může být primárním důvodem návštěvy destinace např. Island.“* (Zelenka, Pásková, 2012 str. 180)

Geologická expozice

Geologické dědictví a jednotlivé geotopy jsou nejen v rámci geoparků prezentovány pomocí geologických expozic. Jednotlivé expozice bývají propojovány do sítí geostezek. Podávají obraz o vlivu neživé přírody na přírodu živou včetně lidského života (na společnost, kulturu i ekonomiku) (Pásková, 2014).

Podle výkladového slovníku cestovního ruchu (2012) je geologická expozice: *„výstava lokálních a regionálních hornin a minerálů, opatřená stručnou a ilustrativní interpretací, zpravidla ve formě okružní naučné mikrostezky a případně altánem s interpretačními panely. Často bývá mylně zaměňována s pojmem geopark.“* (Zelenka, Pásková, 2012 str. 179)

Geostezka

Geostezka je tematickou naučnou stezkou určenou buďto pro pěší nebo pro cyklisty, která je zaměřená na geologické dědictví (případně i na báňsko-historické dědictví). Bývá zpravidla součástí geoparků, kde je instalována za účelem prezentování a interpretování geotopů a krajinných zajímavostí jako součásti geologického dědictví krajiny. Geostezka je atraktivitou geoturismu. Součástí geostezky jsou často výkladové tabule, popisující zajímavosti jednotlivých zastávek geostezky, nebo alespoň vizuální

označení jednotlivých zastávek, které jsou podrobně popsány v letácích nebo jsou doprovázeny ústním výkladem geoprůvodce (Zelenka, Pásková, 2012).

3.6 Generace Y

Soudobá lidská populace se odborníky rozděluje na několik generací podle období, ve kterém se lidé spadající do dané generační kategorie narodili. Nejstarší generací, kterou mezi dnešní populací můžeme stále nalézt, je tzv. Tichá generace, což jsou lidé narození v letech 1928–1945, tedy v období druhé světové války a poválečné hospodářské krize. Po této generaci následovala tzv. Babyboomers generace, která trvala od roku 1946 do roku 1964, kdy byla na trh uvedena antikoncepční pilulka. Lidé narození v letech 1965 až 1979 se označují jako generace X, nebo také tzv. ztracená generace. Generace X je rodiči generace Y (1980-1996), po které následuje generace jejich dětí, tzv. generace Z, za kterou se považují lidé narození po roce 1996 (Van Den Bergh, Behrer, 2012).

Generací Y se označují lidé narození v osmdesátých a devadesátých letech minulého století. Označují se někdy též jako tzv. mileniálové, protože vyrůstali na přelomu století. Populace v České republice je v současnosti tvořena generací Y zhruba z jedné čtvrtiny, takže ekonomický význam této skupiny je vysoký (Vysekalová, 2011).

Pro tuto generaci je typická propojenost s moderními technologiemi jako je internet, mobilní telefony a jiný „chytrá“ elektronika. Na rozdíl od předcházejících generací, nemají takový zájem o kariéru v tradičním smyslu, ale chtějí více vyvážit práci s volnočasovými aktivitami včetně možnosti cestování. Při hledání práce jsou náročnější na požadavky pro potenciálního zaměstnavatele, chtějí více volna, vyšší plat, benefity jako jsou stravenky či příspěvky na sportovní aktivity, firemní školky pro své děti nebo možnost brát si do práce svého domácího mazlíčka (Van Den Bergh, Behrer, 2012).

Dříve lidé mezi dvacátým a třicátým rokem života již uzavírali sňatky a zakládali rodiny, ale v této generaci se tato doba posunuje a narůstá počet lidí, kteří místo tradiční svatby dávají přednost soužití v nesezdaném páru na tzv. „psí knížku“ nebo žijí bez stálého partnera a jsou tzv. „single“ (Vysekalová, 2011).

Tato generace tedy „dospívá“ později než předchozí generace v tom smyslu, že mladí lidé stále častěji zůstávají bydlet u svých rodičů a nechávají se jimi živit déle, než tomu bylo zvykem. Z toho vznikl i pojem tzv. „Mama hotel“, kdy se mladý člověk

bydlící ve společné domácnosti s rodiči chová jako host hotelu a využívá toho, že mu rodiče, zejména matka, dopřejí vše, co požaduje. S tím také souvisí pojem „bumerangové děti“, kterým se označují mladí lidé, kteří nějaký čas bydleli samostatně a po čase se zase vrátili do společné domácnosti ke svým rodičům (Van Den Bergh, Behrer, 2012).

U generace Y se zvyšuje zájem o ekologii a dopady jejich spotřebního chování na životní prostředí. (Vysekalová, 2011) Což souvisí i s výběrem nakupovaných produktů, včetně produktů cestovního ruchu, mezi jehož tzv. zelené formy patří i v této práci zkoumaný geoturismus.

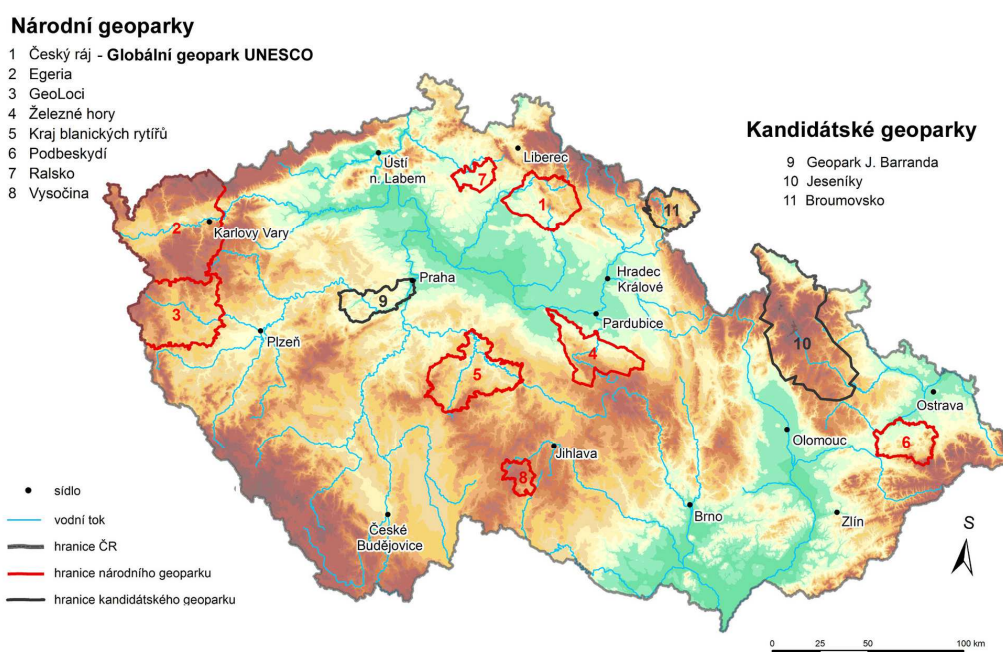
4 Vlastní práce

V této části práce budou nejprve charakterizovány jednotlivé národní geoparky České republiky, a to zejména z hlediska jejich lokalizačních přírodních předpokladů cestovního ruchu. V další části bude provedeno dotazníkové šetření zaměřující se na povědomí o geoparcích mezi mladou generací aktivních účastníků cestovního ruchu, jejich zájem o návštěvu geoparků a jejich spotřebitelské preference v oblasti cestovního ruchu zaměřeného na geoparky, s cílem použít zjištěné výsledky k tvorbě vlastních návrhů zájezdů do konkrétních geoparků.

4.1 Charakteristika národních geoparků České republiky

V současné době (ke konci roku 2018) se na území České republiky nachází celkem 9 národních geoparků, a to: Geopark Český ráj, Geopark Egeria, Geopark GeoLocí, Geopark Kraj blanických rytířů, Geopark Podbeskydí, Geopark Železné hory, Geopark Ralsko, Geopark Vysočina a Geopark Broumovsko. Kandidáty na titul Národní geopark jsou v současné době dva geoparky, a to konkrétně Geopark Barrandien a Geopark Královská Šumava (Národní geoparky, 2018).

Obrázek 5 Národní geoparky mapa

Zdroj: Pásková, Čtveráková, 2017

Na mapě výše (obrázek č.5) jsou vyznačeny jednotlivé národní geoparky a také geoparky kandidátské. Nejmladší národní geopark Broumovsko je zde zařazen ještě mezi geoparky kandidátské, jelikož mapa pochází ze srpna roku 2017 a geopark Broumovsko byl vyhlášen národním geoparkem až v dubnu roku 2018 (Geopark Broumovsko, 2018).

4.1.1 Geopark Český ráj

Obrázek 6 Logo GP Český ráj

Zdroj: GP Český ráj, 2018

„Nejznámějším českým geoparkem, který dosáhl i světového uznání a stal se prvním (a prozatím také posledním) geoparkem v síti globálních geoparků UNESCO, je národní geopark Český ráj. Krajinu Českého ráje asi není třeba příliš zdlouhavě představovat. Geologicky se jedná o oblast světového významu. Území je považováno přímo za „geologickou učebnici“. Český ráj má však ještě mnohem víc. Geologická pestrost je tady propojena s přírodním bohatstvím, romantikou středověkých hradů a množstvím historických památek. Činnost člověka je zde patrná na mnoha místech a sahá do daleké minulosti. Prostřednictvím dochovaných památek tak lze sledovat vývoj lidské společnosti. Z minulých dob se dochovaly mnohé tradice, tradiční místní pokrmy, výroba piva, sklářská výroba a výroba bižuterie, zpracování drahých kamenů a mnohé další.“ (Pásková, Čtveráková, 2017 str. 41)

Geopark Český ráj je nejen českým národním geoparkem, ale zatím jako jediný český geopark je i členem sítě evropských geoparků a geoparkem UNESCO. Do sítě evropských geoparků byl zařazen v říjnu roku 2005. Rozloha území geoparku činí 760 čtverečních kilometrů. Je zde možné nalézt různorodé atraktivity z oblastí geologie, mineralogie, paleontologie, archeologie, ale také mnoho historických kulturních památek (Geopark Český ráj, 2018).

„Široká škála geologických fenoménů na území Geoparku Český ráj dává obraz o geologické historii Země a zároveň dokládá význam přírodních podmínek pro ekonomický a kulturní vývoj společnosti v průběhu šesti tisíciletí.“ (Bajer, 2014, str. 38)

Před stovkami milionů let bylo území Českého ráje střídavě zalito mořem a probíhala zde také sopečná činnost. Díky těmto jevům je zde možné nalézt i horniny, jejichž vznik se datuje již do začátku prvohor, tedy do nejstarší ze tří geologických ér vývoje planety Země. Mezi vzácné nerosty na tomto území patří například drahé kameny jako ametyst, jaspis, achát, olivín či český granát (Geopark Český ráj, 2018).

Severovýchod geoparku spadá do podkrkonošské pánve vytvořené sopečnou činností a sedimentací říčního a jezerního původu. Nacházejí se zde pískovce, prachovce a vápence s bohatými fosilními nalezišti zkamenělého rostlinstva a živočišstva. Jihozápad geoparku patří pod českou křídovou pánev. Dominantou geoparku jsou kvádrové pískovce známé jako skalní města, například nejznámější skalní město na území tohoto geoparku – Prachovské skály. Nejznámějším projevem vulkanické činnosti na území geoparku Český ráj je hora Trosky, kde se nachází i stejnojmenná a dobře známá zřícenina hradu (Bajer, 2014).

Nejznámějším turistickým cílem jsou Prachovské skály nacházející se na území Novopacka, které je východní branou geoparku Český ráj. Dalšími geologicky zajímavými atrakivitami na tomto území jsou například Novopacké vodopády, Bozkovské dolomitové jeskyně, Klokočské skály, Hruboskalsko, Malá Skála, Suché skály a další (Novopacko, 2008).

4.1.2 Geopark Egeria

Obrázek 7 Logo GP Egeria

Zdroj: GP Egeria, 2018

„Národní geopark Egeria je jedinečným regionem, ve kterém geologická stavba od počátku existence lidské společnosti podmiňuje její kulturní i hospodářský rozvoj. Demografické a politické změny po druhé světové válce zcela přerušily přirozený vývoj, v novém miléniu dochází k postupnému hospodářskému oživení regionu, k opětovné obnově zpřetrhaných vazeb s německými sousedy a k realizaci společných přeshraničních projektů. Mezi ně patří i projekt Česko-Bavorského Geoparku, jehož je národní geopark Egeria významnou součástí.“ (Bajer, 2014, str. 53)

Národní geopark Egeria se nachází na západě České republiky u hranic s Německem. Území geoparku je tvořeno zhruba dvěma třetinami Karlovarského kraje a společně s geoparkem GeoLocí tvoří českou část Česko-Bavorského geoparku. Řídící subjekt geoparku Egeria je příspěvková organizace Karlovarského kraje – Muzeum Sokolov. Toto muzeum je zaměřeno na hornictví, rostlinstvo a živočišstvo, vývoj řemesel, výroba porcelánu, kraje a hudebních nástrojů na území geoparku (Bajer, 2014).

Územím geoparku protéká řeka Ohře. V oblasti Chebska je nejčinnější seismická aktivita ve střední Evropě, což je důvodem vyvěrání mnoha minerálních pramenů, které vedly k rozvoji světoznámého lázeňství na tomto území. V Sokolské pánvi se nachází významná naleziště hnědého uhlí, jehož neúměrná těžba místní krajinu výrazně zdevastovala. S útlumem těžby dochází k revitalizaci území včetně lesních porostů a vodních ploch. Na severu území se nachází Krušné hory s nejvyšší horou Klínovcem. Na krušnohorských loukách se rozléhají rašeliniště jako například Božídarské rašeliniště. Přírodně nejvýznamnějším územím je Chráněná krajinná oblast Slavkovského lesa (Bajer, 2014).

4.1.3 Geopark GeoLocí

Obrázek 8 Logo GP GeoLocí

Zdroj: GP GeoLocí, 2018

Národní geopark GeoLocí vznikl několik let jako součást myšlenky založení mezinárodního Česko-Bavorského Geoparku, jehož součástí jsou dva české národní geoparky, a to geopark GeoLocí a geopark Egeria. Geopark GeoLocí se v roce 2005 dostal na seznam Sítě evropských geoparků a v roce 2010 získal titul Národní geopark (GeoLocí, 2018).

Geopark se nachází na území plzeňského kraje a protéká jím řeka Mže. Významnými oblastmi jsou údolí Kosího potoka a údolí potoka Hadovka. Celým územím prochází český křemenný val s nalezišti křemenných žil. Vlčí hora a Hůrka u Pavlovic jsou důkazy vulkanické činnosti na tomto území, což jsou nejjižnější projevy sopečné činnosti na území Českého masivu. Další významnou oblastí je Český les se smíšenými rašeliništi a typickými vrchovišti. V minulosti se na tomto území těžilo zlato, stříbro, železná ruda či dokonce uran, a proto je mnoho expozic je věnováno právě bohaté důlní historii na tohoto území, například město Stříbro má předpoklady pro vytvoření nejatraktivnějšího hornického skanzenu v Evropě (Bajer, 2014).

4.1.4 Geopark Kraj blanických rytířů

Obrázek 9 Logo GP KBR

Zdroj: GP KBR, 2018

Titul Národní geopark získalo území v roce 2014. Řídícím subjektem geoparku Kraj blanických rytířů je Český svaz ochránců přírody Vlašim spolupracující s místními subjekty a subjekty cestovního ruchu. Geopark Kraj blanických rytířů neboli Podblanicko je území na pomezí tří krajů (Středočeského, Jihočeského a kraje Vysočina), v jehož středu se nachází vrchy Velký Blaník a Malý Blaník. Velký Blaník je známý především díky pověsti o rytířích spících v jeho útrobach, kteří se mají probudit a vyjet českému národu na pomoc v dobách, kdy mu bude nejhůře (Geopark KBR, 2018).

Zajímavá je ale, kromě krajiny kulturní obsahující mnohé kostely a historická šlechtická sídla, také krajina přírodní. Na blanických vrcholech se zachovaly bučiny, strmé svahy, skalní hřbety a hadcové bory. Nejbohatší, co se druhů flóry týče, jsou území

zachovalých mokřad a rašelinových luk. V geoparku se nachází také endemický druh rostliny kuřička hadcová, která se nachází pouze na území geoparku Kraj blanických rytířů (Bajer, 2014).

Geologické bohatství tohoto území začalo vznikat před miliony let, kdy se zde nacházelo mělké moře. Geologický základ je tvořen převážně moldanubikem, což je nejstarší stavební kámen Českého masivu. Je tvořeno mimo jiné živcem, krystalickými vápenci a mramory, turmalíny, granáty a dalšími horninami a minerály vzniklými sedimentací mořského dna. Variské vrásnění dalo vzniknout horstvu a jeho vlivem docházelo i k průniku magmatu napovrch, a vyvěrajícími horninami vznikl i středočeský plutonický komplex, což je útvar evropského významu. Na území geoparku se nacházejí také ložiska zlata, stříbra, železné rudy a uhlí (Bajer, 2014).

„Geopark má rozvinutou návštěvnickou infrastrukturu. Bohatá síť cyklostezek propojuje přírodní i kulturní zajímavosti v krajině. Řeka Sázava je tradičně využívána k vodáckým výletům. Zejména rodiny s dětmi ocení interaktivní naučné stezky a moderní expozice nebo geocaching. K nejznámějším kulturním památkám patří hrady Český Šternberk, zámek Vlašim, klášter v Sázavě a řada dalších. Návštěvník geoparku může využít řady infocenter. Informační materiály o turistických cílech včetně Rytířských novin jsou distribuovány na padesáti místech po celém geoparku. Pro informovanost návštěvníků složí webové stránky geoparku, kde návštěvník získá tipy na výlety a informace o turistických službách včetně možností turistiky pro handicapované.“ (Bajer, 2014, str. 69)

4.1.5 Geopark Podbeskydí

Obrázek 10 Logo GP Podbeskydí

Zdroj: GP Podbeskydí, 2018

Geopark Podbeskydí získal titul Národní geopark České republiky v červnu roku 2014 a stal se tak v pořadí šestým národním geoparkem. Území geoparku se rozléhá na 530 kilometrech čtverečních ve středu Podbeskydské pahorkatiny, která je součástí

pohoří Karpat. Severní hranicí geoparku je sníženina Oderská brána, východní hranicí jsou Palkovické vrchy, jižní hranici tvoří první hřeben Moravskoslezských Beskyd a západní hranicí jsou Kojetínské vrchy. Nachází se zde velmi bohaté geologické dědictví, o čemž svědčí například na fosilní nálezy bohaté pozůstatky tropického korálového útesu z jurského období, stopy po kontinentálním ledovci, vrstvy usazenin pravěkého hlubokého moře, ale také vyvřelé horniny a s nimi souvisejícími minerály (Geopark Podbeskydí, 2018).

„Území geoparku je velmi pestré jak po stránce přírodních podmínek, tak po stránce historické a kulturní. Dá se říct, že pestrost geologického podkladu se zde promítá do pestrosti rostlin a živočichů, kteří zde žijí, a dokonce i do pestrosti kulturní a společenské.“ (Bajer, 2014, str. 72)

Geopark Podbeskydí je kromě hlediska geologického, velmi významný také svou typickou faunou a flórou a také z hlediska historického. Nachází se zde velké množství ohrožených druhů rostlin a živočichů, které zde přežívají díky zachovalé přírodní krajině. Z rostlinstva lze jmenovat například kolem třiceti druhů orchidejí, nacházejícím se v této oblasti, nebo endemickou bylinu Štramberského krasu – Hlaváč lesklý vápnomilný. Z významných živočichů lze zmínit motýla jasoně červenookého, ještěrku zední a ještěrku stepní, vyskytující se v rámci České republiky pouze v oblasti Geoparku Podbeskydí. Toto území je lidmi nejdéle osídlenou oblastí v Moravskoslezském kraji, a to již přes 40 tisíc let. Osídlování zde začalo po ústupu ledovce díky vzniklému migračnímu koridoru mezi horami Českého masivu a Karpat, propojujícím jižní a severní Evropu. Bohatá historie území dala vzniknout řadě kulturních památek. Na území geoparku se tak nacházejí i městské památkové rezervace a památkové zóny jako je Nový Jičín, Příbor, Štramberk či Frenštát pod Radhoštěm (Bajer, 2014).

4.1.6 Geopark Železné hory

Obrázek 11 Logo GP Železné hory

Zdroj: GP Železné hory, 2018

Geopark Železné hory zaujímá plochu o velikosti 777 kilometrů čtverečních na pomezí Pardubického kraje a kraje Vysočina. Jako jediný z českých geoparků není řízený neziskovou organizací, ale soukromou organizací, a to společností Vodní zdroje Chrudim, s.r.o., sídlící v Chrudimi. Stejně jako u ostatních geoparků, je ale cílem vedení geoparku spolupráce s místními aktéry. Spolupracuje tak s desítkami partnerů z území celého geoparku, aby jejich aktivity vedly k propagaci geoparku a k rozvoji cestovního ruchu v celé oblasti Železných hor. Geopark Železné hory se nezaměřuje pouze na jedno geologické téma, ale prezentuje geologii jako celek pomocí pěti dílčích částí, které jsou zachyceny i ve znaku geoparku. Znak se skládá z pěti políček různých barev, jež představují jednotlivé části geologického dědictví tohoto geoparku. Modré pole reprezentuje hydrogeologii, růžové pole hlubinné vyvřeliny, zelené pole druhohorní usazeniny, šedé pole starohorní horniny a fialové pole představuje prvohorní horniny (Bajer, 2014).

„Pestrost geologických celků je obrovská, což dokládá i více než sto druhů hornin popsaných na tomto relativně malém území. Geologická pestrost je doplněna i množstvím geologických a geomorfologických fenoménů. V kombinaci s dobrou dopravní infrastrukturou, výborným zasíťováním turistickými a cykloturistickými trasami a relativně malou rozlohou se z geoparku stává geologická učebnice pod širým nebem, kterou lze „prostudovat“ za dva až tři dny.“ (Bajer, 2014, str. 60)

Historie geoparku se datuje do doby před sedmi sty miliony let, což se odráží i na geologickém bohatství. Lze zde nalézt důkazy o vulkanické činnosti i ledovcovém pokrytí. Ložiska rud a minerálů zapříčinily rozmach hojné těžby. Kromě toho se zde těžil i vápenec, který byl zpracováván v místních vápenkách. Právě těžba vápence výrazně po generace ovlivňovala život místních obyvatel, ale také krajinu, proto je tomuto tématu věnována velká část expozice. Další významná část expozice je věnována těžbě a zpracování žuly, včetně komplexní jednodenní exkurze určené zejména pro školy s názvem „Jak vznikne dlažební kostka“. Dalšími dvěma geoturistickými exkurzemi jsou pak exkurze „Putování za vodou“, která je věnována tématu hydrogeologie, a to zejména podzemní vodě, a „Živý svět zkamenělin – stopy života“ zabývající se fosilními nálezy v oblasti (Bajer, 2014).

4.1.7 Geopark Ralsko

Obrázek 12 Logo GP Ralsko

Zdroj: GP Ralsko, 2018

Geopark Ralsko je specifickým geoparkem nacházejícím se v Libereckém kraji o rozloze 294 čtverečních kilometrů. Specifický je z několika důvodů. První je jeho území, které z převážné části spadá pod katastrální území jedné obce, a to města Ralsko. Částečně spadá i pod obce Doksy a Hamr na Jezeře. Dalším unikátem tohoto geoparku jsou zaniklé obce, kterých se zde nachází celkem 17, a také zaniklé sklárny a mlýny. Tyto obce zanikaly nejprve odsunem sudetských Němců po druhé světové válce a následně kvůli vzniku vojenského prostoru v oblasti. Díky uzavření prostoru vojenským prostorem na dobu přes čtyřicet let, si tamější přírodní krajina uchovala svůj vzhled. Zároveň zde armáda zbudovala síť asfaltových cest, která nyní složí široké veřejnosti, a to jak cyklistům či inline bruslařům, tak také rodinám s kočárky nebo lidem upoutaným na invalidní vozík. Právě dostupnost terénu i pro tělesně handicapované turisty se stala i motem geoparku, které zní: „Krajinou zaniklých obcí, železné rudy a pískovce bez bariér.“. Jak moto napovídá, nejvýznamnějším geologickým dědictvím této oblasti jsou pískovce, a to pískovce křemité a vápnité, a železná ruda. V pískovcových skalách lze nalézt pozůstatky středověkých opevnění, nebo poustevny. Nejznámějšími skalními hrady této oblasti jsou Stohánek a Konvalinkový vršek (Geopark Ralsko, 2018).

Velmi významnou součástí geoparku Ralsko je jeho živá příroda tohoto území. Mnoho dílčích oblastí patří mezi chráněná území, či dokonce do biogenetických rezervací Rady Evropy, například národní přírodní rezervace Břehyně-Pecopala a národní přírodní rezervace Swamp a její mokřadní vegetace, které jsou zároveň součástí systému NATURA 2000. Zajímavou oblastí je také přírodní rezervace Hradčanské rybníky, tvořící soustavu lesních rybníků a rašelinišť. Dále například národní přírodní památka Jestřábí slatiny, která je významná výskytem rostliny popelivky sibiřské. Ceněnou oblastí je i ptačí oblast Českolipsko-Dokeských pískovců a mokřad, které jsou domovem několika chráněných ptačích druhů, jakými jsou například jestřáb popelavý, moták pochop, lelek lesní, skřivan

lesní nebo slavík modráček (Bajer, 2014). Nedávno se do místní přírody vrátili vlci a v oboře Židlov probíhá program na záchranu zubra evropského (Geopark Ralsko, 2018).

Geopark Ralsko si klade za cíl nejen rozšířit možnosti šetrného cestovního ruchu – geoturismu, ale zároveň také rozšířit geovědní vzdělání. Tomu by měly dopomoci aktivity v podobě rozšíření sítě naučných stezek a geostezeček či geologické a kulturní muzeum. Geostezečky kromě směrových a informativních tabulí obsahují i QR kódy s odkazy na podrobnější informace. Nacházejí se zde pěší naučné geostezečky jako „ Přes Bukové hory“, „ Po stopách těžby železné rudy“ a cyklistická geostezečka „Objevování zaniklých vesnic“. Většina částí geostezeček je zpřístupněna handicapovaným, a jednotlivé geostezečky jsou propojovány s cyklostezečkami a turistickými trasami (Bajer, 2014).

4.1.8 Geopark Vysočina

Obrázek 13 Logo GP Vysočina

Zdroj: GP Vysočina, 2018

Území Geoparku Vysočina má rozlohu 200 kilometrů čtverečních a nachází se v oblasti Českomoravské vrchoviny a je spravován obcemi Telč, Pelhřimov a Jihlava. Nejvyšším bodem geoparku je vrchol Javořice s výškou 837 metrů nad mořem. Symbolem geoparku Vysočina se stala Míchova skála, která je zobrazena i logu geoparku. Dalšími významnými lokalitami z pohledu geologie jsou přírodní památka Horní Nekolov s balvanovým mořem, PP Lukšovská s podmáčeným porostem, přírodní rezervace Mrhatina se skalami a kamennými moři, PR Rašeliniště Bažantka, kamenná moře v Roštejnské oboře a Štamberku, rašeliniště Velký pařezitý rybník, Kaliště a NPR Zhejral. Nachází se zde také činné lomy Mrákotín, Vanov a Rácov. V Mrákotíně, známém těžbou žuly, je v provozu i Muzeum kamenictví. U vstupní brány do Roštejnské obory byla ve spolupráci s Českou geologickou službou zbudována geoexpozice. Nachází se zde

několik naučných stezek jako například „Procházka kolem Štěpnického rybníka“, „Naučná stezka Velký Pařezitý rybník“, či „Cestou mrákotínské žuly“. Jednotlivé zastávky naučných geostepek na území geoparku jsou opatřeny tzv. „Bee-tagy“ a QR kódy, kde si návštěvníci mohou za pomoci chytrých telefonů zjistit informace o dané lokalitě. V geoparku je kromě pěší turistiky a cykloturistiky možné také aktivity jako je hipoturistika, koupání v přírodních vodních plochách, tramping, horolezectví, sportovní rybolov, paintball a v zimních měsících i sjezdové lyžování na vleku v Mrákotíně a běžkování. Mezi plánované projekty patří výstavba stezky v korunách stromů nad kamenným mořem v Roštejnské oboře, která by mimo jiné měla sloužit k pozorování místního vzácného ptactva jako je například výr velký, čáp černý, holub doupňák či orel mořský (Geopark Vysočina, 2018).

4.1.9 Geopark Broumovsko

Obrázek 14 Logo GP Broumovsko

Zdroj: GP Broumovsko, 2018

Geopark Broumovsko je nejmladším a v pořadí devátým českým národním geoparkem. Titul Národní geoparku mu byl přidělen v dubnu roku 2018 po předchozích několikaletých přípravách (Geopark Broumovsko, 2018).

Před miliony let se v této lokalitě nacházely močály, které postupem času zuhelnatěly. Těžba uhlí a měděné rudy byla pro tuto oblast typická. Nachází se zde pohoří Jestřebí hory a Javoří hory vulkanického původu. Horniny sopečného původu sloužily místním jako stavební kameny a nacházely se zde i drahokamy. Písky někdejšího prehistorického moře ztvrdly a vytvořily pískovcové útvary včetně pískovcové pánve uprostřed Broumovského výběžku, která slouží jako zásobárna kvalitní pitné vody. Oblast je bohatá i na fosilní nálezy jako je například zuhelnatělý otisk prvohorní rostliny (Broumovsko, 2018).

Mezi geomorfologicky významné lokality patří NPR Adršpašsko-Teplické skály, Hraniční hřbet, Stěnavský břeh, skalní město Kočičí skály, Vysoký kámen, Pískovcové sloupky v České Metuji, skalní věž Čertova skála či Broumovské stěny s labyrinty skalních měst, a hlubokými pískovcovými roklemi. Geologicky zajímavými lokalitami jsou například Pseudosopka u Šonova, skalní stěna Pod Hradbami, Permská stěna a geologická expozice Vnitrosudetská pánev Vižňov. Zajímavé jsou také hydrogeologické atraktivity, jako jsou minerální prameny Hronovka a Regnerka, pramen U Vavřenů, Artéský pramen Julinka, Samaritánka, jezírko v Teplicích nad Metují nebo nejznámější vodopád Broumovských stěn – Suchdolská Niagára. Nachází se i nová naučná stezka „Broumovskem za příběhy Země. A bez kopání!“ se 40 geologicky významnými lokalitami propojenými geostezkami a označenými QR kódy (Geopark Broumovsko, 2018).

4.2 Dotazníkové šetření

Za účelem zjištění povědomí o geoparcích mezi lidmi spadajícími pod generaci Y a zjištění spotřebitelských preferencí tohoto segmentu účastníků cestovního ruchu bylo provedeno dotazníkové šetření. Vymezení generace Y se mírně liší v závislosti na konkrétních autorech zabývajících se tímto tématem. Jak již bylo popsáno v teoretické části práce, nejčastěji se tato generace definuje rokem narození v osmdesátých a devadesátých letech například podle Vysekalové (Vysekalová, 2011), nebo podle Van Den Bergha a Behrera konkrétně mezi lety 1980–1996 (Van Den Bergh, Behrer, 2012). Pro účely této práce však byla tato věková hranice modifikována na základě věkového rozdělení populace dle ČSÚ, které je stanoveno jako odstupňování v pětiletém rozmezí. V této práci jsou tedy za generaci Y považováni lidé ve věku 20–39 let (tedy lidé narození mezi lety 1980-1999). V dotazníkovém šetření bylo dle normy ČSÚ definovány tyto věkové kategorie: 15-19 let, 20-24 let, 25-29 let, 30-34 let, 35-39 let a 40 a více let. Relevantní jsou pouze odpovědi respondentů v požadovaném věkovém rozmezí (20-39 let), je tedy nutné irelevantní odpovědi při vyhodnocování výsledků dotazníku vyřadit, a to konkrétně odpovědi respondentů z krajních věkových kategorií 15-19 let a 40 a více let.

Šetření probíhalo elektronickou formou, kdy byl dotazník vytvořen pomocí dvou webových stránek určených k tvorbě elektronických dotazníků, a to konkrétně na stránce Survio.com (dostupné na: <https://www.survio.com/cs/>) a na stránce Vyplňto.cz (dostupné na: <https://www.vyplnto.cz/>), a následně byl dotazník sdílen pomocí sociální sítě Facebook. Na webové stránce Survio vyplnilo dotazník celkem 101 respondentů, z nich bylo vyřazeno celkem 50 respondentů, kteří neodpovídali zkoumané věkové kategorii, konkrétně 2 respondenti ve věkové kategorii 15-19 let a 48 respondentů s věkem 40 a více let. Na webové stránce Vyplňto.cz se dotazníkového šetření zúčastnilo celkem 254 respondentů, z nichž bylo vyřazeno celkem 30 respondentů neodpovídajících zkoumané věkové kategorii. Vyřazeno bylo 21 respondentů ve věkové kategorii 40 a více let a 9 lidí ve věkové kategorii 15-19 let. Celkový počet respondentů dotazníkového šetření byl 355, nicméně relevantní jsou pouze odpovědi od 275 respondentů (což je 77,5 % z celkového

počtu respondentů), vyřazeno tedy bylo celkem 80 respondentů (vyjádřeno procenty 22,5 % z celkového počtu respondentů).

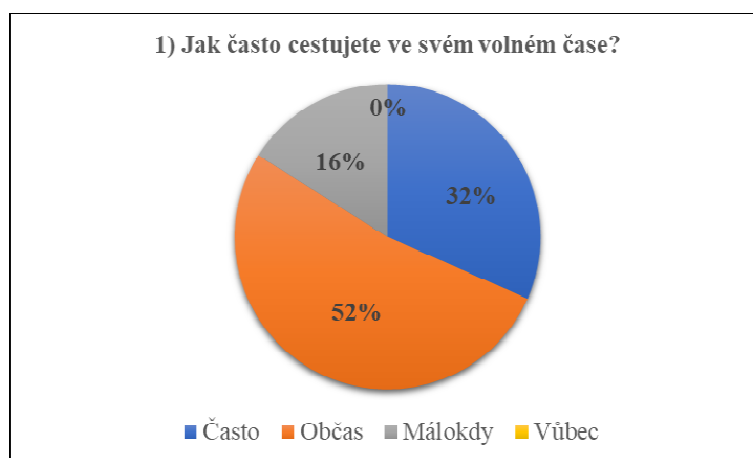
4.2.1 Vyhodnocení výsledků

V následující kapitole jsou zhodnoceny výsledky jednotlivých otázek dotazníkového šetření včetně grafického znázornění.

Otázka č. 1: Jak často cestujete ve svém volném čase?

Na tuto otázku byly možné 4 různé odpovědi, a to: „Často“; „Občas“; „Málokdy“; „Vůbec“. Z celkového počtu 275 respondentů zvolilo 144 lidí (52 %) odpověď „Občas“, 87 lidí (32 %) „Často“, 44 lidí (16 %) „Málokdy“. Odpověď „Vůbec“ nezvolil nikdo z dotázaných, z čehož vyplývá, že každý z dotázaných alespoň někdy svůj volný čas využívá k cestování.

Graf 1 Otázka č 1. – Jak často cestujete ve svém volném čase?

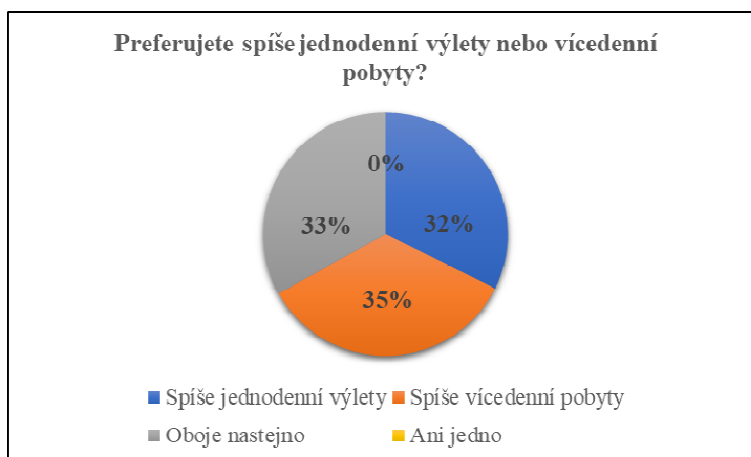
Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 2: Preferujete spíše jednodenní výlety nebo vícedenní pobyty?

Možnými odpověďmi na tuto otázku byly následující 4 možnosti: „Spíše jednodenní výlety“; „Spíše vícedenní pobyty“; „Oboje nastejno“; „Ani jedno“. Z celkového počtu 275 respondentů odpovědělo možnost „Spíše jednodenní výlety“, celkem 89 lidí (32 %), „Spíše vícedenní pobyty“ zvolilo 95 lidí (35 %), „Oboje nastejno“ zvolilo 91 lidí (33 %) a možnost „Ani jedno“ nezvolil nikdo z dotázaných. Z výsledků této

otázky vyplývá, že mezi dotázanými jsou jednodenní výlety i vícedenní pobyty oblíbené zhruba nastejno.

Graf 2 Otázka č. 2 – Preferujete spíše jednodenní výlety nebo vícedenní pobyty?

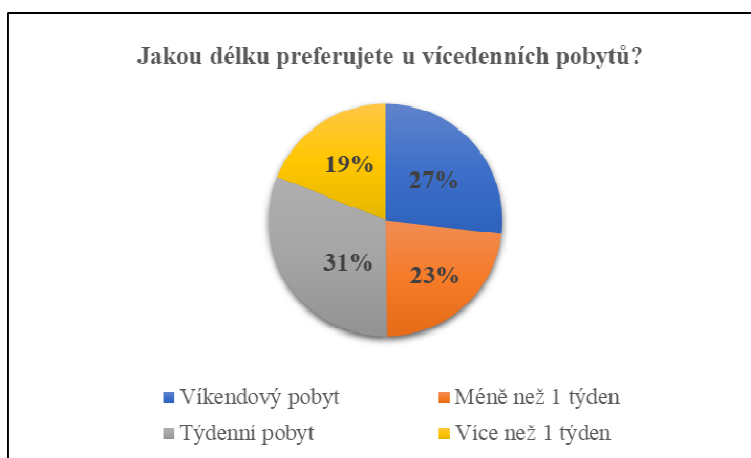

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 3: Jakou délku preferujete u vícedenních pobytů?

V této otázce respondenti specifikovali preferovanou délku vícedenního pobytu, přičemž mohlo být vybráno z následujících variant: „Víkendový pobyt“; „Méně než 1 týden“; „Týdenní pobyt“; „Více než 1 týden“. Z celkového počtu 275 respondentů odpovědělo první variantou „Víkendový pobyt“ celkem 74 lidí (27 %), variantou „Méně než 1 týden“ 63 lidí (23 %), „Týdenní pobyt“ zvolilo 86 lidí (31 %) a „Více než 1 týden“ zvolilo 52 lidí (19 %). Z výsledků otázky tak vyplývá, že zkoumaný vzorek nemá výrazně preferovanější určitou délku vícedenního pobytu, ale že jsou preference vzorku v celku rovnoměrně rozložené. Nicméně nejvíce preferované jsou dle výsledků průzkumu týdenní pobyty, následované víkendovými pobyty, poté pobyty trvající méně než jeden týden a až po nich pobyty delší než jeden týden.

Graf 3 Otázka č. 3 – Jakou délku preferujete u vícedenních pobytů?

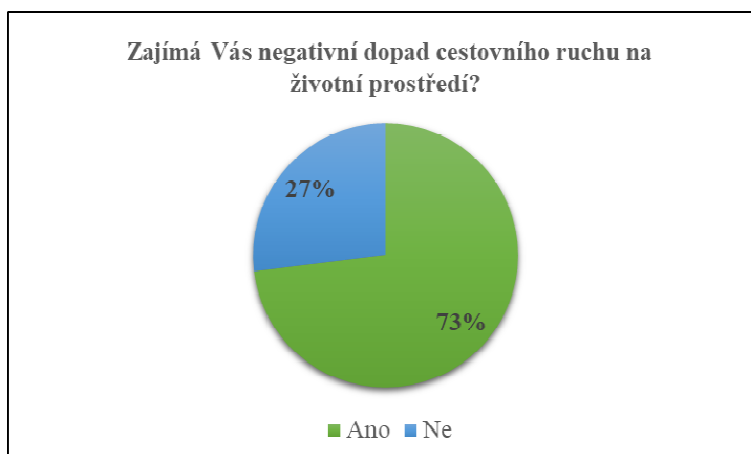

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 4: Zajímá Vás negativní dopad cestovního ruchu na životní prostředí?

Tato otázka je dichotomického typu a bylo na ní tedy možné odpovědět pouze dvěma způsoby, a to buď „Ano“ nebo „Ne“. Z celkového počtu 275 respondentů, odpověděla většina „Ano“ a to přesně 201 lidí (73 %) a zbylých 74 lidí (27 %) odpovědělo „Ne“, z čehož vyplývá, že většina dotázaných se zajímá o negativní dopady cestovního ruchu.

Graf 4 Otázka č. 4 – Zajímá Vás negativní dopad CR na životní prostředí?

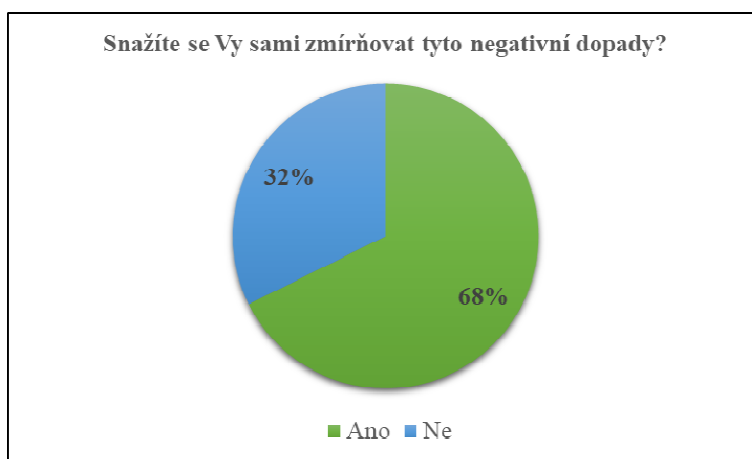

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 5: Snažíte se Vy sami zmírňovat tyto negativní dopady?

Jedná se o navazující otázku k otázce předchozí, je též dichotomického typu a možnými odpověďmi jsou taktéž buď „Ano“ nebo „Ne“. Většina z 275 respondentů odpověděla „Ano“ – konkrétně 186 lidí (68 %) a zbylí respondenti označili možnost „Ne“ – přesně 89 lidí (32 %). Z výsledků této otázky vyplývá, že většina dotázaných se snaží zmírňovat negativní dopady cestovního ruchu. S přihlédnutím k výsledkům předchozí otázky je patrné, že se více respondentů zajímá o negativní dopady cestovního ruchu – 73 %, ale o jejich samotné zmírňování se jich snaží už o něco méně - 68 %, je zde tedy patrný propad o 5 %.

Graf 5 Otázka č. 5 – Snažíte se Vy sami zmírňovat tyto negativní dopady?

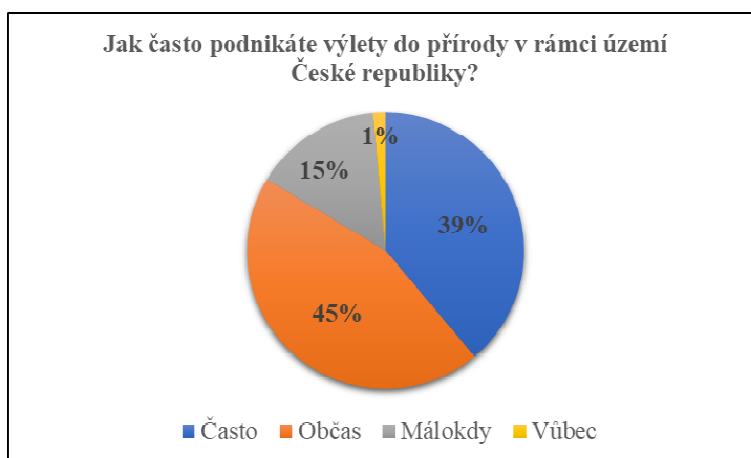

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 6: Jak často podnikáte výlety do přírody v rámci území České republiky?

Možnými odpověďmi na tuto otázku byly 4 varianty, a to: „Často“; „Občas“; „Málokdy“; „Vůbec“. Z celkového počtu 275 respondentů odpovědělo první možnou variantou „Často“ celkem 107 lidí (39 %), druhou variantu „Občas“ zvolilo 123 lidí (45 %), variantu „Málokdy“ uvedlo 41 lidí (15 %) a variantu „Vůbec“ uvedli 4 lidé (1 %). Z výsledků otázky vyplývá, že většina z respondentů alespoň někdy podniká výlety do přírody v rámci území České republiky.

Graf 6 Otázka č. 6 – Jak často podnikáte výlety do přírody v rámci území ČR?

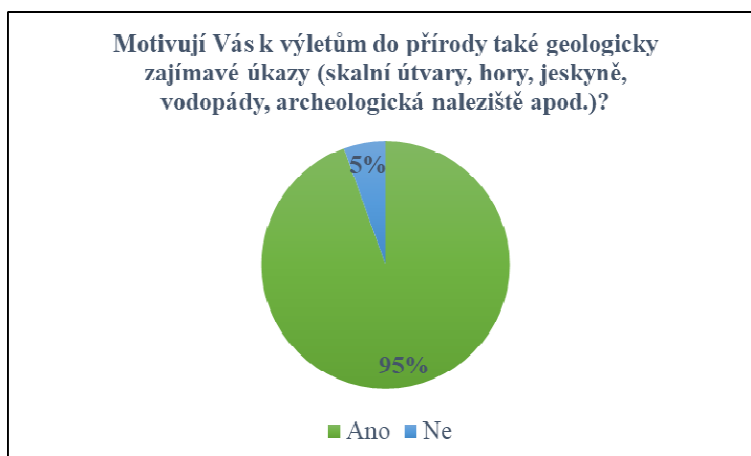

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 7: Motivují Vás k výletům do přírody také geologicky zajímavé úkazy (skalní útvary, hory, jeskyně, vodopády, archeologická naleziště apod.)?

Otázka má dichotomický charakter a možné byly tedy pouze dvě odpovědi: „Ano“ nebo „Ne“. V případě této otázky odpověděla drtivá většina respondentů „Ano“ – konkrétně 260 lidí (95 %) z celkových 275 dotázaných. Odpověď „Ne“ zvolilo zbylých 15 respondentů (5 %). Z toho čehož vyplývá, že většina dotázaných je motivována k výletům do přírody geologicky zajímavými úkazy, což je klíčové pro geoturistické aktivity v rámci českých národních geoparcích.

Graf 7 Otázka č 7. – Motivují Vás k výletům také geologicky zajímavé úkazy?

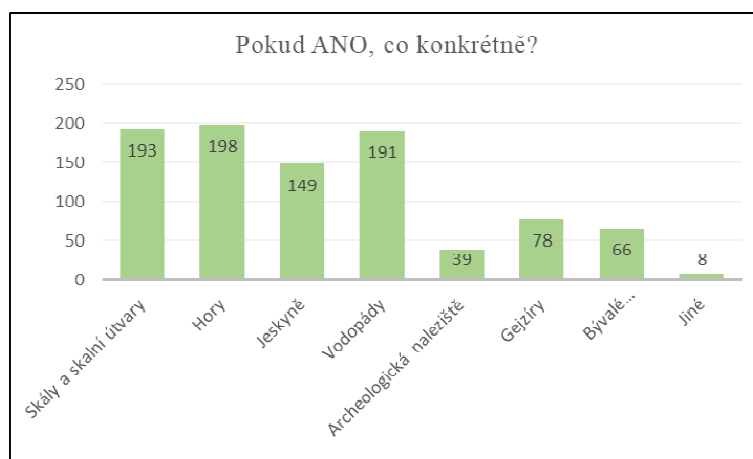

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 8: Pokud ANO, co konkrétně?

Tato otázka navazuje na předchozí otázku „Motivují Vás k výletům do přírody také geologicky zajímavé úkazy (skalní útvary, hory, jeskyně, vodopády, archeologická naleziště apod.)?“. Otázka je polouzavřená a respondenti zde mohli označit více možných odpovědí z předem definovaných a případně dopsat vlastní odpověď. Předem definované otázky byly následující: „Skály a skalní útvary“; „Hory“; „Jeskyně“; „Vodopády“; „Archeologická naleziště“; „Gejzíry“; „Bývalé doly a naleziště hornin a minerálů“; „Jiné“. Z celkového počtu 275 respondentů, získali jednotlivé možnosti odpovědí následující skóre: „Skály a skalní útvary“ označilo 193 lidí, „Hory“ označilo 198 lidí, „Jeskyně“ označilo 149 lidí, „Vodopády“ označilo 191 lidí, „Archeologická naleziště“ označilo 39 lidí, „Gejzíry“ označilo 78 lidí, „Bývalé doly a naleziště hornin a minerálů“ označilo 66 lidí a možnost „Jiné“ označilo 7 lidí. V možnosti „Jiné“ měli respondenti možnost napsat vlastními slovy jaké geologicky zajímavé úkazy je zajímaví. Vlastní odpovědi respondentů byly následující: „bažiny“ - 1x, „Historické lokace kde probíhala bitva/sv. válka atp.“ – 1x, „jezera“ - 1x, „vyhlídky“ - 1x, „hrady a zámky“ – 3x. Z výsledků vyplývá, že nejoblíbenějšími geologickými atraktivitami jsou hory, skály a skalní útvary, vodopády, a na čtvrtém místě oblíbenosti jsou jeskyně. Gejzíry, bývalé doly a naleziště hornin a minerálů a archeologická naleziště tolik oblíbené mezi respondenty nejsou.

Graf 8 Otázka č. 8 – Co konkrétně Vás motivuje k výletům do přírody?

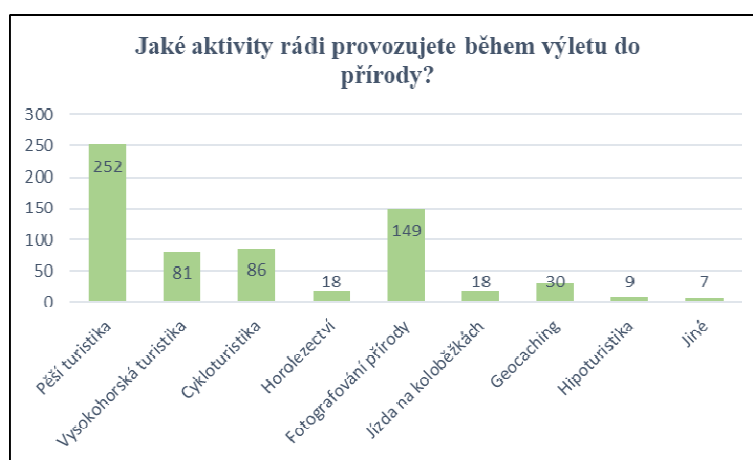

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 9: Jaké aktivity rádi provozujete během výletu do přírody?

Tato otázka, stejně tak jako otázka předchozí, je polouzavřená a respondentům nabízela možnost zvolit jednu nebo více předem definovaných odpovědí a případně napsat vlastní odpověď. Předem stanovenými možnostmi byly: „Pěší turistika“; „Vysokohorská turistika“; „Cykloturistika“; „Horolezectví“; „Fotografování přírody“; „Jízda na koloběžkách“; „Geocaching“; „Hipoturistika“; „Jiné“. Možnost „Pěší turistika“ zvolilo nejvíce lidí, a to konkrétně 252 respondentů, možnost „Vysokohorská turistika“ zvolilo 81 lidí, možnost „Cykloturistika“ 86 lidí, „Horolezectví“ 18 lidí, „Fotografování přírody“ 149 lidí, možnost „Jízda na koloběžkách“ zvolilo 18 lidí, „Geocaching“ 30 lidí, možnost „Hipoturistika“ 9 lidí a možnosti „Jiné“ 7 lidí. V možnosti „Jiné“ uvedli dotazovaní následující vlastní odpovědi: „konzumace lihu s přáteli“ – 1x, „jízda na bruslích“ - 1x, „houbaření“ – 1x, „v zimě běžky“ – 1x, „koupání“ – 1x, „běh“ – 2x. Z uvedeného vyplývá, že nejoblíbenější aktivitou dotazovaných je pěší turistika a fotografování přírody, po kterých následuje cykloturistika a vysokohorská turistika.

Graf 9 Otázka č. 9 – Jaké aktivity rádi provozujete během výletu do přírody?

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 10: Znáte pojem geopark?

Otázka dichotomického charakteru mapující povědomí respondentů o pojmu geopark. Možnými odpověďmi byly: „Ano“ nebo „Ne“. Z celkového počtu 275 respondentů odpovědělo „Ano“ celkem 135 lidí (49 %) a odpověď „Ne“ 140 lidí (51 %). Z výsledků vyplývá, že více jak polovina z dotázaných (51 %) pojem geopark nezná.

Po této otázce následovalo v rámci dotazníkového formuláře stručné vysvětlení daného pojmu, aby respondenti mohli dále pokračovat ve vyplňování dotazníku.

Graf 10 Otázka č. 10 – Znáte pojem geopark?

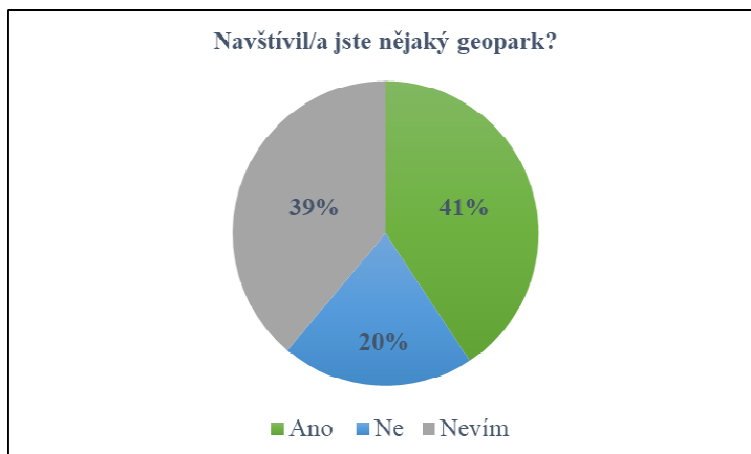

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č 11: Navštívil/a jste nějaký geopark?

Tato otázka byla trichotomického charakteru, kdy klasický dichotomický koncept otázky „Ano“/„Ne“ byl rozšířen o možnost „Nevím“. Z celkového počtu 275 respondentů označilo možnost „Ano“ celkem 112 lidí (41%), „Ne“ zvolilo 56 lidí (20%) a možnost „Nevím“ označilo 107 dotázaných (39 %). Z výsledků vyplývá, že 112 dotázaných navštívilo nějaký geopark, 56 dotázaných žádný geopark nenavštívilo a 107 dotázaných neví zda nějaký geopark navštívili nebo ne, přičemž je možné a i velice pravděpodobné, že nějaký geopark v minulosti již nevědomky navštívili aniž by to byl jejich záměr.

Graf 11 Otázka č. 11 – Navštívil/a jste nějaký geopark?

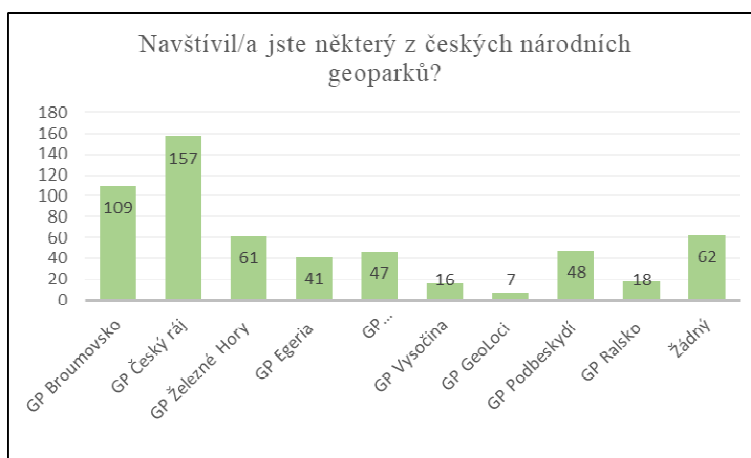

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 12: Navštívil/a jste některý z českých národních geoparků?

V této otázce mohli respondenti zvolit jednu nebo několik předem definovaných odpovědí. Možnými odpověďmi byly názvy českých národních geoparků a pro lepší orientaci dotazovaných byly v závorkách uvedeny příklady geologických atraktivit nacházejících se v jednotlivých geoparcích. Konkrétními možnostmi odpovědí byly: „Geopark Broumovsko (např. Adršpašsko-teplické skály, ...)“; „Geopark Český ráj (např. Prachovské skály...)“; „Geopark Železné Hory (např. Lichnice, Seč...)“; „Geopark Egeria (např. Krušné hory, Slavkovský les, ...)“; „Geopark Kraj Blanických rytířů (např. Blaník, Stvořidla, ...)“; „Geopark Vysočina (např. Míchova skála, kamenné moře...)“; „Geopark GeoLocí (např. Tachovská brázda, Sedmihoří, ...)“; „Geopark Podbeskydí (např. Štramberský kras, Pustevny, ...)“; „Geopark Ralsko (např. Jelení vrch, Skalní věž Tvarožník, ...)“; „Žádný“. První možnou variantu „Geopark Broumovsko (např. Adršpašsko-teplické skály, ...)“ uvedlo celkem 109 dotázaných, druhou variantu odpovědi „Geopark Český ráj (např. Prachovské skály...)“ uvedlo celkem 157 lidí, další variantu „Geopark Železné Hory (např. Lichnice, Seč...)“ označilo 61 lidí, „Geopark Egeria (např. Krušné hory, Slavkovský les, ...)“ označilo 41 respondentů, „Geopark Kraj Blanických rytířů (např. Blaník, Stvořidla, ...)“ uvedlo 47 lidí, „Geopark Vysočina (např. Míchova skála, kamenné moře...)“ označilo 16 lidí, „Geopark GeoLocí (např. Tachovská brázda, Sedmihoří, ...)“ uvedlo 7 respondentů, „Geopark Podbeskydí (např. Štramberský kras, Pustevny, ...)“ označilo 48 respondentů, „Geopark Ralsko (např. Jelení vrch, Skalní věž Tvarožník, ...)“ uvedlo 18 lidí a poslední možnou variantu „Žádný“ uvedlo celkem 62 respondentů. Z uvedeného vyplývá, že nejnavštěvovanějším geoparkem je GP Český ráj a následně GP Broumovsko, což se dá prisuzovat přítomností turisticky vysoce oblíbených geologických atraktivit, a to konkrétně Prachovskými skalami v případě geoparku Český ráj a Adršpašsko-teplickými skalami v případě geoparku Broumovsko.

Graf 12 Otázka č. 12 – Navštívil/a jste některý z českých národních geoparků?

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 13: Pokud jste navštívil/a některý z geoparků, co konkrétně jste zde navštívil/a?

Tato otázka byla pro respondenty nepovinná a navazovala na předchozí otázku „Navštívil/a jste některý z českých národních geoparků?“. Jedná se o otázku otevřeného typu a dotazovaní tak mohli libovolně svými vlastními slovy popsat konkrétní místa či atraktivity cestovního ruchu, které při návštěvě geoparku navštívili. Celkový počet odpovědí na tuto otázku je 184. Ze všech odpovědí bylo vyfiltrováno celkem 8 variant odpovědí s četností vyšší než 5. Nejčastější odpovědi jsou uvedeny v tabulce níže. Tabulka s veškerými odpověďmi je uvedena v příloze č.2.

Tabulka 3 Otázka č.13 – Co konkrétně jste navštívil/a při návštěvě GP?

Odpověď	Četnost odpovědi
Skalní města, skály	34
Jeskyně	6
Blaník	7
Seč	7
Prachovské skály	24
Nenavštívil/a jsem žádný	8
Hory	6
Adršpašsko-teplické skály	15

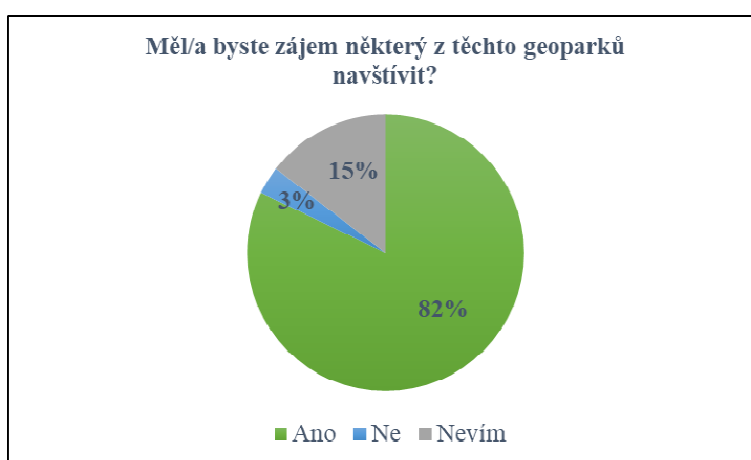
Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Z tabulky je patrné, že nejnavštěvovanější jsou skalní útvary a skály, z konkrétních míst jsou nejvíce navštěvovány Prachovské skály a Adršpašsko-teplické skály.

Otázka č. 14: Měl/a byste zájem některý z těchto geoparků navštívit?

Tato otázka byla trichotomického charakteru, tedy dichotomická otázka s možnými odpověďmi „Ano“/„Ne“ byla rozšířena o možnost „Nevím“. Z celkového počtu 275 respondentů odpovědělo možnostmi „Ano“ většina dotázaných, a to konkrétně 226 lidí (82 %), možnost „Ne“ zvolilo pouze 9 osob (3 %) a možnost „Nevím“ 40 osob (15 %). Z výsledků této otázky vyplývá, že valná většina dotazovaných má zájem navštívit některý z českých národních geoparků.

Graf 13 Otázka č. 14 – Měl/a byste zájem některý z těchto geoparků navštívit?

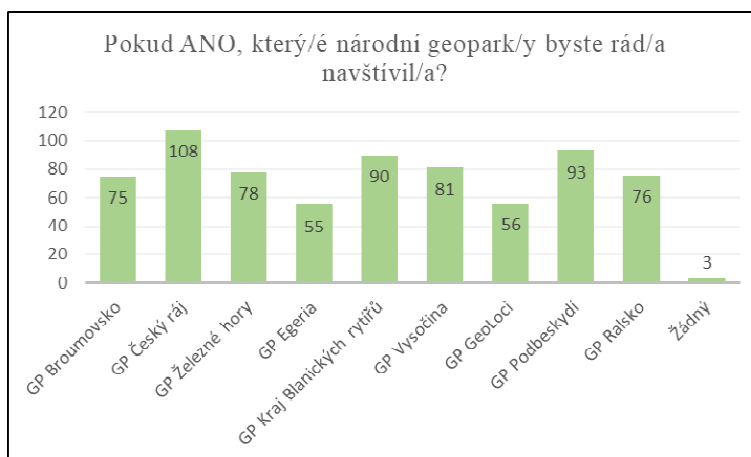
Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č 15: Pokud ANO, který/é národní geopark/y byste rád/a navštívil/a?

V této otázce mohli respondenti zvolit jednu nebo více možných odpovědí, kterými byly, stejně tak jako v případě otázky číslo 12, konkrétní české národní geoparky. Dotazovaní měli za úkol uvést, které z geoparků by rádi navštívili. Možnými odpověďmi tedy byly: „Geopark Broumovsko“; „Geopark Český ráj“; „Geopark Železné hory“; „Geopark Egeria“; „Geopark Kraj Blanických rytířů“; „Geopark Vysočina“; „Geopark GeoLoci“; „Geopark Podbeskydí“; „Geopark Ralsko“; „Geopark Ralsko“; „Žádný“. Odpověď „Geopark Broumovsko“ zvolilo celkem 75 respondentů, odpověď „Geopark Český ráj“ zvolilo 108 respondentů, odpověď „Geopark Železné hory“ 78 lidí, „Geopark Egeria“ 55 lidí, „Geopark Kraj Blanických rytířů“ zvolilo 90 dotázaných, odpověď „Geopark Vysočina“ uvedlo 81 lidí, „Geopark GeoLoci“ uvedlo 56 respondentů, „Geopark Podbeskydí“ 93 lidí, „Geopark Ralsko“ 76 lidí a poslední možnou odpověď „Žádný“ uvedli pouze tři lidé. Z výsledků je patrné, že téměř všichni dotazovaní (kromě 3 lidí, kteří

by nechtěli navštívit žádný z geoparků) by v různém poměru rádi navštívili všechny české národní geoparky a na tzv. „stupních vítězů“ se umístili geoparky GP Český ráj (108 respondentů), GP Podbeskydí (93 respondentů), GP Kraj Blanických rytířů (90 respondentů).

Graf 14 Otázka č. 15 – Který/é národní geopark/y byste rád/a navštívil/a?

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 16: Proč jste si vybral/a právě tento/tyto geopark/y?

V této otázce respondenti uváděli důvod, proč si v předchozí otázce vybrali konkrétní geoparky. Záměrem bylo objasnit, zda při výběru konkrétního geoparku převažovalo rozhodování spíše na základě samotné geologické atraktivity území nebo zda za volbou daného geoparku či více geoparků stály i jiné rozhodující faktory. Možnými odpověďmi byly: „Vzdálenost od bydliště“; „Geologická atraktivita území (skály, jeskyně apod.)“; „Historické či kulturní památky v okolí“; „Blízkost určitého města či obce“; „Blízkost bydliště příbuzných či známých“; „Jiné“. Při zvolení možnosti „Jiné“ mohli respondenti svými slovy napsat vlastní odpověď. Možnost „Vzdálenost od bydliště“ značilo 54 lidí, možnost „Geologická atraktivita území (skály, jeskyně apod.)“ označilo 154 respondentů, možnost „Historické či kulturní památky v okolí“ označilo 72 lidí, možnost „Blízkost určitého města či obce“ uvedlo 23 lidí, možnost „Blízkost bydliště příbuzných či známých“ označilo 10 lidí a možnost „Jiné“ uvedlo celkem 33 lidí. Opakovanými výroky mezi vlastními odpověďmi v možnosti „Jiné“ byly: „Ještě jsem tam nebyl/a“ (7x), „Nevybral jsem žádný“ (3x) a „Neznám žádný“ (2x). Zbylých 21 vlastních

odpovědí je uvedeno v podrobném vyhodnocení možnosti „Jiné“ v příloze č.3. Z výsledků této otázky je patrné, že hlavním rozhodujícím faktorem byla geologická atraktivita území.

Graf 15 Otázka č. 16 – Proč jste si vybral/a právě tento/tyto geopark/y?

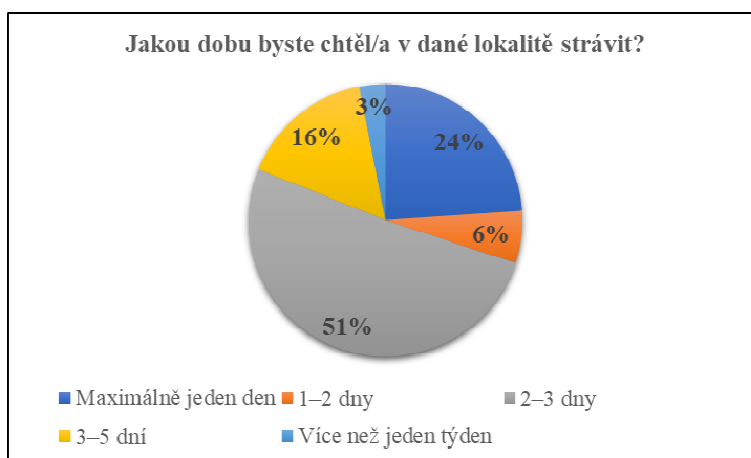

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 17: Jakou dobu byste chtěl/a v dané lokalitě strávit?

Tato otázka měla za úkol zjistit, jakou dobu by dotazovaní chtěli strávit na území zvoleného geoparku či více geoparků. Tato otázka byla nepovinná její vyplnění se vztahovalo jen pro respondenty, kteří by chtěli nějaký geopark navštívit, proto zde celkový počet odpovědí (259) není totožný s celkovým počtem respondentů (275 lidí). Možnými odpověďmi byly: „Maximálně jeden den“; „1–2 dny“; „2–3 dny“; „3–5 dní“; „Více než jeden týden“. Z celkového počtu 259 odpovědí, bylo 62 odpovědí (24 %) pro možnost „Maximálně jeden den“, 16 odpovědí (6 %) pro možnost „1–2 dny“, 132 odpovědí (51 %) bylo pro možnost „2–3 dny“, 41 odpovědí (16 %) pro možnost „3–5 dní“ a 8 odpovědí (3 %) pro možnost „Více než jeden týden“. Z výsledků vyplývá, že většina respondentů preferuje možnost strávit na území geoparku dva až tři dny, což odpovídá délce víkendového pobytu. Druhou nejčastější odpovědí pak byla možnost strávit v dané lokalitě maximálně jeden den, což odpovídá jednodennímu výletu.

Graf 16 Otázka č.17 – Jakou dobu byste chtěl/a v dané lokalitě strávit?

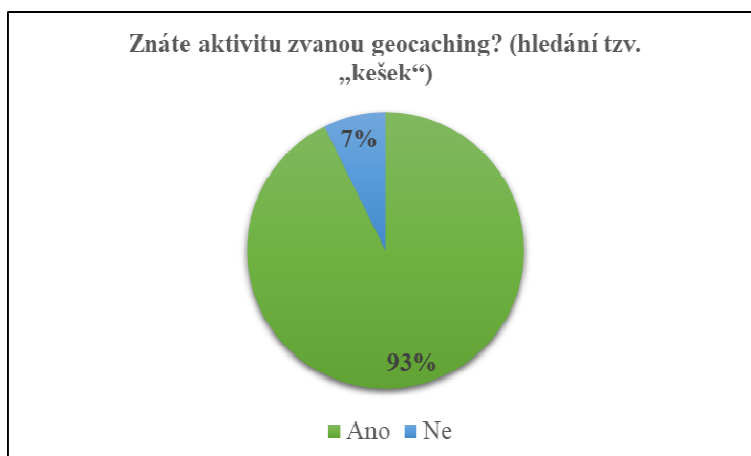

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 18: Znáte aktivitu zvanou geocaching? (hledání tzv. „kešek“)

Tato otázka měla za cíl zjistit povědomí o aktivitě zvané geocaching. Pomocí této otázky společně s následujícími dvěma otázkami na téma geocachingu, mělo být zjištěno, zda respondenti znají tuto aktivitu, sami ji provozují a zda by je tato aktivita motivovala k návštěvě geoparku. Otázka je dichotomického typu a možnými odpověďmi byly buď „Ano“ nebo „Ne“. Odpověď „Ano“ označilo 255 lidí (93 %) z celkového počtu 275 respondentů a zbylých 20 lidí (7 %) odpovědělo možnostmi „Ne“. Z uvedeného vyplývá, že valná většina dotázaných aktivitu geocaching zná.

Graf 17 Otázka č. 18 – Znáte aktivitu zvanou geocaching? (hledání tzv. „kešek“)

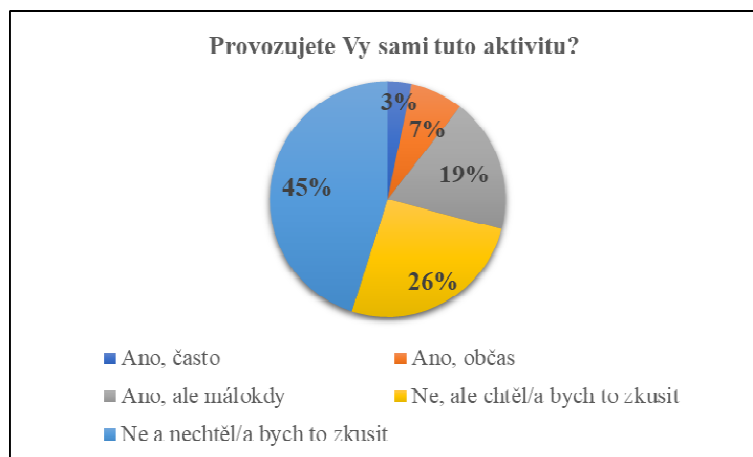

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 19: Provozujete Vy sami tuto aktivitu?

Tato otázka navazuje na předchozí otázku „Znáte aktivitu zvanou geocaching? (hledání tzv. „kešek““ a má za cíl zjistit, zda respondenti geocaching sami provozují, pokud jej provozují, tak jak často a pokud jej neprovozují, tak zda by měli zájem jej vyzkoušet. Možnými odpověďmi byly: „Ano, často“; „Ano, občas“; „Ano, ale málokdy“; „Ne, ale chtěl/a bych to zkusit“; „Ne a nechtěl/a bych to zkusit“. Z celkového počtu 275 respondentů zvolilo první možnost „Ano, často“ celkem 9 lidí (3 %), druhou možnost „Ano, občas“ 20 lidí (7 %), třetí možnost „Ano, ale málokdy“ 51 lidí (19 %), možnost „Ne, ale chtěl/a bych to zkusit“ uvedlo 71 lidí (26 %) a možnost „Ne a nechtěl/a bych to zkusit“ zvolilo 124 dotázaných (45 %). Z výsledků vyplývá, že většina respondentů aktivitu geocaching neprovozuje (195 lidí, procentuálně vyjádřeno 71 %) a jen 29 % (80 lidí) aktivitu v nějaké míře sama aktivně provozuje. Z respondentů, kteří geocaching neprovozují by tuto aktivitu chtělo zkusit 71 lidí (36 % z neprovozujících) a 124 lidí (64 % z neprovozujících) by tuto aktivitu vyzkoušet vůbec nechtělo. Většina respondentů tedy geocaching neprovozuje a ani by jej nechtěla vyzkoušet.

Graf 18 Otázka č. 19 – Provozujete Vy sami tuto aktivitu? (geocaching)

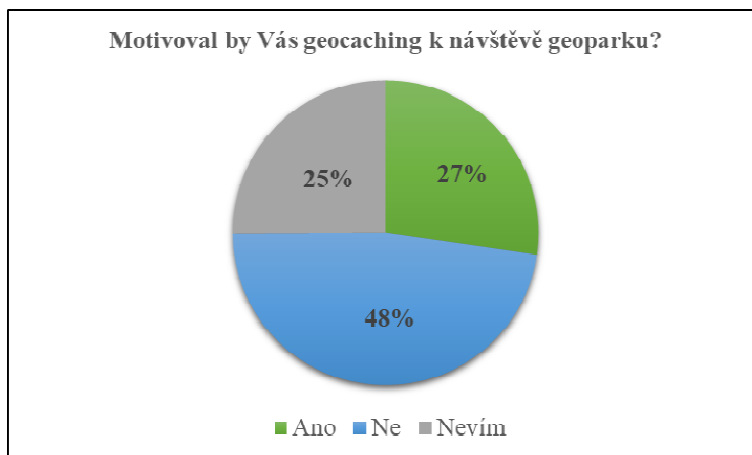
Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 20: Motivoval by Vás geocaching k návštěvě geoparku?

Otázka zjišťuje, zda by respondenty motivovala aktivita geocaching k návštěvě geoparku. Otázka je trichotomického typu, klasický model dichotomické otázky s možnostmi odpovědí „Ano“ nebo „Ne“ byl rozšířen o možnost „Nevím“. Z celkového počtu 275 respondentů odpovědělo možností „Ano“ celkem 75 respondentů (27 %),

možností „Ne“ 131 respondentů (48 %) a možností „Nevím“ 69 respondentů (25 %). Z čehož vyplývá, že většina respondentů by nebyla aktivitou geocaching motivována k návštěvě geoparku nebo neví, zda by je tato aktivita k návštěvě motivovala.

Graf 19 Otázka č. 20 – Motivoval by Vás geocaching k návštěvě geoparku?

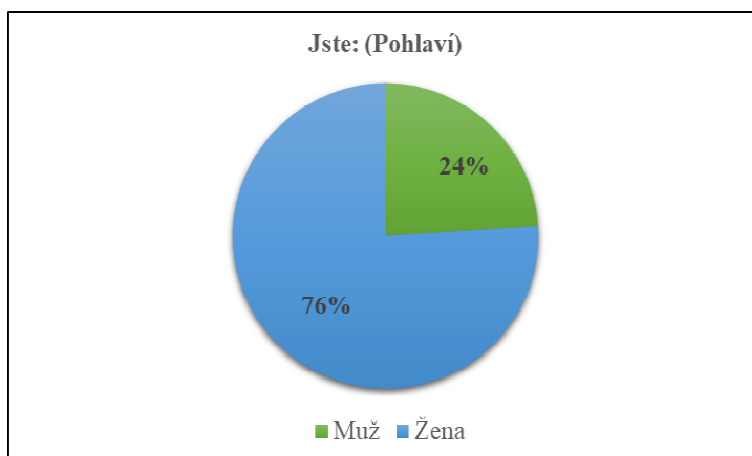

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 21: Jste:

Tato otázka je identifikační a slouží ke zjištění složení respondentů z hlediska pohlaví. Možnými odpověďmi byly buď „Muž“ nebo „Žena“. Z celkového počtu 275 respondentů bylo celkem 66 mužů (24 %) a 209 žen (76 %), z čehož je patrné, že většina respondentů byly ženy.

Graf 20 Otázka č. 21 – Pohlaví respondentů

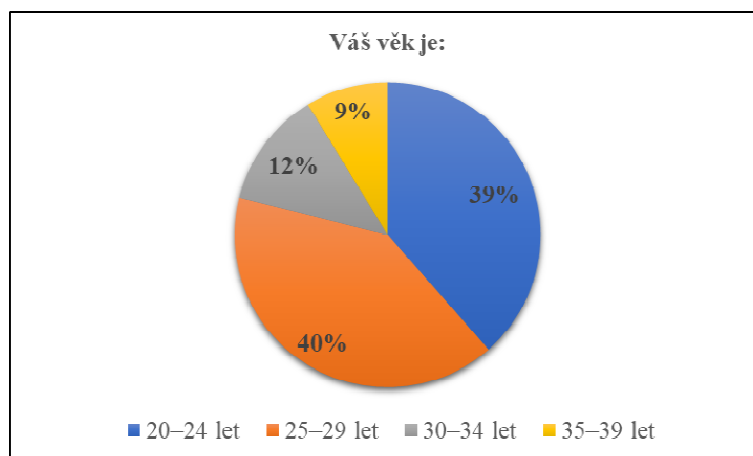
Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 22: Váš věk je:

Tato otázka byla filtrační otázkou klíčovou pro identifikaci relevantních odpovědí od zkoumané věkové kategorie, tedy od lidí ve věku 20-39 let. Základním krokem samotného vyhodnocování výsledků výzkumu byla nejprve eliminace irelevantních odpovědí od respondentů nesplňující podmínku věkového rozmezí. Byly tak vyřazeny veškeré odpovědi respondentů věkových kategorií 15-19 let a 40 a více let, čímž byl získán požadovaný vzorek obyvatelstva. Z celkového počtu 355 respondentů tak bylo vyřazeno 80 pro výzkum irelevantních, čímž bylo dosaženo počtu 275 relevantních respondentů.

Možnými odpověďmi na tuto otázku byla věková rozmezí stanovená na základě normy dle ČSÚ, a to konkrétně: „15–19 let“; „20–24 let“; „25–29 let“; „30–34 let“; „35–39 let“; „40 a více let“, přičemž krajní dvě věkové kategorie („15–19 let“ a „40 a více let“ byly vyřazeny – viz výše). Z celkového (po vyřazení irelevantních odpovědí) počtu 275 respondentů bylo 106 lidí (39 %) ve věkové kategorii 20-24 let, 111 lidí (40 %) ve věkové kategorii 25-29 let, 34 lidí (12 %) ve věkové kategorii 30-34 let a 24 lidí (9 %) ve věkové kategorii 35-39 let. Z výsledků je patrné, že dotazníkového šetření se zúčastnili převážně mladší lidé ve věkových kategoriích 20-24 let a 25-29 let.

Graf 21 Otázka č. 22 – Věk respondentů

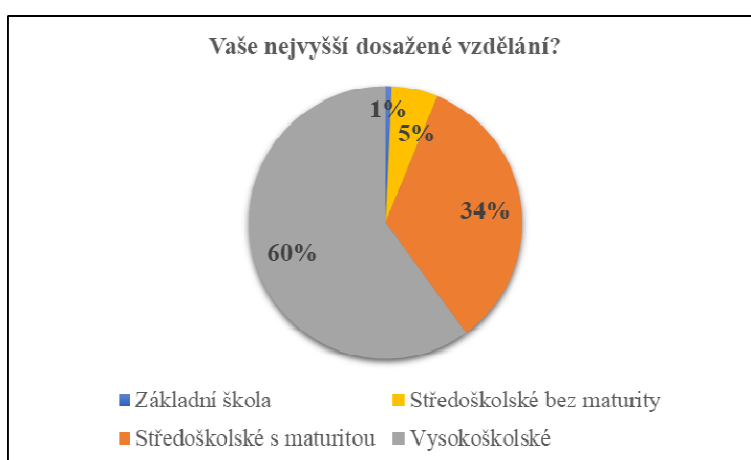
Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Otázka č. 23: Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Tato otázka dává přehled o vzdělanosti respondentů. Možnými odpověďmi byly: „Základní škola“; „Středoškolské bez maturity“; „Středoškolské s maturitou“;

„Vysokoškolské“. Z celkového počtu 275 respondentů uvedli 2 lidé (1 %) možnost „Základní škola“, 15 lidí (5 %) možnost „Středoškolské bez maturity“, 93 lidí (34 %) „Středoškolské s maturitou“ a 165 lidí (60 %) možnost „Vysokoškolské“. Z výsledků je patrné, že většina respondentů má vysokoškolské vzdělání, o něco méně respondentů má středoškolské vzdělání s maturitou a nejméně z nich má středoškolské vzdělání bez maturity a pouze dva respondenti mají jen základní vzdělání.

Graf 22 Otázka č. 23 – Vzdělání respondentů

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

4.3 Návrhy vlastních zájezdů

Návrhy dvou vlastních zájezdů do vybraných geoparků navazují na výsledky dotazníkového šetření, tak aby co nejlépe korespondovaly s přáními a preferencemi zkoumaného vzorku respondentů, tedy i potencionálních zákazníků. Původním záměrem bylo vytvořit zájezd spojený s aktivitou geocaching (hledání tzv. „kešek“), ale na základě výsledků dotazníku by geocaching motivoval k návštěvě geoparku pouze 27 % dotázaných, tudíž bylo od tohoto záměru upuštěno.

Oba vlastní dva zájezdy budou mít délku trvání 3 dny (víkend – pátek až neděle), protože nejvíce respondentů (51 %) uvedlo, že by na území geoparku chtěli strávit 2-3 dny, což odpovídá délce víkendového pobytu.

Otázka ,ve které byli respondenti dotázáni, jaký český národní geopark, případně geoparky by chtěli navštívit, odhalila, že nejvíce dotázaných by rádo navštívilo geopark Český ráj (39 % z dotázaných), geopark Podbeskydí (34 %) a geopark Kraj Blanických rytířů (33 %). Jelikož je GP Český ráj nejznámějším a nejvíce navštěvovaným českým geoparkem, byl pro účel tvorby vlastního zájezdu vyřazen a předmětem zájezdů se tak staly méně navštěvované geoparky GP Podbeskydí a GP Kraj Blanických rytířů.

Přírodními atraktivitami, které by při návštěvě geoparku chtěli dotazovaní nejčastěji navštívit byly nejčastěji hory (uvedlo 72 % respondentů), skály a skalní útvary (uvedlo 70 % respondentů), vodopády (uvedlo 69 % respondentů) a jeskyně (uvedlo 54 % respondentů). Zájezdy se proto budou snažit nabídnout co nejvíce těchto atraktivit.

Většina respondentů (92 %) uvedla jako oblíbenou aktivitu pěší turistiku, druhou nejoblíbenější aktivitou bylo fotografování přírody (uvedlo 54 % respondentů) a v pořadí třetí nejčastěji provozovanou aktivitou byla cykloturistika (uvedlo 31 % respondentů). První víkendový pobyt bude proto zaměřen na pěší turistiku a fotografování přírody na území geoparku Podbeskydí a druhý víkendový pobyt bude zaměřen na cykloturistiku na území geoparku Kraj Blanických rytířů.

Dle metodiky od Farkové a Kunešové (2014) bude provedena kalkulace těchto dvou poznávacích zájezdů.

4.3.1 Návrh poznávacího zájezdu do GP Podbeskydí

- Název: *Podbeskydím pěšky a s foťákem*
- Termín: 21.6. – 23.6. 2019
- Počet dní: 3
- Doprava: minibus
- Ubytování: hotel
- Stravování: snídaně
- Počet osob: 19
- Doprovod: Vedoucí zájezdu/průvodce
- Cena: od **2 548 Kč***

*Cena se odvíjí od vybraného typu pokoje a zda účastník cestuje se psem (viz informace o zájezdu).

Cena zahrnuje: dopravu minibusem v rámci celého zájezdu, 2x nocleh ve vybraném typu pokoje, 2x snídaně, služby průvodce a geoprůvodce, tištěné prospekty, zákonné pojištění proti úpadku CK

Cena nezahrnuje: pojištění, vstupné, stravování mimo snídaně

Informace o zájezdu

Zájezd je určen mladým, sportovně aktivním osobám – zájezd je soustředěn na pěší turistiku v kopcovitém terénu (na 1. den je naplánovaná trasa o celkové délce 6 kilometrů, 2. den trasa o 9 kilometrech a 3. den trasa o 12 kilometrem) se zaměřením na geologické zajímavosti v rámci území národního geoparku Podbeskydí. Zájezd je vhodný pro osoby se zájmem o fotografování přírody (dostatek prostoru pro pořízení fotografií, rady zkušeného fotografa). Zájezdu je možné účastnit se psem – v případě větších plemen (posuzováno individuálně) se účtuje dopravné za další osobu, ubytování pro všechny psy je zdarma. Během pohybu v oblastech přírodních rezervací je nutné mít psa uvázaného na vodítku.

Doprava

Doprava proběhne v minibusu Mercedes Benz Sprinter, pronajatým od firmy Bus24, s počtem míst 19 + 1 + 1 (tzn. 19 míst pro účastníky zájezdu, 1 místo pro vedoucího zájezdu a 1 místo pro řidiče minibusu), vybaveným polohovatelnými

sedadly, klimatizací, Wi-Fi, televizí s DVD přehrávačem, mikrofonem, čtecími lampičkami a bezpečnostními pásy. Spotřeba vozu je 8,7l/100 km (Bus24, 2018).

Ubytování

Účastníci zájezdu budou ubytováni v hotelu Stadión v městě Kopřivnice. Hotel nabízí celkem 10 jednolůžkových pokojů (350 Kč/noc), 14 dvoulůžkových pokojů (545 Kč/noc), 5 třílůžkových pokojů (710 Kč/noc) a jeden čtyřlůžkový apartmán (1280 Kč/noc). Všechny pokoje jsou vybaveny vlastním sociálním zařízením a v celém hotelu je internetové Wi-Fi připojení zdarma. Ubytování se psy nebo kočkami je v hotelu povoleno bez příplatku. V přízemí hotelu se nachází restaurace/pivnice, která je otevřená od sedmé hodiny ranní a nabízí tak možnost stravování včetně snídaní (Hotel Stadión, 2018).

Harmonogram pobytu:

1. den

6:30 - Sraz na parkovišti autobusů na hlavním nádraží v Praze.

7:00 - Odjezd do Kopřivnice přes Brno

9:30 - Předpokládaný příjezd do Brna – hlavní nádraží. Sraz pro účastníky zájezdu nastupující v Brně.

10:00 - Odjezd do Kopřivnice

12:00 - Předpokládaný příjezd do hotelu Stadión v Kopřivnici. Ubytování v hotelu. Individuálně oběd v místní restauraci. Rozchod.

13:00 - Sraz před recepcí hotelu. Odchod k první geologické zajímavosti – Váňovu (Čertovu) kameni (vzdálenost 2,1 km /cca 25 minut).

13:30 - Předpokládaný příchod k Váňovu kameni – vápencový skalní útvar na úpatí Bílé hory. Možnost občerstvit se, pořídit fotografie místa, odpočinout si.

14:00 - Odchod na rozhlednu Bílá hora (vzdálenost 850 m/ cca 17 minut).

14:30 - Předpokládaný příchod k rozhledně. Možnost navštívit rozhlednu – vstupné na rozhlednu činí 25 Kč/dospělý, 15 Kč/student a dítě do patnácti let věku (Rozhledna Bílá hora, 2018). Občerstvení, odpočinek, fotografování.

15:30 - Odchod na náměstí města Štramberk (900 m/ cca 15minut).

15:45 - Předpokládaný příchod na náměstí. Rozchod – možnost individuální prohlídky města např. návštěva Štramberské Trúby (vstupné: 40 Kč/ dospělí (Štramberská Trúba,

2018)), Muzeum Zdeňka Buriana (vstupné: 50 Kč/dospělí, 20 Kč/děti, studenti, senioři ZTP (Muzeum Zdeňka Buriana, 2018)), Muzeum loutek (ze sbírek Milana Knížáka), Mini Zoo Štramberk (vstupné 25 Kč/dospělý, 20 Kč/studenti, důchodci, ZTP (Mini Zoo Štramberk, 2018)) nebo kostel sv. Jana Nepomuckého.

17:30 - Sraz na náměstí. Odchod k přírodní památce Kamenárka (450 m/ cca 7 minut)

17:45 - Předpokládaný příchod k přírodní památce Kamenárka, skládající se z Horní a Dolní Kamenárky. Prohlídka místa Horní Kamenárka s výkladem, fotografování přírody (nachází se zde velké množství vzácných druhů rostlin a živočichů, včetně pro tuto oblast endemické ještěrky zední (GP Podbeskydí, 2018)). Návštěva botanické zahrady umístěné v Dolní Kamenárce, ve které se nachází jurské vápence s fosiliemi, unikátní vápencový mokřad, kamenný labyrint s amfiteátre, jeskyně a mnoho druhů pro oblast původních rostlin a živočichů (Turistický portál města Štramberka, 2018).

19:00 - Odchod zpět na hotel (1,7 km/ cca 25 minut)

19:30 - Předpokládaný příchod na hotel. Rozchod – volný program.

2. den

8:00 – Snídaně

9:00 – Sraz před recepcí hotelu. Odjezd autobusem do obce Hostašovice.

9:30 – Předpokládaný příjezd do Hostašovic. Odchod k přírodní památce Prameny Zrzávky (cca 150 m/ 2 minuty). Nachází se zde dva minerální prameny, a to pramen „Kyselka“, obsahující síran železitý, a pramen „Smradlavka“, obsahující sirovodík, podle jehož typického zápachu dostal pramen svůj název (GP Podbeskydí, 2018). Prohlídka místa s výkladem, fotografování.

10:30 – Odchod k přírodní památce Polštářové lávy ve Straníku (4,1 km/ cca 51 minut).

11:30 – Předpokládaný příchod k Polštářovým lávám ve Straníku – skalní stěna s odkrytými vulkanickými horninami s kaplí sv. Panny Marie z roku 1892 (GP Podbeskydí, 2018). Možnost odpočinku, občerstvení, fotografování.

12:00 – Odchod k další geologicky zajímavé lokalitě – Pikritovým mandlovcům u Kojetína (1,2 km/ cca 20 minut) přes hradisko Požaha.

12:30 – Předpokládaný příchod k Pikritovým mandlovcům u Kojetína. Možnost odpočinku, občerstvení, fotografování.

13:00 – Odchod na vrch Svinec k Oční studánce (1,3 km/ cca 18 minut)

13:30 – Předpokládaný příchod na vrch Svinec (pomalým tempem se zastávkami na fotografování). Jedná se o přírodní rezervaci a nachází se zde mnoho zajímavých a ohrožených druhů rostlin (včetně několika druhů orchidejí) a živočichů (Kudyznudy.cz – CzechTourism, 2019). Nachází se zde Oční studánka, jejíž vápenatá pitná voda má údajně léčivé účinky na zrak a mnohým nemocným vyléčila oči (Kudyznudy.cz – CzechTourism, 2019). Občerstvení, odpočinek, fotografování.

14:00 – Odchod do Starého Jičína (2,2 km/ cca 30 minut)

14:30 – Předpokládaný příchod na náměstí Starého Jičína. Rozchod, volný program – možnost naobědvat se v restauraci v hotelu Zámeček pod hradem nebo v pizzerii Starojická pizza, navštívit zříceninu starojičínského hradu (vstupné do zrekonstruované strážní věže 30 Kč/ dospělí, vstup se psy bez omezení (Hrad Starý Jičín, 2018)), nebo kostel sv. Václava.

17:00 – Sraz na náměstí Starého Jičína. Odjezd minibusem k Hončově hůrce u Příboru.

17:30 – Předpokládaný příjezd k Hončově hůrce – geologicky významné lokalitě sopečného původu, kde bylo nalezeno celkem 30 druhů minerálů (GP Podbeskydí, 2018). Prohlídka lokality, fotografování.

18:00 – Odjezd minibusem zpět do hotelu v Kopřivnici.

18:30 – Předpokládaný příjezd do hotelu. Rozchod – volný program.

3. den

8:00 – Snídaně

9:00 – Sraz před recepcí hotelu (včetně zavazadel) Odjezd minibusem do obce Tichá.

9:15 – Předpokládaný příjezd do Tiché. Odchod k Travertinové kaskádě u Tiché (2,3 km/ cca 30 min)

9:45 – Předpokládaný příchod k Travertinové kaskádě na úbočí Tichavské hůrky. Nachází se zde pramen s vysokým obsahem uhličitanu vápenatého, který zde tvoří zajímavá hydrogeologický útvar tzv. travertinovou kaskádu, která je dlouhá 120 metrů (GP Podbeskydí, 2018). Občerstvení, odpočinek, fotografování.

10:30 – Odchod k vrchu Kazničov (4,4 km/ cca 1 hodina).

11:30 – Předpokládaný příchod na úpatí vrchu Kazničov, kde se rozprostírá Obora Hukvaldy, která je unikátní přírodní památkou, jejímiž obyvateli jsou stovky vzácných druhů živočichů a rostlin (Kudyznudy.cz – CzechTourism, 2019). Občerstvení, odpočinek,

fotografování přírody, pokračování směrem k vrcholu a poté po turistické stezce oborou k památníku Lišky Bystroušky a k hradu Hukvaldy – největší hradní zřícenině na Moravě (3,8 km/ cca 1 hodina).

12:30 – Předpokládaný příchod k hradu Hukvaldy – možnost návštěvy hradu (vstupné: 70 Kč/dospělí, 40 Kč/studenti, 10 Kč/pes (Hrad Hukvaldy, 2018)). Odpočinek, občerstvení, fotografování.

14:00 – Sraz před branou hradu a odchod do obce Hukvaldy (1,5 km/ cca 19 minut)

14:30 – Předpokládaný příchod do obce Hukvaldy. Rozchod – možnost naobědvat se v některé z místních restaurací např. v restauraci Hukvaldská restaurace Leoše Janáčka, restauraci Na Peci, restauraci Dvůr Hukvaldy nebo v restaurantu a penzionu U Námořníka (Informační centrum Hukvaldy, 2018). Možnost návštěvy kostela sv. Maxmiliána nebo pomníku věnovanému padlým v první světové válce.

16:30 – Sraz na návsi Hukvald. Odjezd minibusem zpět do Prahy přes výstupní místo v Brně.

18:30 – Předpokládaný příjezd do Brna na hlavní nádraží. Ukončení zájezdu pro účastníky vystupující v Brně.

18:45 – Odjezd do Prahy.

21:00 – Předpokládaný příjezd do Prahy. Ukončení zájezdu pro účastníky vystupující v Praze.

4.3.2 Kalkulace poznávacího zájezdu do GP Podbeskydí

Doprava

Dopravné je nepřímým nákladem, nezávislým na počtu účastníků zájezdu. Celkové dopravné bude rozpočítáno na osobu. Je nutné počítat s rizikem neobsazenosti (max 20 %), při silniční dopravě cena vychází z počtu najetých kilometrů zvýšené o možné objížďky, což představuje 5 % z ujetých kilometrů. Cena se zvyšuje o čekací dobu, kdy nebylo vozidlo využíváno, přičemž u vícedenních zájezdů se čekací doba nepočítá od 18:00 do 6:00 (pokud nebylo vozidlo používáno). Musí být započítáno i ubytování a cestovní náhrady pro řidiče (Farková, Kunešová, 2014).

Celkový počet najetých v rámci zájezdu kilometrů je 805. První den byla ujeta trasa Praha – Brno (206 km), Brno – Kopřivnice (151 km), celková délka trasy tedy činila

357 km. Druhý den byla ujeta trasa Kopřivnice – Hostašovice (18 km), Hostašovice – Starý Jičín (7 km), Starý Jičín – Hončova hůrka (21 km), Hončova hůrka – Kopřivnice (12 km). Celková délka trasy druhého dne tedy byla 58 km. Třetí den byla ujeta trasa Kopřivnice – Tichá (11 km), Tichá – Hukvaldy (10 km), Hukvaldy – Brno (163 km), Brno – Praha (206 km) Celková délka trasy třetího dne byla 390 km. Celková trasa zvýšená o objížďky (5 %) je 845 kilometrů. Dle ceníku dopravce je cena za kilometr 16 Kč (Bus24, 2018). Cena za ujetý počet kilometrů tedy činí 13 520 Kč.

Čekací doba byla celkem 29 hodin (počítá se veškerý čas kdy autobus nebyl používán kromě období mezi 18:00 – 6:00). Cena za čekání je dle sazeb dopravce 250 Kč/hodina. Cena za čekací dobu je tedy 7 250 Kč.

Ubytování řidiče stálo na dvě noci celkem 700 Kč. Připočítáno bylo i stravné, které dle Farkové, Kunešové činí 160 Kč/den při pracovních cestách delších než 18 hodin (Farková, Kunešová, 2014). Za tři dny tedy řidiči náleží stravné ve výši 480 Kč. Celkové náklady na řidiče tedy činí 1 180 Kč.

Parkovné se žádné platit nemuselo, celkové náklady na parkování jsou tedy nulové.

Tabulka 4 Náklady na dopravu

Dopravné	Cena v Kč
Kilometrovné	13520
Čekací doba	7250
Parkovné	0
Ubytování + stravné řidiče	1180
Celkem	21950

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

V tabulce je uveden výpočet celkových nákladů za dopravu. Tuto sumu je nutno rozpočítat na osobu. Zájezdu se může zúčastnit maximálně 19 osob, přičemž se musí počítat s rizikem neobsazenosti maximálně 20 % (v tomto případě 4 osoby). Po odečtení rizika neobsazenosti je stanoven minimální počet účastníků na 15 osob. Cena dopravy na jednu osobu je stanovena jako celková cena za dopravu vydělená minimálním počtem účastníků. Cena dopravy na jednu osobu je tedy 1 463 Kč.

Průvodce

Náklady na průvodce jsou nepřímé náklady nezávislé na počtu účastníků. Služby externího průvodce byly stanoveny na základě smlouvy na 1000 Kč na den. Za třídní zájezd bude tedy průvodci vyplacena mzda ve výši 3000 Kč. Průvodci bude uhrazeno také ubytování v jednolůžkovém pokoji ve výši 700 Kč a třídní stravné ve výši 160 Kč/den (Farková, Kunešová, 2014). Celkové náklady na průvodce tedy činí 4 180 Kč. Na jednu osobu vychází částka 279 Kč.

Tabulka 5 Náklady na průvodce

Průvodce	Cena v Kč
Mzda	3000
Ubytování	700
Stravné	480
Celkem	4180

Zdroj: vlastní zpracování

Ubytování

Ubytování je přímým nákladem závislým na počtu účastníků. Cena za jednu osobu za 2 noci v jednolůžkovém pokoji činí 700 Kč. Cena za jednu osobu za 2 noci ve dvoulůžkovém pokoji je 545 Kč (při plném obsazení pokoje) a cena za jednu osobu ve třílůžkovém pokoji za 2 noci je 473 Kč (při plném obsazení pokoje).

Celkové náklady za osobu

Celkové náklady na jednu osobu se vypočítají jako souhrn nepřímých a přímých nákladů za jednu osobu.

Tabulka 6 Nepřímé náklady

Položka	Cena v Kč
Nepřímé náklady celkem	26130
Doprava	21950
Průvodce	4180
Nepřímé náklady na 1 osobu	1742

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Přímé náklady se liší v závislosti, jaký druh pokoje si účastník zájezdu vybere:

Tabulka 7 Přímé náklady

Přímé náklady na 1 osobu	cena za noc	počet nocí	celková cena za pokoj	celková cena za osobu
Jednolůžkový pokoj	350 Kč	2	700 Kč	700 Kč
Dvoulůžkový pokoj	545 Kč	2	1 090 Kč	545 Kč
Třilůžkový pokoj	710 Kč	2	1 420 Kč	473 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Pokud si účastník zájezdu vybere možnost jednolůžkového pokoje, jsou celkové náklady 2 442 Kč, pokud si vybere dvoulůžkový pokoj jsou celkové náklady 2 287 Kč a při třílůžkovém pokoji jsou náklady 2 215 Kč. V případě účasti s velkým psem je připočítáno dopravné na další osobu viz tabulka níže.

Tabulka 8 Celkové náklady na osobu

Celkové náklady na 1 osobu	Cena v Kč	Cena se psem
Jednolůžkový pokoj	2 442 Kč	4 184 Kč
Dvoulůžkový pokoj	2 287 Kč	4 029 Kč
Třilůžkový pokoj	2 215 Kč	3 957 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Marže

K celkovým nákladům je připočtena marže ve výši 15 %.

Tabulka 9 Cena zájezdu

Cena zájezdu pro 1 osobu	Cena v Kč	Cena se psem
Jednolůžkový pokoj	2 808 Kč	4 812 Kč
Dvoulůžkový pokoj	2 630 Kč	4 633 Kč
Třilůžkový pokoj	2 548 Kč	4 551 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Celková cena zájezdu tak závisí na typu pokoje, který si zákazník zvolí a také, zda bude cestovat s větším psem (malý psi mohou být přepravováni v přepravkách k tomu určených např. pod sedadly cestujících, velké psy je nutno přepravovat na sedadlech připoutané bezpečnostními pásy se speciálními nástavci). V nabídce je proto cena uvedená od nejlevnější možné varianty, tedy třílůžkového pokoje bez velkého psa, ve výši 2 548 Kč.

4.3.3 Návrh víkendového pobytu do GP Kraj Blanických rytířů

- Název: *(S) Kolem dokola Blaníku*
- Termín: 6.9. – 8.9. 2019
- Počet dní: 3
- Doprava: vlastní
- Ubytování: turistická ubytovna
- Stravování: polopenze
- Počet osob: 16
- Doprovod: Vedoucí zájezdu/průvodce, zdravotník
- Cena: **1 596 Kč** (s vlastním kolem)
2 196 Kč (při zapůjčení kola)

Cena zahrnuje: 2x nocleh, 2x snídaně, 2x večeře, služby průvodce, zdravotní dohled zkušeného zdravotníka, tištěné prospekty, zákonné pojištění proti úpadku CK, případně půjčovné jízdního kola a helmy

Cena nezahrnuje: pojištění, vstupné

Informace o pobytu

Víkendový pobyt zaměřený na cykloturistiku v rámci geoparku Kraj Blanických rytířů určený pro mladé aktivní lidi. Cyklistický pobyt využívá cyklotrasy 1 „*Po stopách blanických rytířů*“, 2 „*Vlašimské aleje*“ a 3 „*Romantické zámecké parky*“ z oficiálního prospektu geoparku Kraj Blanických rytířů zaměřeným na cyklistické trasy (mapa všech cyklotras viz příloha č. 5). Z celkových sedmi cyklotras byly vybrány právě tyto tři kvůli dobré dostupnosti a blízkosti z výchozího místa, kterým je obec Kondrac, ve kterém bude zajištěno ubytování.

Doprava

Dopravu do obce Kondrac si účastníci pobytu zajistí vlastní.

Ubytování

Ubytování bude probíhat v turistické ubytovně U Blanických rytířů v obci Kondrac. Kapacita ubytovny je celkem 18 lůžek v pěti pokojích (4 čtyřlůžkové pokoje a jeden dvoulůžkový). Všechny pokoje mají vlastní sociální zařízení. Cena ubytování je 320 Kč/noc při ubytování pouze na jednu noc a 270 Kč/noc při ubytování na dvě a více nocí. Ubytovna nabízí také možnost zapůjčení jízdních kol za 200 Kč/den a helmu za 20 Kč/den (Ubytovna U Blanických rytířů, 2018).

Stravování

Stravování bude probíhat formou polopenze, tedy 2 x snídaně a 2 x večeře. Stravování bude zajištěné v místní vyhlášené restauraci U Matoušků. Snídaně budou probíhat formou bufetu a večeře se bude skládat z polévky a hlavního chodu, který si strávnicki mohou vybrat ze tří různých druhů jídel včetně vegetariánské varianty (nutno nahlásit předem). Cena snídaně byla stanovena na 70 Kč/osoba a cena večeře na 100 Kč/osoba. V ceně snídaně je zahrnuta káva, čaj, ovocné džusy a další nealkoholické nápoje podávané v rámci snídaňového bufetu. Ostatní nápoje v ceně zahrnuté nejsou a hradí se individuálně.

Harmonogram pobytu:

1.den

Bude využita cyklotrasa 1 „*Po stopách blanických rytířů*“ z oficiálního prospektu cyklistických tras vydaným geoparkem Kraj Blanických rytířů (viz příloha č.6) s drobnými odchylkami. Trasa má celkem zhruba 37 kilometrů.

9:00 – Sraz v Kondraci před ubytovnou U Blanických rytířů. Ubytování a půjčení jízdních kol.

10:00 – Odjezd k první zastávce trasy přes Farmu Blaník v Ostrově (jelikož se jedná o zábavní park určený primárně dětem, tato zastávka bude vynechána) přes meandry řeky Blanice ke kostelu sv. Josefa ve Veliši (6,6 km/ cca 30 minut).

10:30 – Předpokládaný příjezd do Veliše. Prohlídka kostela, odpočinek, občerstvení.

11:00 – Pokračování v trase do Louňovic pod Blaníkem (4,8 km/ cca 20 minut)

11:30 – Předpokládaný příjezd do Louňovic pod Blaníkem. Rozchod – možnost občerstvit se v místní restauraci nebo navštívit některou z pamětihodností jako např. louňovický

zámek (vstupné 20 Kč), památník barokního hudebního skladatele Jana Dismase Zelenky, muzeum včelařství (vstupné 10 Kč), muzeum s expozicí Národního muzea, nebo barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie (GP KBR, 2018).

12:30 – Sraz před informačním centrem. Pokračování v trase na rozhlednu na Velkém Blaníku (2,3 km / cca 22 minut)

13:00 – Předpokládaný příchod k rozhledně. Vzhledem k tomu, že místo je chráněnou přírodní rezervací, není všude povolena jízda na kole, ale kolo je povoleno kolo tlačít vedle sebe. Půlhodinová přestávka, možnost návštěvy rozhledny (vstupné 20 Kč), občerstvit se. (GP KBR, 2018).

13:30 – Pokračování v trase směrem na Načeradec přes Malý Blaník (7 km / cca 40 minut)

14:15 – Předpokládaný příjezd do Načeradce. Tříčtvrtěhodinová přestávka s možností občerstvení se v místních hospůdkách nebo prohlídky místních pamětihodností. V obci se nachází městská památková rezervace, románský kostel Petra a Pavla, židovský hřbitov a barokní zámek (GP KBR, 2018).

15:00 – Sraz před kostelem sv. Petra a Pavla. Pokračování v trase do Pravonína (4,8 km / cca 28 minut)

15:30 – Předpokládaný příjezd do Pravonína. Půlhodinová přestávka s možností návštěvy místní románské rotundy sv. Jana Křtitele či barokního zámku, který býval původně renesanční tvrzí, posezení u místní kašny, nebo občerstvení v restauraci (GP KBR, 2018).

16:00 – Sraz před rotundou a pokračování v trase k přírodní památce Částrovické rybníky (5 km / cca 20 minut).

16:30 – Předpokládaný příjezd k Částrovickým rybníkům – soustavě tří rybníků a mokřadních luk v údolí Částrovického potoka, kde se nalézá mnoho vzácných druhů rostlin a živočichů jako jsou například raci, čolci, vážky a vodomilní ptáci (GP KBR, 2018). Přestávka na prohlídku místa.

17:00 – Pokračování do obce Vracovice (2 km/ cca 10 minut)

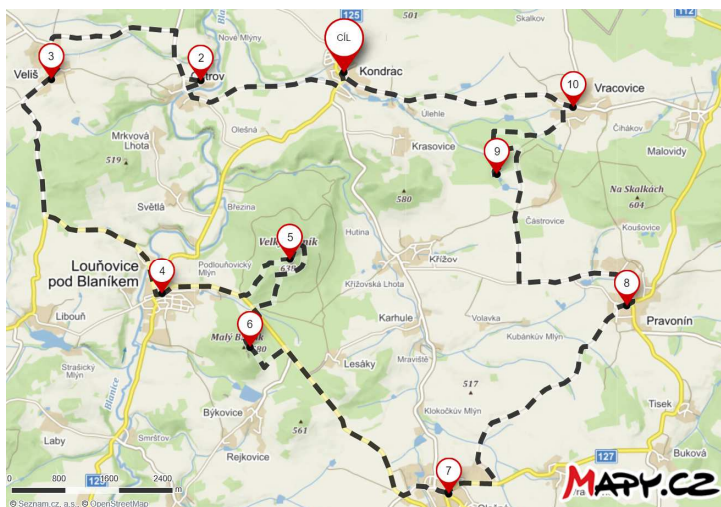
17:15 – Předpokládaný příjezd do Vracovic. Půlhodinová přestávka s možností prohlídky obce nebo občerstvením se v místní restauraci.

17:45 – Sraz před místní restaurací, odjezd zpět do Kondrace (3,7 km/ cca 13 minut)

18:00 – Předpokládaný návrat na ubytovnu v Kondraci. Rozchod.

19:00 – Večeře v restauraci U Matoušků, následovaná volným programem.

Obrázek 15 Mapa cyklotrasy č. 1

Zdroj: vlastní zpracování pomocí Mapy.cz, 2019

2. den

Bude využita cyklotrasa 3 „Romantické zámecké parky“ z oficiálního prospektu cyklistických tras vydaným geoparkem Kraj Blanických rytířů (viz příloha č.8) s drobnými úpravami výchozího a konečného místa a přidáním dalších zastávek. Délka trasy je přibližně 54 kilometrů.

8:00 – Snídaně v restauraci U Matoušků

9:30 – Sraz před ubytovnou. Odjezd k první zastávce cyklotrasy – Vlašim (5 km/ cca 20 minut)

10:00 – Předpokládaný příjezd do Vlašimi. Rozchod na jednu hodinu s možností návštěvy zámku s unikátním zámeckým parkem nebo „ParaZoo“ sídlící hned naproti zámku. ParaZoo je expozice živočichů volně žijících v české přírodě zachráněných Záchranou stanicí pro živočichy Českého svazu ochránců přírody Vlašim, kteří v důsledku trvalých následků svých zranění nemohou být vypuštěni zpět do přírody. Vstupné činí 50 Kč, a stejně tak jako tržby z prodeje suvenýrů, je použito na krmení a léčebné výlohy zvířecích pacientů záchrané stanice (ParaZoo, 2019).

11:00 – Sraz před zámkem, pokračování v trase směrem k zámku v Jemništi (15 km/ cca 1 hodina)

12:00 – Předpokládaný příjezd k zámku v Jemništi. Prohlídka zámku (vstupné na prohlídku s průvodcem: 160 Kč/dospělí, 130 Kč/studenti (Zámek Jemniště, 2019)) nebo individuální program.

13:00 – Sraz před zámkem, pokračování v trase k zámku v Ratměřicích (18,4 km/ cca 1,5 hodiny). Cestou se projíždí největším lipovým stromořadím na Podblanicku (přes 300 stromů).

14:30 – Předpokládaný příjezd k zámku. Interiér zámku není veřejnosti přístupný, protože se v něm nachází hotel s wellness centrem. Přístupný je však zámecký park s unikátními přes 42 metrů vysokými stromy druhu sekvojovec obrovský o obvodu kmene 5 metrů. Další zajímavostí je románský kostelík sv. Havla a ratměřická naučná stezka mapující bitvu u Jankova z období třicetileté války (GP KBR, 2018).

15:00 – Přejezd do nedalekých Odlochovic (2,6 km/ cca 10 min).

15:10 – Předpokládaný příjezd k zámku v Odlochovicích. Prohlídka zámeckého parku s barokní kaplí sv. Jana Nepomuckého, kašnou a alegorií soch znázorňujících čtvero ročních období (GP KBR, 2018).

15:40 – Odjezd k zámku v obci Libouň přes obec Zvěstova (5 km/ cca 20 min).

16:00 – Předpokládaný příjezd k zámku v Libouni. Prohlídka okolí zámku (interiér není pro veřejnost dostupný, jelikož se zde nachází hotel).

16:30 – Přejezd k rybníku Strašík (1,1 km/ cca 5 minut)

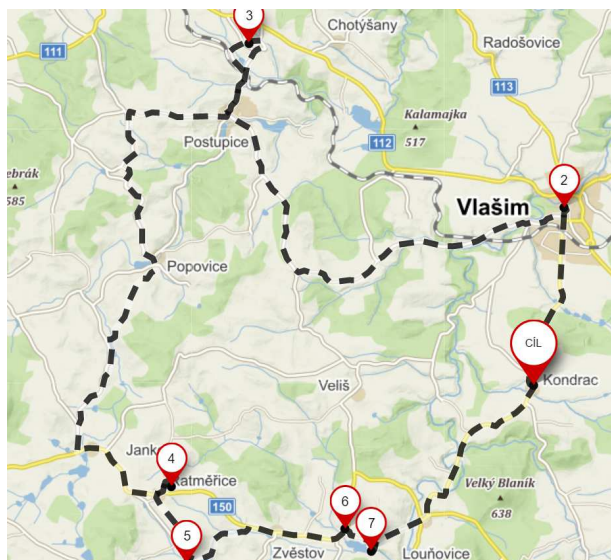
16:35 – Předpokládaný příjezd k rybníku Strašík. Prohlídka okolí rybníka – vodopádu, Strašického mlýna.

17:00 – Odjezd zpět do Kondrace (6,6 km/ cca 32 min)

17:30 – Přibližný předpokládaný čas návratu do Kondrace. Rozchod.

19:00 – Večeře v restauraci U Matoušků. Volný program.

Obrázek 16 Mapa cyklotrasy č. 2

Zdroj: vlastní zpracování pomocí Mapy.cz, 2019

3. den

Bude využito cyklotrasy 2 „*Vlašimské aleje*“ z oficiálního prospektu cyklistických tras vydaným geoparkem Kraj Blanických rytířů (viz příloha č.7) s drobnými úpravami týkající se pořadí zastávek a výchozího místa a konečného bodu. Výchozím a konečným místem v prospektu je Vlašim, v upravené verzi obec Kondrac. Trasa má celkem 34 kilometrů.

8:00 – Snídaně v restauraci U Matoušků

9:30 – Sraz před ubytovnou. Odjezd romantickým údolím řeky Blanice k první zastávce trasy, kterým je vrch Kalamajka (10,4 km/ cca 47 minut).

10:15 – Předpokládaný příjezd na vrch Kalamajka. Půlhodinová přestávka, občerstvení, odpočinek.

10:45 – Pokračování k dalšímu bodu trasy Hrádku (6,3 km/ cca 23 minut).

11:15 – Přibližní předpokládaný příjezd do Hrádku. Prohlídka obce.

11:45 – Pokračování v trase přes studánku s léčivou vodou pod Hrádkem, Měsíční údolí, městským lesem Březina až do vlašimské obory (8 km/ cca 45 minut).

12:30 – Předpokládaný příjezd do vlašimské obory. Prohlídka obory, pozorování zvěře.

13:00 – Pokračování k další zastávce, kterou je Loreta – poutní místo s kostelem a památnou sedmiřadou lipovou alejí (800 metrů/ cca 7 minut).

13:15 – Přibližný předpokládaný příjezd k Loretě. Půlhodinová přestávka, občerstvení.

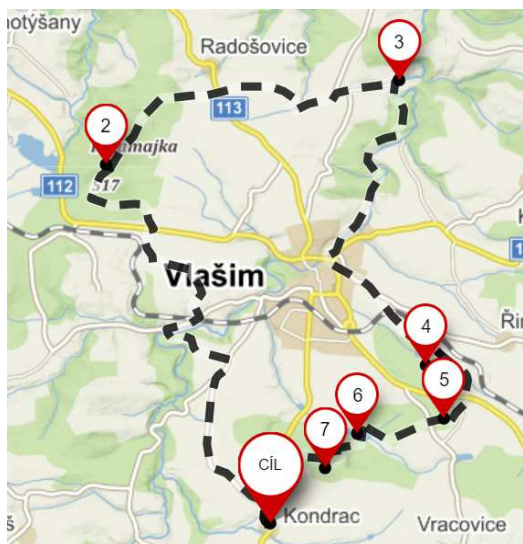
13:45 – Odjezd do Jinošovského údolí (2 km/ cca 10 minut)

14:00 – Přibližný příjezd do Jinošovského údolí. Prohlídka okolí soustavy rybníků, možnost koupání.

15:30 – Pokračování v trase přes úpatí vrhu Jinošov zpátky do Kondrace (3,5 km/ cca 20 minut).

16:00 – Přibližný předpokládaný příjezd do Kondrace. Vracení jízdních kol do půjčovny v ubytovně. Ukončení zájezdu.

Obrázek 17 Mapa cyklotrasy č. 3

Zdroj: vlastní zpracování pomocí Mapy.cz, 2019

4.3.4 Kalkulace víkendového pobytu do GP Kraj Blanických rytířů

Doprava

V případě tohoto víkendového pobytu si účastníci řeší dopravu do obce Kondrac sami, náklady na ní se tedy do nákladů zájezdu nepočítají.

Průvodce

Průvodci budou celkem dva, a to průvodce – vedoucí zájezdu a průvodce – zdravotník. Náklady na průvodce jsou nepřímými náklady nezávislými na počtu účastníků, náklady na jednu osobu rozpočítány dělením nákladů celkových. Smluvená denní odměna pro oba průvodce je 800 Kč/den, za oba dva jsou tedy třídní mzdové náklady celkem 4 800 Kč. Ubytování činí 270 Kč/lůžko/noc, pro oba průvodce na dvě noci jsou náklady na ubytování 1 080 Kč. Průvodcům je hrazena i polopenze, která se skládá ze dvou snídaní a dvou večeří a celkové náklady za oba jsou 680 Kč. Dle zákoníku práce náleží průvodci minimální stravné ve výši 160 Kč/ den trvá-li pracovní cesta déle než 18 hodin. Pokud je průvodci poskytnuto bezplatně jídlo, zkracují se tyto náklady o každé poskytnuté jídlo v závislosti na době trvání pracovní cesty (při cestě delší než 18 hodin o 25 % za každé poskytnuté jídlo (Farková, Kunešová, 2014). V tomto případě je průvodcům hrazena polopenze, konkrétně v jednotlivých den je hrazeno: 1. den je hrazena večeře – zkrácení stravného o 25 %, 2.den je hrazena snídaně i večeře – zkrácení stravného o 50 %, 3. den je hrazena snídaně – zkrácení stravného o 25 %. Stravné první a třetí den tedy činilo 120 Kč a za druhý den 80 Kč. Celkové stravné tak bylo 320 Kč za jednoho průvodce a za oba 640 Kč. Celkové náklady za oba průvodce za celý pobyt činili 7 200 Kč.

Tabulka 10 Náklady na průvodce

Náklady na 2 průvodce	Za 1 den	Za pobyt
Mzdové náklady	1 600 Kč	4 800 Kč
Ubytování	540 Kč	1 080 Kč
Polopenze	340 Kč	680 Kč
Stravné	*	640 Kč
Celkové	7 200 Kč	

* Stravné 1. den 240 Kč

Stravné 2. den 160 Kč

Stravné 3. den 240 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Ubytování

Náklady na ubytování jsou přímými náklady přímo úměrnými k počtu osob. Cena ubytování je v tomto případě 270 Kč/noc/osoba. Délka ubytování jsou 2 noci, na jednu osobu tedy celkové ubytovací náklady činí 540 Kč. Cena pro celý zájezd (16 osob) je 8 640 Kč.

Stravování

Dalším přímým nákladem je v případě tohoto pobytu stravování. Stravování probíhá formou polopenze o celkové částce 170 Kč/den (snídaně – 70 Kč, večeře – 100 Kč), přičemž první den se začíná večeří a třetí den se končí snídaní, takže celkem se jedná o dvě snídaně a dvě večeře. Celková cena stravování pro jednu osobu je tak 340 Kč. Cena pro celý zájezd (16 osob) činí 5 440 Kč.

Půjčovní kol

Posledním přímým nákladem je půjčovní za jízdní kola, které je však nepovinné pro účastníky zájezdu, jelikož mají možnost vzít si kolo vlastní. S těmito náklady tak nebude kalkulováno při stanovování celkové ceny zájezdu, ale budou přičteny až ke konečné ceně zájezdu včetně marže, takže konečné ceny budou dvě, a to: cena pro účastníky s vlastním kolem a cena pro účastníky bez vlastního kola. Půjčovní je stanoveno na 200 Kč/den, takže na 3 dny vychází na 600 Kč na osobu.

Celkové náklady

Celkové náklady pobytu se skládají z nákladů nepřímých a nákladů přímých. Nepřímými náklady jsou v tomto případě pouze náklady na průvodce, ve výši 7 200 Kč, jelikož dopravu si účastníci řeší sami. Přímými náklady jsou ubytování a stravování. Ubytování pro 16 osob vychází celkem na 8 640 Kč a stravování na 5 440 Kč. Celkové náklady tedy činí 21 280 Kč (viz tabulka č.11).

Tabulka 11 Celkové náklady

Celkové náklady		
Nepřímé	Doprava	0 Kč
	Průvodce	7 200 Kč
Přímé	Ubytování	8 640 Kč
	Stravování	5 440 Kč
Celkem		21 280 Kč

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Marže

K celkovým nákladům je připočtena marže ve výši 20 %. Celková cena pobytu po připočtení marže tak činí 25 536 Kč.

Konečná cena

Konečné ceny jsou stanoveny dvě, v závislosti na tom, zda zákazník zvolí variantu vlastního jízdního kola, nebo zda bude chtít kolo zapůjčit v rámci zájezdu. Konečná cena víkendového pobytu pro jednu osobu s vlastním jízdním kolem je 1 596 Kč. Konečná cena pro jednu osobu bez vlastního kola je 2 196 Kč (zvýšena o náklady na půjčované tzn. o 600 Kč).

5 Výsledky a diskuse

V této kapitole jsou zhodnoceny a diskutovány výsledky vzešlé z dotazníkového šetření, a následně jsou na základě těchto výsledků vyslovena doporučení a návrhy vedoucí ke zlepšení povědomí o českých národních geoparcích a zvýšení jejich návštěvnosti.

Pomocí dotazníkového šetření bylo zjištěno, že všichni respondenti ze zkoumaného vzorku lidí spadajících pod generaci Y (pro účely této práce byla stanovena věková hranice 20–39 let) alespoň někdy ve svém volném čase cestují. To odpovídá tvrzení, že tato generace klade důraz, kromě budování kariéry, na volný čas a volnočasové aktivity včetně aktivní účasti na cestovním ruchu více než předchozí generace (Van Den Bergh, Behrer, 2012). Oblíbenost jednodenních výletů a vícedenních pobytů je víceméně na stejné úrovni. U vícedenních pobytů preferují buďto týdenní nebo víkendový pobyt. Skoro tři čtvrtiny respondentů (73 %) se zajímají o negativní dopady cestovního ruchu, což odpovídá tomu, že lidé spadající pod generaci Y se více zajímají o ekologii a k životnímu prostředí šetrný způsob života včetně cestování (Vysekalová, 2011). Už o něco méně dotázaných (68 % ze všech respondentů) se však snaží tyto negativní dopady zmírňovat. Téměř všichni dotázaní (99 %) alespoň někdy podnikají výlety do české přírody a téměř všichni (95 %) jsou k těmto výletům motivováni geologicky zajímavé útvary, a to zejména hory, skály a skalní útvary, vodopády a jeskyně. Nejoblíbenější aktivitou během těchto výletů do přírody je pěší turistika (uvedlo 92 %). Dalšími oblíbenými činnostmi je fotografování přírody a cykloturistika.

Pojem geopark zná méně než polovina dotázaných (49 %), proto by bylo vhodné, kdyby se vedení geoparků zaměřilo na možnosti propagace tak, aby se povědomí o geoparcích zvýšilo. Po vysvětlení pojmu „geopark“, uvedlo 41 % dotázaných, že nějaký geopark navštívili. Respondentů, kteří žádný geopark nenavštívili, bylo 20 % a 39 % si není jisto, zda nějaký geopark navštívili či nikoliv. Z navštívených geoparků byl nejčastěji uváděn geopark Český ráj, poté GP Broumovsko a GP Železné hory. Nejvíce navštěvovanými atraktivitami byly skály a skalní útvary, zejména Prachovské a Adršpašsko-Teplické skály.

Většina respondentů (82 %) by měla zájem nějaký geopark navštívit, přičemž nejčastěji uváděnými byly geoparky Český ráj, Podbeskydí a Kraj Blanických rytířů. Důvodem pro návštěvu těchto geoparků byla především geologická atraktivita území

a dalším častým důvodem byla přítomnost historických a kulturních památek v okolí. Více než polovina respondentů (51 %) by na území geoparku chtěla strávit 2-3 dny, což odpovídá délce víkendového pobytu.

Aktivita zvaná geocaching se považuje za českými turisty oblíbenou činnost a ČR patří dokonce k pěti „nejzakeškovánějším“ územím na světě (ČTK Týden.cz, 2018) s počtem zhruba 30 tisíc kešek (Kábelová, 2012) rozmístěných zejména v turisticky zajímavých oblastech, v lesích a horách. Přestože tuto aktivitu znají téměř všichni dotázaní (93 %), většina z nich (71 %) ji neprovozuje. Z respondentů, kteří geocaching neprovozují, by její většina (64 %) nechtěla vyzkoušet. Téměř polovina (48 %) dotázaných uvedla, že by je geocaching nemotivoval k návštěvě geoparku, přesně čtvrtina (25 %) dotázaných neví, zda by je pro návštěvu motivoval a asi jen čtvrtinu (27 %) respondentů by tato aktivita k návštěvě geoparku motivovala. Zjištěné výsledky jsou tak v rozporu s předpokladem, že turisté spadající pod generaci Y mají o geocaching zájem a motivoval by je k návštěvě geoparku. Na základě těchto výsledků bylo upuštěno od prvotního záměru zaměřit jeden z vlastních návrhů poznávacích zájezdů do vybraného geoparku právě na aktivitu geocaching.

Respondenty byly převážně ženy (76 %) ve věku 20–29 let s vysokoškolským vzděláním.

Jako návrh pro zlepšení propagace cestovního ruchu v rámci geoparků byly, na základě výsledků dotazníku, navrženy dva víkendové zájezdy, a to do geoparku Podbeskydí a geoparku Kraj Blanických rytířů (viz kapitola 4.3). Tyto geoparky byly vybrány, protože byly mezi třemi nejčastěji uváděnými geoparky v otázce dotazující, se který geopark, případně geoparky by chtěli respondenti navštívit. Nejčastěji uváděným geoparkem byl GP Český ráj, ale jelikož je již dostatečně známý a navštěvovaný, byl z tvorby vlastních návrhů zájezdů vyřazen. Pobytu jsou zaměřeny na dle respondentů nejoblíbenější aktivity, a to na pěší turistiku, fotografování a na cykloturistiku. První zájezd je věnován pěší turistice spojené s fotografováním přírody v geoparku Podbeskydí. Druhý zájezd je zaměřen na cykloturistiku na území geoparku Kraj Blanických rytířů. Trvání zájezdu bylo stanoveno na tři dny (dvě noci), během víkendu, jelikož většina respondentů uvedla, že by na území geoparku chtěli strávit dva až tři dny.

Mezi dalšími možnostmi pro zlepšení povědomí a zájmu o geoturismus v rámci českých národních geoparků mezi mladou generací je například možnost propagace

geoparků pomocí sociálních sítí jako je Facebook nebo Instagram. Tyto sítě jsou v současné době mezi mladými lidmi velice populární, a navíc založení profilu a běžné užívání jako je přidávání příspěvků a tvorba událostí jsou bezplatné. Geoparky by případně mohly využít i služby placené propagace poskytované těmito sítěmi. Sociální síť Facebook částečně využívají všechny národní geoparky (mají zde založen profil) ale úroveň propagace by mohla být u mnohých zlepšena. Na Instagramu má stránku založeno pět z devíti národních geoparků a zbylé čtyři (konkrétně GP Egeria, GP GeoLocí, GP Vysočina a GP Podbeskydí) zde stránku zatím nemají. Vhodné by proto bylo, aby všechny národní geoparky využívaly jednotný způsob propagace v rámci sociálních sítí, a tak oslovily svými příspěvky co nejvíce lidí a motivovaly je k návštěvě.

6 Závěr

Cílem této diplomové práce bylo analyzovat povědomí a zájem o geoturismus mezi aktivními účastníky cestovního ruchu spadající pod generaci Y (pro účely této práce byla stanovena věková hranice 20–39 let). Dalším cílem a vlastním přínosem práce je vytvoření návrhu vlastního produktu cestovního ruchu a návrhu na zlepšení propagace této formy cestovního ruchu. Daných cílů bylo dosaženo aplikováním stanovené metodiky.

Poznatky získané dotazníkovým šetřením jsou využitelné pro vedení jednotlivých národních geoparků a mohou posloužit ke zlepšení propagace jak jednotlivých geoparků, tak geoturismu obecně na území České republiky.

Teoretická část práce se zabývala nezbytným vymezením a definováním základních pojmů z oblasti cestovního ruchu. Využito bylo metod literární rešerše a obsahové analýzy odborných publikací na dané téma a oficiálních elektronických dokumentů.

V praktické části práce byly nejdříve charakterizovány území českých národních geoparků, a to z hlediska jejich rozlohy, historie a lokalizačních předpokladů zejména přírodního charakteru.

Následně bylo provedeno dotazníkové šetření, které probíhalo elektronickou formou přes specializované webové stránky a bylo sdíleno pomocí sociální sítě Facebook. Šetření se zúčastnilo celkem 355 respondentů, ale jelikož relevantní byly pouze odpovědi od lidí ve věku 20-39 let, muselo být celkem 80 dotazníkových formulářů, které neodpovídaly podmínce této věkové hranice, vyřazeno. Celkový počet relevantních vyplněných dotazníků tak byl 275. Výsledky šetření odhalily, že většina respondentů by ráda navštívila nějaký geopark, přičemž nejvíce uváděnými českými národními geoparky byly geoparky Český ráj, GP Podbeskydí a GP Kraj Blanických rytířů. Nejoblíbenější aktivitou při výletech do přírody je mezi dotazovanými jednoznačně pěší turistika následovaná fotografováním přírody a cykloturistikou. Preferovaná délka pobytu na území geoparku byla dva až tři dny. Neuváděnějšími přírodními zajímavostmi, které by respondenti chtěli při návštěvě geoparku vidět byly hory, skalní útvary, vodopády a jeskyně.

Na základě výsledků dotazníkového šetření byly vytvořeny návrhy dvou vlastních produktů cestovního ruchu – poznávacích zájezdů do dvou respondenty nejvíce uváděných geoparků (po vyřazení GP Český ráj, jelikož ten je již dostatečně známý a navštěvovaný).

Prvním vytvořeným produktem cestovního ruchu je víkendový poznávací pobyt v geoparku Podbeskydí zaměřený na pěší turistiku a fotografování s možností účasti se psem. Druhý produkt je víkendový pobyt se zaměřením na cykloturistiku v geoparku Kraj Blanických rytířů. Při tvorbě zájezdů bylo využito metody kalkulace pro vypočítání dílčích přímých i nepřímých nákladů na zájezd a následně nákladů celkových a konečné ceny zájezdu pro jednu osobu. Tyto návrhy mohou sloužit jako inspirace pro vedení geoparků nebo cestovní kanceláře při tvorbě nabídky produktů cestovního ruchu do těchto lokalit.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Tištěné zdroje

- 1) BAJER, Aleš. *Geoparky ČR: možnosti ochrany geodiverzity*. 1. vydání Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2014, 92 stran. ISBN 978-80-7509-018-8.
- 2) BERÁNEK, Jaromír. *Ekonomika cestovního ruchu*. 1. vydání Praha: Mag Consulting 2013, 294 stran. ISBN 978-80-86724-46-1
- 3) DOUCEK, Jan., PÁSKOVÁ, Martina., SMUTEK, Daniel., ŠTÝRSKÝ, Jiří., ZELENKA, Josef. *Geoprůvodce: Speciální průvodce po geoparku Železné hory*. Chrudim: nakl. Vodní zdroje Chrudim 2013, 156 stran. ISBN 978-80-87883-03-7
- 4) DOWLING, Ross., NEWSOME, David. *Geotourism*. Oxford, Velká Británie: Elsevier Ltd. 2006, 260 stran. ISBN -13: 978-0-7506-6215-4
- 5) DUŠEK, Jiří., PÁNA, Lubomír, a kolektiv. *Udržitelný rozvoj v evropských regionech*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií 2010, 400 stran. ISBN 978-80-86708-90-4
- 6) FARKOVÁ, Blanka., KUNEŠOVÁ, Eva. *Technika zahraničních zájezdů*. 1.vydání Praha: Nakladatelství IDEA SERVIS 2014, 178 stran. ISBN 978-80-85970-83-8
- 7) FARSANI, Neda Torabi., COELHO, Celeste., COSTA, Carlos., CARVALHO, Carlos Neto. *Geoparks and Geotourism – new approaches to sustainability for the 21st century*. Boca Raton, Florida: Brown Walker Press 2012, 189 stran. ISBN 13: 978-1-61233-551-3
- 8) GOELDNER, Charles R., BRENT RITCHIE, J.R.. *Tourism – Principles, Practices, Philosophies*. Hoboken, New Jersey: John Wiley & Sons, Inc. 2009, 623 stran. ISBN 978-0-470-08459-5
- 9) HOLANOVÁ, Nikola. *Analýza zájmu klientů o turistickou destinaci Kutná Hora*. Hradec Králové, 2016. Bakalářská práce. Univerzita Hradec Králové. Fakulta informatiky a managementu. Katedra rekreologie a cestovního ruchu. Vedoucí práce Mgr. Alexandr Gregar, Ph.D.
- 10) HOLEČEK, Milan., MARIOT, Peter., STRÍDA, Miroslav. *Zeměpis cestovního ruchu*. Praha: Nakladatelství české geografické společnosti s.r.o. 1999, 99 stran. ISBN 80-86034-39-9

- 11) HORNER, Susan., SWARBROOKE, John. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada, 2003. 488 stran. ISBN 80-247-0202-9.
- 12) JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu – Jak uspět v domácí i světové konkurenci*. 2. aktualizované a rozšířené vydání, Praha: Grada Publishing a.s. 2012, 320 stran. ISBN 978-80-247-4209-0
- 13) KIRÁLOVÁ, Alžběta. *Marketing destinace cestovního ruchu*. 1. vydání, Praha: Ekopress s.r.o. 2003, 173 stran. ISBN 80-86119-56-4
- 14) KOZEL, Roman., MYNÁŘOVÁ, Lenka., SVOBODOVÁ, Hana. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. Praha: Grada 2011, 304 stran. ISBN 978-80-247-3527-6
- 15) LINDEROVÁ, Ivica. *Cestovní ruch – Teoretická a právní východiska*. 1 vydání, Praha: Nakladatelství Idea servis 2015, 249 stran. ISBN 978-80-85970-86-9
- 16) MALÁ, Vlasta. *Cestovní ruch (Vybrané kapitoly)*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze – Fakulta mezinárodních vztahů 1999, 83 stran. ISBN 80-7079-443-7
- 17) MARIOT, Peter. *Geografia cestovního ruchu*. Bratislava: Veda 1983, 248 stran. ISBN 71-053-83
- 18) MILOŠOVÁ, Darja., NEUŽIL, Jaroslav., PÁSKOVÁ, Martina., PONDĚLÍČEK, Michael., SMUTEK, Daniel., ŠTÝRSKÝ, Jiří. *Modul průvodce ekoturismu a geoturismu*. Hradec Králové: nakladatelství GAUDEAMUS Univerzita Hradec Králové 2014, 158 stran. ISBN 978-80-7435-330-7
- 19) MOLDAN, Bedřich. *Indikátory trvale udržitelného rozvoje*. Ostrava: Vysoká škola báňská – Technická univerzita 1996, 87 stran. ISBN 80-7078-380-X.
- 20) MUSIL, Martin. *Udržitelný rozvoj cestovního ruchu: (metody, postupy, přístupy, teoretické aspekty): sborník příspěvků z kulatého stolu*. 1. vydání, Praha: Oeconomica 2010, 47 s. ISBN 978-80-245-1689-9
- 21) PAGE, Stephen J. *Tourism Management*. 5. vydání, Londýn: Routledge 2015, 467 stran. ISBN 978-1-138-78457-4
- 22) PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost cestovního ruchu*. Hradec Králové: nakladatelství GAUDEAMUS Univerzita Hradec Králové 2014, 335 stran. ISBN 978-80-7435-329-1
- 23) PÁSKOVÁ, Martina., ZELENKA, Josef. *Společensky odpovědný cestovní ruch*. 1. vydání, Praha: Nakladatelství Idea servis 2018, 190 stran. ISBN 978-80-85970-91-3

- 24) PETRŮ, Zdenka. *Základy ekonomiky cestovního ruchu*. 2. vydání, Praha: nakladatelství IDEA SERVIS konsorcium 2007, 124 stran. ISBN 978-80-85970-55-5
- 25) RYGLOVÁ, Kateřina. *Cestovní ruch – soubor studijních materiálů*. Ostrava: KEY Publishing s.r.o. 2009, 187 stran. ISBN 978-80-7418-028-6
- 26) RYGLOVÁ, Kateřina., BURIAN, Michal., VAJČNEROVÁ, Ida. *Cestovní ruch – podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vydání, Praha: Grada Publishing a.s. 2011, 216 stran. ISBN 978-80-247-4039-3
- 27) SEDLÁKOVÁ, Renáta. *Výzkum médií – nejužívanější metody a techniky*. Praha: Grada 2014, 544 stran. ISBN 978-80-247-3568-9
- 28) ŠTÝRSKÝ, Jiří., ŠÍPEK, Jiří. *Geografie udržitelného turismu světa v ekonomických, environmentálních a multikulturních souvislostech*. 6. vydání, Hradec Králové: nakladatelství GAUDEAMUS Univerzita Hradec Králové 2011, 234 stran. ISBN 978-80-7435-127-3
- 29) TROUSIL, Michal., JAŠÍKOVÁ, Veronika. *Úvod do tvorby odborných prací*. 2. vydání, Hradec Králové: nakladatelství GAUDEAMUS Univerzita Hradec Králové 2015, 240 stran. ISBN 978-80-7435-542-4
- 30) VAN DEN BERGH, Joeri., BEHRER, Mattias. *Jak cool značky zůstávají hot – Marketing zaměřený na mladou „generaci Y“*. 1. vydání, Brno: BizBooks 2012, 248 stran. ISBN 978-80-265-0002-5
- 31) VYSEKALOVÁ, Jitka., a kolektiv. *Chování zákazníka – Jak odkrýt tajemství „černé skříňky“*. Praha: Grada Publishing a.s. 2011, 360 stran. ISBN 978-80-247-3528-3
- 32) VYSTOUPIL, Jiří., ŠAUER, Martin. *Základy cestovního ruchu*. 1. vydání, Brno: Masarykova univerzita – Ekonomicko-správní fakulta 2006, 163 stran. ISBN 80-210-4205-2
- 33) ZÁVODNÁ, Lucie, Sára. *Udržitelný cestovní ruch – Principy, certifikace a měření*. 1. vydání. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015, 123 stran. ISBN 978-80-244-4576-2
- 34) ZELENKA, Josef. *Marketing cestovního ruchu*. 1. vydání, Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha 2010, 240 stran. ISBN 978-80-86723-95-2
- 35) ZELENKA, Josef., PÁSKOVÁ, Martina. *Výkladový slovník cestovního ruchu. Kompletně přepracované a doplněné 2. vydání*. Praha: Linde Praha 2012, 768 stran. ISBN 978-80-7201-880-2

- 36) ZELENKA, Josef., TĚŠITEL, Jan., PÁSKOVÁ, Martina., KUŠOVÁ, Drahomíra. *Udržitelný cestovní ruch – Management cestovního ruchu v chráněných územích*. Hradec Králové: nakladatelství GAUDEAMUS Univerzita Hradec Králové 2013, 327 stran. ISBN 978-80-7435-244-7
- 37) ZELENKA, Josef., VENCLOVÁ, Kateřina., PÁSKOVÁ, Martina., DOUCEK, Jan., SMUTEK, Daniel., KUBALÍKOVÁ, Lucie. *Metodiky národních geoparků*. Chrudim: nakl. Vodní zdroje Chrudim 2014, 159 stran. ISBN 978-80-87883-10-5

7.2 Elektronické zdroje

- 1) Broumovsko. *Národní Geopark Broumovsko*. [online]. 2018 [cit. 12.12.2018] Dostupné na: <http://www.broumovsko.cz/cs/narodni-geopark-broumovsko->
- 2) Bus24. *Pronájem mikrobuse – Mercedes Sprinter 19+1+1 bílý*. [online]. 2018 [cit. 20.2.2019] Dostupné na: <http://www.bus24.cz/pronajem-microbusu/>
- 3) Bus24. *Ceník*. [online]. 2018 [cit. 21.2.2019] Dostupné na: <http://www.bus24.cz/cenik/>
- 4) ČTK Týden.cz. *Geocaching – Kešky „nezabýjely“ poprvé, v Česku jsou velmi populární*. [online]. 10.6.2018 [cit. 23.3.2019] Dostupné na: https://www.tyden.cz/rubriky/domaci/kesky-nezabijely-poprve-v-cesku-jsou-velmi-popularni_483896.html
- 5) European Geoparks. *Meet our Geoparks*. [online]. 2018 [cit. 12.7.2018] Dostupné na: http://www.europeangeoparks.org/?page_id=168
- 6) GeoLoci. *Národní geopark – historie*. [online]. 2018 [cit. 12.12.2018] Dostupné na: <https://geoloci.webnode.cz/narodni-geopark/historie/>
- 7) Geopark Broumovsko. *Geopark*. [online]. 2018 [cit. 12.12.2018] Dostupné na: <http://geopark.broumovsko.cz/geopark>
- 8) Geopark Český ráj. *Základní informace*. [online]. 2018 [cit. 6.11.2018] Dostupné na: <http://www.geoparkceskyraj.cz/redakce/index.php?clanek=153892&xuser=&lanG=cs&slozka=153745&xsekce=201021>
- 9) Geopark Egeria. *O geoparku*. [online]. 2018 [cit. 12.12.2018] Dostupné na: <http://www.geopark.cz/>
- 10) Geopark KBR. *O geoparku*. [online]. 2018 [cit. 12.12.2018] Dostupné na: <http://www.geopark-kbr.cz/cs/995-narodni-geopark>

- 11) Geopark Podbeskydí. *O geoparku*. [online]. 2018 [cit. 12.12.2018] Dostupné na:
http://www.geoparkpodbeskydi.cz/o_geoparku.php
- 12) Geopark Podbeskydí. *Geologické lokality – Hončova hůrka*. [online]. 2018 [cit. 20.2.2019] Dostupné na:
http://geoparkpodbeskydi.cz/geolokality.php?mn_post=10
- 13) Geopark Podbeskydí. *Geologické lokality – Horní Kamenárka*. [online]. 2018 [cit. 20.2.2019] Dostupné na:
http://geoparkpodbeskydi.cz/geolokality.php?mn_post=13
- 14) Geopark Podbeskydí. *Geologické lokality – Polštářové lávy ve Stránku*. [online]. 2018 [cit. 20.2.2019] Dostupné na:
http://geoparkpodbeskydi.cz/geolokality.php?mn_post=16
- 15) Geopark Podbeskydí. *Geologické lokality – Prameny Zrzávky*. [online]. 2018 [cit. 20.2.2019] Dostupné na:
http://geoparkpodbeskydi.cz/geolokality.php?mn_post=11
- 16) Geopark Podbeskydí. *Geologické lokality – Travertinová kaskáda v Tiché*. [online]. 2018 [cit. 20.2.2019] Dostupné na:
http://geoparkpodbeskydi.cz/geolokality.php?mn_post=20
- 17) Geopark Ralsko. *O nás*. [online]. 2018 [cit. 12.12.2018] Dostupné na:
<http://www.geoparkralsko.cz/cs/o-nas>
- 18) Geopark Vysočina. *Geopark Vysočina*. [online]. 2018 [cit. 12.12.2018] Dostupné na:
<https://geoparkvysocina.cz/cs/geopark-vysocina>
- 19) Geopark Železné hory. *Geoturistika*. [online]. 2018 [cit. 15.12.2018] Dostupné na:
<https://www.geoparkzh.cz/cs/geoturistika/>
- 20) Hotel Stadión. *Pokoje*. [online]. 2018 [cit. 20.2.2019] Dostupné na:
<http://hotelstadiion.cz/pokoje-ubytovani-koprivnice/>
- 21) Hrad Starý Jičín. *Vstupné*. [online]. 2018 [cit. 20.2.2019] Dostupné na:
<https://www.hradstaryjicin.cz/vstupne>
- 22) Hrad Hukvaldy. *Návštěvní doba a vstupné*. [online]. 2018 [cit. 21.2.2019] Dostupné na:
<http://www.hradhukvaldy.eu/navstevni-doba-a-vstupne/>
- 23) Informační centrum Hukvaldy. *Stravování – restaurace*. [online]. 2018 [cit. 21.2.2019] Dostupné na: <https://www.ic-hukvaldy.cz/stravovani/restaurace>

- 24) KÁBELOVÁ, Andrea. *Geocaching v ČR*. Czech.cz. [online]. 28.8.2012 [cit. 23.3.2019] Dostupné na: <http://www.czech.cz/cz/Turistika/Kam-jit,-co-navstivit/Specializovana-turistika/Geocaching-v-CR>
- 25) Kudyznudy.cz – CzechTourism. *Obora Hukvaldy*. [online]. 21.2. 2019 [cit. 21.2.2019] Dostupné na: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity-a-akce/aktivity/obora-hukvaldy.aspx>
- 26) Kudyznudy.cz – CzechTourism. *Oční studánka s kapličkou u Starého Jičína*. [online]. 18.2. 2019 [cit. 20.2.2019] Dostupné na: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity-a-akce/aktivity/ocni-studanka-s-kaplickou-u-stareho-jicina.aspx>
- 27) Kudyznudy.cz – CzechTourism. *Přírodní rezervace Svinec u Nového Jičína*. [online]. 16.2. 2019 [cit. 20.2.2019] Dostupné na: <https://www.kudyznudy.cz/aktivity-a-akce/aktivity/prirodni-rezervace-svinec-u-noveho-jicina.aspx>
- 28) Ministerstvo životního prostředí. *Geoparky*. [online]. 2018 [cit. 12.7.2018] Dostupné na: <https://www.mzp.cz/cz/geoparky>
- 29) Mini Zoo Štramberk. *Ceník*. [online]. 2018 [cit. 20.2.2019] Dostupné na: <https://www.mini-zo-stramberk.cz/cenik/>
- 30) Muzeum Zdeňka Buriana. *Vstupné*. [online]. 2018 [cit. 20.2.2019] Dostupné na: <http://www.zdenekburian.cz/cs/vstupne.html>
- 31) Národní geoparky. *Síť národních geoparků ČR*. [online]. 2018 [cit. 12.7.2018] Dostupné na: <http://www.geology.cz/narodnigeoparky/o-siti>
- 32) Novopacko. *Region*. [online]. 2008 [cit. 6.11.2018] Dostupné na: <http://www.novopacko.cz/cz/region/>
- 33) ParaZoo – Trochu jiná zoo. *Úvod*. [online]. 2019 [cit. 22.2.2019] Dostupné na: <http://www.parazoo.cz/cs/106-uvod>
- 34) PÁSKOVÁ, Martina., ČTVERÁKOVÁ, Iveta. *Geoparky a jejich role v ochraně přírody a krajiny*. Časopis ochrana přírody [online]. 2017, vydání 4/2017 (v tištěné verzi str. 38-41) [cit. 28.12.2018] Dostupné na: <http://www.casopis.ochranaprirody.cz/zamereno-na-verejnost/geoparky-a-jejich-role-v-ochrane-prirody-a-krajiny/>
- 35) Rozhledna Bílá hora. *Provozní doba rozhledny*. [online]. 2018 [cit. 20.2.2019] Dostupné na: <https://rozhledna-bila-hora.cz/>

- 36) Štramberská Trúba. *Štramberská Trúba*. [online]. 2018 [cit. 20.2.2019] Dostupné na:
<http://www.stramberskatruba.cz/cs/stramberska-truba>
- 37) Turistický portál města Štramberka. *Botanická zahrada*. [online]. 2018 [cit. 20.2.2019]
Dostupné na: <http://www.stramberk.info/dr-cs/9-botanicka-zahrada.html>
- 38) Ubytovna U Blanických rytířů. *Ubytování*. [online]. 2018 [cit. 21.2.2019] Dostupné na:
<http://www.okoloblaniku.cz/>
- 39) UNESCO. *UNESCO Global Geoparks*. [online]. 2017 [cit. 12.7.2018] Dostupné na:
<http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/earth-sciences/unesco-global-geoparks/>
- 40) Zámek Jemniště. *Prohlídky*. [online]. 2019 [cit. 22.2.2019] Dostupné na:
<http://www.jemniste.cz/prohlidky/>

8 Přílohy

Seznam příloh

Příloha 1 Dotazník	112
Příloha 2 Výsledky otázky č. 13 dotazníku.....	116
Příloha 3 Vyhodnocení možnosti "Jiné" otázky č. 16 dotazníku.....	117
Příloha 4 Mapa GP Podbeskydí	117
Příloha 5 Mapa cyklotras v GP KBR	117
Příloha 6 Cyklotrasa č. 1	117
Příloha 7 Cyklotrasa č. 2	117
Příloha 8 Cyklotrasa č. 3	117

Příloha 1 Dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Nikola Holanová, jsem studentkou České zemědělské univerzity v Praze a chtěla bych Vás touto cestou požádat o vyplnění krátkého dotazníku k mé diplomové práci na téma *Zhodnocení geoturismu jako nové formy současného cestovního ruchu v České republice*. Předem děkuji za Vaše odpovědi.

Dotazník:

- 1) Jak často cestujete ve svém volném čase?
 - Často
 - Občas
 - Málokdy
 - Vůbec
- 2) Preferujete spíše jednodenní výlety nebo vícedenní pobyty?
 - Spíše jednodenní výlety
 - Spíše vícedenní pobyty
 - Oboje nastejno
 - Ani jedno
- 3) Jakou délku preferujete u vícedenních pobytů?
 - Víkendový pobyt
 - Méně než 1 týden
 - Týdenní pobyt
 - Více než 1 týden
- 4) Zajímá Vás negativní dopad cestovního ruchu na životní prostředí?
 - Ano
 - Ne
- 5) Snažíte se Vy sami zmírňovat tyto dopady?
 - Ano
 - Ne
- 6) Jak často podnikáte výlety do přírody v rámci území České republiky?
 - Často
 - Občas
 - Málokdy
 - Vůbec
- 7) Motivují Vás k výletům do přírody také geologicky zajímavé úkazy (skalní útvary, hory, jeskyně, vodopády, archeologická naleziště apod.)?
 - Ano
 - Ne
- 8) Pokud ano, co konkrétně?
 - Skály a skalní útvary

- Hory
- Jeskyně
- Vodopády
- Archeologická naleziště
- Gejíry
- Bývalé doly a naleziště hornin a minerálů
- Jiné: _____

9) Jaké aktivity rádi provozujete během výletu do přírody?

- Pěší turistika
- Vysokohorská turistika
- Cykloturistika
- Horolezectví
- Fotografování přírody
- Jízda na koloběžkách
- Geocaching
- Hipoturistika
- Jiné: _____

10) Znáte pojem Geopark?

- Ano
- Ne

* Geopark je území prosazující udržitelný rozvoj, reprezentující geologické dědictví dané oblasti nebo daného regionu. Geologickým dědictvím mohou být například skalní města, krasové oblasti, naleziště archeologická či paleontologická, vulkanické jevy, historické doly či hutě a podobně (Zelenka, Pásková, 2012). V současné době se na území ČR nachází 9 národních geoparků, a to: Geopark Český ráj, Geopark Egeria, Geopark GeoLocí, Geopark Kraj blanických rytířů, Geopark Podbeskydí, Geopark Železné hory, Geopark Ralsko, Geopark Vysočina a Geopark Broumovsko.

11) Navštívil/a jste nějaký geopark?

- Ano
- Ne
- Nevím

12) Navštívil/a jste některý z českých národních geoparků?

- Geopark Broumovsko (např. Adršpašsko-teplické skály, ...)
- Geopark Český ráj (např. Prachovské skály...)
- Geopark Železné Hory (např. Lichnice, Seč...)
- Geopark Egeria (např. Krušné hory, Slavkovský les, ...)
- Geopark Kraj Blanických rytířů (např. Blaník, Stvořidla, ...)
- Geopark Vysočina (např. Míchova skála, kamenné moře...)
- Geopark GeoLocí (např. Tachovská brázda, Sedmihoří, ...)
- Geopark Podbeskydí (např. Štramberk kras, Pustevny, ...)
- Geopark Ralsko (např. Jelení vrch, Skalní věž Tvarožník, ...)

- Žádný

13) Pokud jste navštívil/a některý z geoparků, co konkrétně jste zde navštívil/a?

14) Měl/a byste zájem některý z těchto geoparků navštívit?

- Ano
- Ne
- Nevím

15) Pokud ano, který/é národní geopark/y byste rád/a navštívil/a?

- Geopark Broumovsko
- Geopark Český ráj
- Geopark Železné Hory
- Geopark Egeria
- Geopark Kraj Blanických rytířů
- Geopark Vysočina
- Geopark GeoLocí
- Geopark Podbeskydí
- Geopark Ralsko
- Žádný

16) Proč jste si vybral/a právě tento/tyto geopark/y?

- Vzdálenost od bydliště
- Geologická atraktivita území (skály, jeskyně apod.)
- Historické či kulturní památky v okolí
- Blízkost určitého města či obce
- Blízkost bydliště příbuzných či známých
- Jiné: _____

17) Jakou dobu byste chtěl/a v dané lokalitě strávit?

- Maximálně jeden den
- 2–3 dny
- 3–5 dní
- Více než jeden týden

18) Znáte aktivitu zvanou geocaching? (hledání tzv. „kešek“)

- Ano
- Ne

19) Provozujete Vy sami tuto aktivitu?

- Ano, často
- Ano, občas

- Ano, ale málokdy
- Ne, ale chtěl/a bych to zkusit
- Ne a nechtěl/a bych to zkusit

20) Motivoval by Vás geocaching k návštěvě geoparku?

- Ano
- Ne
- Nevím

21) Jste:

- Muž
- Žena

22) Váš věk je:

- 15–19 let
- 20–24 let
- 25–29 let
- 30–34 let
- 35–39 let
- 40 a více let

23) Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Základní škola
- Středoškolské bez maturity
- Středoškolské s maturitou
- Vysokoškolské

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Příloha 2 Výsledky otázky č. 13 dotazníku

Odpověď	Četnost odpovědi
Skalní města, skály	34
Jeskyně	6
Stvořidla	2
Blaník	7
Lichnice	5
Seč	7
Kraskov	1
Prachovské skály	24
Dívčí kámen	1
Nenavštívil/a jsem žádný	8
Hory	6
Les	1
Jezera	4
Zajímavé přírodní i historické objekty	1
Zříceniny	3
Nejznámější místa	3
Křížový vrch	1
Slavkovský les	2
Hrady a zámky	2
Skály v Českém ráji	3
Přírodní útvary	1
Vodopády	2
Celý geopark	4
Černou horu	1
Janské lázně	1
Turistické cesty	4
Pustevny	4
Adršpašsko-teplické skály	15
Lomy	1
Kozákov	1
Krušné hory	5
Ralsko	1
Řeky	1
Už si nevzpomínám	2
Turistické cíle	1
Jezírko v Adršpachu	1
Máchovo jezero	1
Hruboskalsko	1
Přírodu	3
Naučné stezky	1
Soustavy rybníků	1
Železné hory	1
Kraj Blanických rytířů	1
Broumovsko	2
Jiráskovi skály	1
Sedmihoří	1
Egeria	1
Přehrady	1
Broumovské skály	1
Celý Český ráj	2
<i>Celkem</i>	<i>184</i>

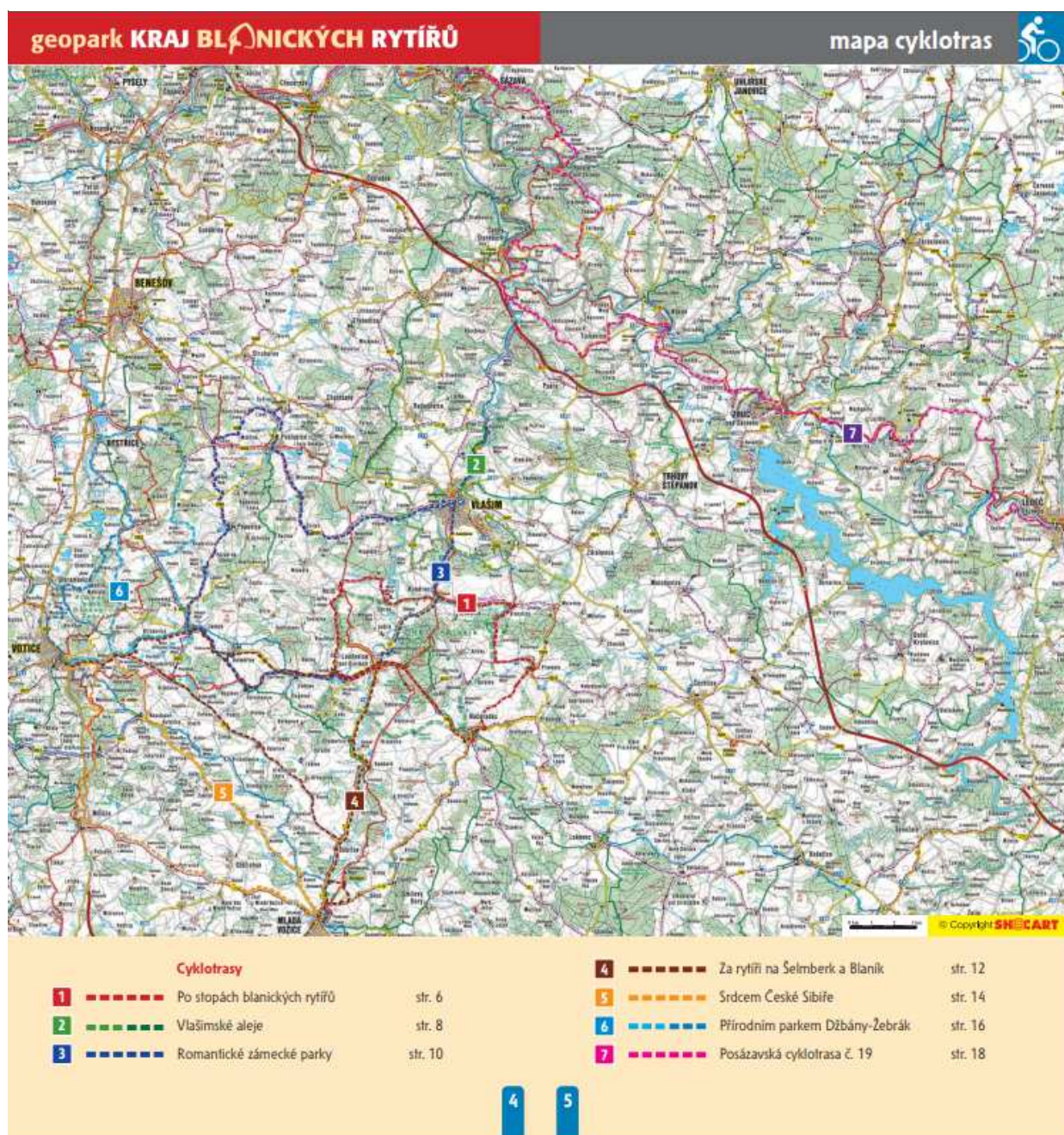
Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Příloha 3 Vyhodnocení možnosti "Jiné" otázky č. 16 dotazníku

16) Proč jste si vybral/a právě tento/tyto geopark/y?	
Jiné (33 celkem):	Počet
Ještě jsem tam nebyl/a	7
Chci postupně vidět a porovnat všechny	1
Ráda cestuji a mám ráda přírodu, všechny jsou krásné.	1
V místě dovolené	1
Nevybral jsem žádný	3
Neznám žádný	2
Známe z filmu	1
Komerční	1
Už dlouho se tam chci podívat	1
Všechny jsou určitě velmi zajímavé.	1
Příroda	1
Žel.Hory-nebyl jsem tam a Broumovsko bych rád viděl znovu	1
Protože jsem je ještě s ohledem na vzdálenost od bydliště nemohla navštívit	1
ráda poznávám jakákoli místa nejen v ČR	1
Nevím	1
Toma natura	1
Ráda bych navštívila v průběhu svého života všechny. Naše země je krásná a je fajn se v ní procházet.	1
Pro poznávání	1
dostupnost hromadnou dopravou, cena ubytování a vstupu	1
Líbí se mi	1
Zajima me vse :)	1
jednou bych chtěla navstívit vetsinu CR	1
Ani jsem nevěděl, že se jedná o geoparky.	1
Líbí se název	1
<i>Celkem</i>	33

Zdroj: vlastní zpracování, 2019

Příloha 5 Mapa cyklotras v GP KBR

Zdroj: GP Kraj Blanických rytířů, 2015

Cyklotrasa 1

Po stopách blanických rytířů

■ sezení s mapou
- - - cyklotrasa Po stopách blanických rytířů

cyklotrasa č. 8163, 0070 a 8164

Délka trasy: 34 km
Kolo: trekking, silniční
Obtížnost: trasa vede převážně po silnici, částečně po polních cestách

Vydáte se na cestu krajinou, která je protkána legendami o blanických rytířích. Počkáte se s nimi při každém slápnutí do pedálů, proto během cesty mějte vždy na paměti, že projíždíte územím chráněné krajinné oblasti. Trasu můžete zahájit v Kondraci, kde v místní ubytovně najdete i půjčovnu kol a vedle vyhlášenou restauraci U Matoušků. Časté odpočívky na trase jsou doplněny ilustrovanými legendami o blanických rytířích s příběhy o návštěvách hory, zajímavých odměnách za služby rytířům i relativitě času.

Kostel sv. Bartoloměje, Farní muzeum a legendární restaurace U Matoušků v **Kondraci** → **Farma Blaník v Ostrově** → meandry řeky Blanice → kostel sv. Josefa ve Velitši → **Louňovice pod Blaníkem**: rodiště světově proslulého barokního hudebního skladatele Jana Dismase Zelenky, barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie stojící na místě původního románského kostela, v **zámku infocentrum** a **expoze Národního muzea** v Praze seznamující s nejstaršími dějinami oblasti, **Včelařské muzeum** v domě čp. 86, restaurace → **rozhledna a občerstvení na Velkém Blaníku** – přírodní rezervace Velký Blaník → Načeradec s městskou památkovou zónou, románský kostel sv. Petra a Pavla, židovský hřbitov

Alternativně můžete zkrátit trasu přes Lesáky a Karhule.

→ **Pravonín** s Jírovcovou alejí, ve zdejší zámku pobýval v roce 1832 skladatel Richard Wagner, **rotunda sv. Jana Křtitele**, hospoda v Pravoníně
 → **přírodní památka Částrovické rybníky** → hospoda ve Vracovicích

Tip: Každoročně v květnu se na cyklotrase Po stopách blanických rytířů koná akce pro veřejnost nazvaná Cyklorytíř.

Kostel sv. Bartoloměje v Kondraci

6

7

Zdroj: GP Kraj Blanických rytířů, 2015

Příloha 7 Cyklotrasa č. 2

Cyklotrasa 2
○○○○○○○○
Vlašimské aleje

337 m.n.m. 501 m.n.m.

10 km
20 km
30 km

■ sezení s mapou ● mapa

- - - - - Trasa č. 8175 – Vlašim (okruh)

- - - - - v části trasy náročný lesní úsek, vhodný pro MTB, alternativně lze využít cyklotrasu 101 z Vlašimi do Čtiboře

Vlašim – okruh, cyklotrasy č. 8175 a 0004 (101)

Loreta u Vlašimi

Délka trasy: 32 km
Kolo: trekking, horské
Obtížnost: trasa vede částečně po polních a lesních cestách i po silnici

Trasa vede nejzajímavějšími lokalitami kolem Vlašimi po stávajících i obnovených cestách, z nichž byly mnohé v posledních letech osázeny novými alejemi. Převážná většina trasy jde mimo silnice s provozem motorových vozidel.

- Cestu začnete lesním úsekem Vlašim–Hrádek, který je pro běžného cyklistu poměrně náročný, lze jej však nahradit cestou po silniční cyklotrase č. 101 přes Čtiboř.
- Městský les Březina → feka **Blanice s Měsíčním údolím** (skautská základna) → **studánka s léčivou vodou pod Hrádkem**
- Dále vede trasa převážně po málo frekventované silnici přes Čtiboř, ve své druhé části lesem Kalamajky se výrazně svažuje k Domašínu.
- **Hrádek**, nejvýznamnější poutní místo regionu → vrch **Kalamajka** (517 m n. m.)
- Pokračujte po cestě přes pole nad Domašínem, na který navazuje část silnice mezi Znosimí a Polánkou a dále stávající polní cesta k Ovčínům.
- Polánka, bývalá huf na železnou rudu → **romantické údolí feky Blanice** → Ovčiny, bývalý poplužní dvůr
- Po silnici pojedete na Dub, poté po částečně obnovené polní cestě směrem k Orlinskému údolí a dále do Jinošovského údolí.
- Orlinské údolí, cca 30 metrů od sezení je historická studánka, údolní obnovené rybníky → **soustava rybníků a mokřadů v Jinošovském údolí** s významnou lipovou alejí (možnost koupání v jednom z rybníků) → bývalý panský Červený dvůr
- Po polních cestách se dostanete na silnici k Loretě a dále přes Bolinku do Vlašimi.
- Skalkov, bývalý panský dvůr postavený v romantickém stylu → **Loreta, poutní místo s kostelem a památnou sedmiřadou lipovou alejí** → obora nad Vlašimi s chovem jelenů

Studánka u Hrádku

8

9

Zdroj: GP Kraj Blanických rytířů, 2015

Příloha 8 Cyklotrasa č. 3

Cyklotrasa
3
Romantické zámecké parky

0 km 1 2 3 km © Copyright SHOCART

10 km | 20 km | 30 km | 40 km | 50 km

1 Zámecké parky na trase

—••••• cyklotrasa Romantické zámecké parky

Čínský pavilón ve vlášimském parku

cyklotrasa č. 0069, 0072, 0068, 112 a 101

Zámecký park Odlochovice

Délka trasy: cca 53 km
Kolo: trekking, silniční
Obtížnost: trasa vede po silnici

Tematická cyklotrasa provází po nejzajímavějších zámeckých parcích v regionu, které většinou vznikly v romantickém období druhé poloviny 18. století. Ideální začátek i konec trasy může být ve vlášimském zámeckém parku, kde je v informačním centru možné uschovat kola a prohlédnout si romantické stavby, zámek i naučnou stezku.

- 1 Vlašim** – zámek a dendrologicky velmi pestrý park s romantickými stavbami – Čínský pavilón, Starý hrad, Podblanická galerie, infocentrum, Muzeum Podblanicka, naučná stezka – občerstvení: Zámecká vinárna U blanických rytířů, restaurace Domašinská brána a občerstvení Znosimská brána.
- 2 Jemniště** – barokní zámek obklopený původní francouzskou zahradou, zvěřinec, ptačí voliéry a příjemná kavárna s občerstvením.
- 3 Ratměřice** – nepřístupný zámek, ale pro veřejnost otevřený zámecký park, zajímavost – dva vzrostlé sekvojovce obrovské s obvodem kmene 5 m, původně románský kostelík sv. Havla, na návsi ratměřická naučná stezka, hospoda „U nás“.
- 4 Odlochovice** – zámecký park s barokní kaplí sv. Jana Nepomuckého, výzdoba kašny, znázorňující alegorie ročních období, umělá jeskyně, kavárna, ubytování

- Při přejezdu na Ratměřice projedete největším lipovým stromofadím na Podblanicku, čítajícím přes 300 stromů s obvodem až 3,5 metru.
- Z Odlochovic pokračujete na severovýchod krátce po červené turistické značce do Zvěstova, poté přes Louňovice pod Blanicem a Kondrac zpět do Vlašimi.

10
11

Zdroj: GP Kraj Blanických rytířů, 2015